

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ імені В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
ФОНД ПРЕЗИДЕНТІВ УКРАЇНИ

Діяльність Президента України
в умовах російсько-української війни

2022

Діяльність Президента України в умовах російсько-української війни

Інформаційно-аналітичний бюлетень

Головний редактор збірника

В.М.Удовик, директор Фонду Президентів України,
канд. іст. наук, старш. наук. співроб.

Відповідальний за випуск

М. Б. Кушнарєва, ст. наук. співроб. інформаційно-аналітичного відділу
Фонду Президентів України, канд. філос. наук

Інформаційні та аналітичні матеріали підготували

М. М. Хилько, завідувач відділу, канд. філос. наук; Л. Г. Дем'яненко, ст. наук. співр., канд. філол. наук;
Л. І. Кукоба, наук. співр., канд. істор. наук; Є.В. Глушук, мол. наук. співр.;
М. М. Степченко, мол. наук. співр.

Заснований у 2022 р.

Виходить щотижня

Адреса редакції:

НБУВ, пр-т Голосіївський, 3, Київ, 03039, Україна

Тел. (044) 525-54-70

E-mail: fpu@nbuv.org.ua

Передрук – тільки з дозволу редакції

Матеріали ЗМІ подано в їхній редакції

Діяльність Президента України в умовах російсько-української війни

Випуск 28

(огляд матеріалів ЗМІ за 5 – 11 вересня 2022 р.)

Офіційна діяльність Президента України	4
Офіційна діяльність дружини Президента України	31
Міжнародна підтримка України	34
<i>Політико-правова допомога</i>	34
<i>Військова допомога</i>	44
<i>Гуманітарна та фінансова допомога</i>	49
Плани врегулювання. Переговорний процес	53
Плани повоєнного відновлення України	56
Коментарі європейських та американських політиків	62
Реакція представників української громадськості	77
Реакція представників світової громадськості та бізнесу	79
Антивоєнні акції в Росії та Білорусі	85
Експертні оцінки	86
Додатки	97
<i>Додаток 1</i>	97
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №627/2022	97
<i>Додаток 2</i>	101
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №628/2022	101
<i>Додаток 3</i>	105
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №636/2022	105

Офіційна діяльність Президента України

Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Сьогодні Прем'єр-міністр Великої Британії і великий друг нашого народу Борис Джонсон залишає посаду. Але вірю, що він не залишає політичну діяльність і ще продовжить підтримувати захист свободи в Україні, в Британії та в усьому світі.

Я говорив з ним сьогодні. Як завжди, це була дуже добра розмова. Зазвичай кажуть, що дружби в політиці не буває, але Борис – це той випадок, коли розумієш один одного з півслова, коли дружба є, коли вона міцна й коли вона справді посилює обидві наші держави.

З перших хвилин російської повномасштабної війни проти України та Європи Борис був з нами. Його першим і найважливішим запитанням завжди було: як іще можна допомогти?

І хочу підкреслити: і до 24 лютого ми завжди відчували, що Британія разом з Україною. Нам за кілька років справді вдалося вивести українсько-британські відносини на найвищий рівень за весь час нашої незалежності. Це безпрецедентно високий рівень. Ми підписали дуже амбітну Угоду про політичне співробітництво, вільну торгівлю і стратегічне партнерство. Ми зробили дуже багато для посилення зв'язків між нашими суспільствами – економічних, соціальних, культурних. Ми започаткували програму оновлення українського флоту. І зараз, у час повномасштабної війни, домовилися про конкретну участь Британії у програмі відбудови України після бойових дій.

Сьогодні я подякував Борису від імені всіх українців, і я впевнений, що це справді багатомільйонне українське «дякую». Вже чекаю, коли можна буде продовжити нашу співпрацю з Борисом у його новому статусі.

І не менше чекаю початку співпраці з новим Прем'єр-міністром Великої Британії пані Ліз Трасс. Ми в Україні добре її знаємо – вона завжди була на світлому боці європейської політики. І я вірю, що разом ми зможемо зробити ще дуже багато для захисту наших народів і для провалу всіх російських деструктивних зусиль. Головне – зберігати нашу єдність, а це обов'язково буде.

Сьогодні ж говорив з Президентом Франції Еммануелем Макроном – понад півтори години. Дуже змістовні переговори. Передусім про ситуацію на фронті, про оборонну підтримку України. Я вдячний пану Президенту та всьому народу Франції за незмінне прагнення захистити наші спільні європейські цінності, нашу спільну об'єднану Європу.

Окремо й дуже детально зупинилися на ситуації на Запорізькій атомній станції. Обмінялися оцінками результатів місії МАГАТЕ на станцію – до

речі, завтра мають бути представлені висновки місії. Сподіваюся, що вони будуть об'єктивними.

Тим паче, що сьогодні через черговий російський провокативний обстріл була пошкоджена остання лінія енергопередачі, яка з'єднувала станцію з енергосистемою України. Знову – це вже вдруге – через російську провокацію Запорізька станція опинилась за крок від радіаційної катастрофи.

Вважаю той факт, що Росія робить це саме зараз, саме напередодні висновків МАГАТЕ, дуже красномовним. Обстріл території ЗАЕС означає, що державі-терористу байдуже, що скаже МАГАТЕ, її не хвилює, що вирішить міжнародна спільнота. Росія зацікавлена лише в тому, щоб ситуація залишалась найгіршою найдовше.

Це можна виправити тільки посиленням санкцій, тільки офіційним визнанням Росії державою-терористом – на всіх рівнях. (...).

Збройні Сили України продовжують послідовно, дуже ретельно й акуратно знищувати склади, бази, переправи, штаби окупантів. Російська армія прийшла на територію України, не чекаючи спротиву. А втече звідси, не маючи жодної іншої надії на порятунок. (...).

А особливо хочу сьогодні подякувати бійцям однієї з наших реактивних артилерійських бригад, які своїм влучним вогнем знищили саме той російський склад, з якого окупанти брали ракети С-300 для бомбардування Харкова. Хороша річ MLRS. (...).

Президент провів засідання Ставки Верховного Головнокомандувача ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів чергове засідання Ставки Верховного Головнокомандувача.

У зустрічі взяли участь: Головнокомандувач Збройних Сил України Валерій Залужний, міністр оборони Олексій Резніков, міністр внутрішніх справ Денис Монастирський, міністр інфраструктури Олександр Кубраков, начальник Генерального штабу ЗСУ Сергій Шаптала, командувач Нацгвардії Юрій Лебідь, начальник Головного управління розвідки Кирило Буданов, секретар Ради національної безпеки і оборони Олексій Данілов, заступник керівника Офісу Президента Роман Машовець, командувач Сухопутних військ Збройних Сил України Олександр Сирський, а також командувачі оперативних напрямків.

Під час засідання Верховному Головнокомандувачу доповіли про оперативну ситуацію вздовж усієї лінії фронту. Зокрема, сили оборони досягли успіху у знищенні ракетних складів, баз, штабів і логістичних маршрутів російських загарбників. На визначених напрямках проводиться активна контрбатарейна боротьба задля придушення сил противника.

За інформацією Головнокомандувача ЗСУ, на сьогодні завдяки героїчним діям українських захисників втрати живої сили окупантів сягнули понад 50 тисяч осіб. Відправляючи солдатів воювати в Україну, російське

військово-політичне командування несе повну відповідальність за винищення громадян РФ.

Президент України виступив на зустрічі з керівниками великого бізнесу в межах відкриття Нью-Йоркської фондової біржі ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Сьогодні – 195-й день повномасштабного вторгнення Росії на територію нашої держави. І сьогодні ми у 195 разів упевненіші в нашій незалежності, ніж будь-коли за час до цієї війни.

(...). Ми вже знаємо результат цієї війни і йдемо своїм шляхом до цього результату.

І я думаю, що цю нашу впевненість відчуваєте й ви зараз, вірю в це, принаймні в іншому разі ви не витрачали б свій час на Україну.

Сьогодні я хочу поговорити з вами саме про це відчуття. Про те, чому будь-яка історія успіху у Європі тепер просто неможлива без України – історія і політичного, і бізнесового успіху, – а вона реальна тільки з Україною і в Україні.

Я наведу декілька фактів.

Перше. Те, що ми зберігаємо й збережемо нашу незалежність, є фундаментальним чинником безпеки для всього регіону, для всього сходу й центру Європи. Саме від нашої стійкості – а вона є – залежить стійкість Європи. (...).

Другий факт. Ми ідеально інтегровані з нашим регіоном і будемо повністю інтегровані з Європейським Союзом. Україна вже здобула статус кандидата в члени ЄС – це сталося саме в час цієї війни. І ми обов'язково здобудемо повноправне членство.

(...). Без нашого аграрного експорту неможливо уявити стабільність на ринках і загалом в багатьох країнах, передусім Азії та Африки, і це було доведено російською блокадою наших портів. Коли наш аграрний сектор зупинився, десятки країн опинилися на межі голоду. Зараз ми відновлюємо експортні зв'язки, причому й завдяки новим маршрутам, і завдяки частковому відновленню традиційного морського експорту – мільйони тонн українського продовольства знову експортуються морем.

Третій факт. Ми маємо майже повний спектр природних ресурсів і копалин. Від газу до урану, від літію до титану, від вугілля до кварцитів і багато чого іншого. Але маємо не одні лише ресурси, а ще й вагому культуру й традиції видобутку, обробки й виробництва. Маємо кваліфікованих людей. Маємо розвинутий транспортний сектор і зручну логістику – з доступом до ринку Європейського Союзу.

До речі, одна з причин того, чому Росія пішла проти України загарбницькою війною, – це їхній страх, що ми станемо не просто промисловим конкурентом для Росії, а її реальним замінником для багатьох ринків багатьох держав.

Четвертий факт. Україна може бути і, я впевнений, обов'язково стане «зеленим» енергетичним хабом для Європи.

Ми здатні замінити брудні російські енергоресурси. Україна має величезний природний потенціал для встановлення потужностей у «зеленій» енергетиці та у виробництві «зеленого» водню. Це потенціал як мінімум у десятки, а реально дивлячись на речі – у сотні гігават «зелених» електричних потужностей. (...).

П'ятий факт. Ми вже почали реалізацію проекту відбудови України після бойових дій. На цьому етапі це Fast Recovery Plan, який дає змогу вже зараз відновлювати все те, що необхідне на звільненій території негайно: це соціальна, освітня інфраструктура, теплове забезпечення, транспорт.

Але загальний проект української відбудови – це буде найбільший економічний проект у Європі нашого часу. Найбільший для декількох поколінь. Його обсяг уже зараз оцінюється в сотні мільярдів доларів. А з необхідною модернізацією української інфраструктури з урахуванням безпекових потреб – це понад трильйон доларів. І в доволі короткій перспективі – менш як десять років. Будь-яка компанія ніде у світі зараз не знайде таких можливостей, як в Україні. Ваші компанії ніде не знайдуть таких можливостей, як в Україні.

(...). Всі ви добре знаєте, що підготовка до реалізації будь-якого бізнес-проекту – це час. Час на формування команди, аналіз ринку, купівлю майданчика, проектування, дозвільні процедури тощо. Період підготовки – це завжди мінімум бюджету, але дуже багато часу. Часу, який витрачається, поки інші вже могли б почати працювати. Тому починайте вже зараз, щоб бути першими.

У нас – сотні тисяч кваліфікованих молодих інженерів та IT-фахівців, і ця українська галузь – всесвітньо відома. Ми маємо надзвичайно вигідний податковий режим для IT. З урахуванням усіх економічних і логістичних чинників ми є унікально вигідною локацією для розміщення офісів технологічних компаній.

Розміщуючи виробництво в нас – від металу до фармацевтики, від машинобудування до агропродукції, – ви отримуете переваги, яких не знайдете в жодній іншій країні поряд із ринком Європейського Союзу.

Можливо, деякі компанії з тих, чиї представники присутні зараз тут, або пов'язані з вами компанії досі працюють на російському ринку – і не просто продають, а виробляють там. Перспектива для всіх бізнесів така, що в будь-якому разі доведеться піти з Росії. А отже, вигідно прийти в Україну. Саме на українській землі буде новий центр економічного зростання у Європі.

Ви можете запитати в мене: як іти в Україну зараз, коли війна триває? Я відповім вам: будь-яка компанія, яка матиме змогу поставити на свій продукт позначку Made in Ukraine, автоматично стане частиною історії української сміливості та перемоги, глобально відомої історії, а водночас –

частиною нашого життя, яке ми захищаємо всіма силами та з допомогою найсильніших світових держав і лідерів. (...).

Створення інфраструктури кібербезпеки дало змогу захистити українські веб-ресурси та бази даних від російських атак – Володимир Зеленський під час спілкування з керівниками американського бізнесу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський зазначив, що після початку повномасштабної війни вистояли навіть ті українські сайти, які зазнали найпотужніших кібератак, зокрема портал Національного банку, сайти міністерств, Офісу Президента України. Також було захищено дані щодо постачання зброї.

Як наголосив Володимир Зеленський, це стало можливим завдяки побудові інфраструктури кібербезпеки, що було пріоритетом з початку його президенства, адже Україна мала захиститися від російських кібератак.

Президент України Володимир Зеленський:

Тому ми створили Міністерство цифрової трансформації України. І в кожній державній інституції, у кожному міністерстві, незалежно від того, чим воно займається, сьогодні побудована вертикаль управління, де є спеціальний СЕО, заступник із цифровізації. І ця мережа, яку ми побудували, спрацювала.

Він зауважив, що в державну структуру були інтегровані найкращі ІТ-фахівці з ринку. А щоб платити їм ринкові зарплати, використовувалися різноманітні грантові програми.

Президент України Володимир Зеленський:

Наші люди вільні, креативні, вони вкладають свій інтелект у стартапи.

Напередодні війни українська сторона ухвалила рішення щодо можливості тимчасового зберігання даних за кордоном, і компанія Amazon першою відреагувала на повномасштабне вторгнення й запропонувала Україні необмежений і безкоштовний сервіс для зберігання державних реєстрів. У перші тижні війни 36 українських органів влади перенесли понад 60 своїх критичних реєстрів та систем на ресурси Amazon, серед них – Міністерство внутрішніх справ, Міністерство охорони здоров'я, системи ProZorro, Всеукраїнська школа онлайн тощо. Таким чином компанія Amazon дала змогу створити надійну резервну інфраструктуру для України.

На 6-й день війни, 1 березня, російська ракета вдарила по Національному центру резервування даних у середмісті Києва. У центрі зберігаються резервні копії держреєстрів. Але жоден базовий реєстр та жодна критична держпослуга не були зупинені, а держава стабільно працювала та швидко реагувала на виклики війни. Таким чином функціонування держави було виведене з-під фізичного та віртуального удару агресора.

Володимир Зеленський взяв участь у відкритті Нью-Йоркської фондової біржі ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський взяв участь у церемонії відкриття торгів на Нью-Йоркській фондовій біржі (NYSE).

Президент України Володимир Зеленський:

Ми об'єднали світ навколо нашої боротьби за свободу. Ми звільняємо українську землю від російської армії. Ми вже почали відбудову всього, що було зруйноване російським терором. Ми відновлюємо нашу економіку. І ми даємо змогу вам і вашим компаніям працювати разом з нами заради блага кожного з нас.

(...). Сьогодні ми даємо старт великій інформаційній кампанії із залучення інвестицій #AdvantageUkraine. Ми розповімо всьому світу, чому Україна вже сьогодні є місцем вигідних інвестиційних та фінансових можливостей. Я запрошую вас в Україну! Інвестуйте в Україну! І це буде вашою перемогою й новою історією успіху ваших компаній. Слава Україні! Розпочинайте вашу роботу.

Після відеозвернення Президента України пролунав дзвін, який ознаменував відкриття торгів на Нью-Йоркській фондовій біржі. (...).

Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Маємо сьогодні важливі події.

Європейський Союз зробив суттєвий крок у візовому питанні щодо громадян Росії. Єврокомісія затвердила пропозицію призупинити спрощений візовий режим, який зараз діє між ЄС і Росією.

Звичайно, це ще не повний візовий бан. Але це вже демонструє громадянам держави-терориста, що вони несуть певну моральну відповідальність за агресію своєї держави проти України та всієї Європи. (...).

Я вдячний пані Президентці Єврокомісії Урсулі фон дер Ляєн та всім європейським лідерам, які підтримують візові обмеження для громадян Росії.

І маємо пам'ятати: окрім морального боку питання, це також питання елементарної безпеки. Вже неодноразово Росія спрямовувала кілерів у Європу під виглядом звичайних туристів. На шпиль у Солсбері, на німецькі вулиці та склади зі зброєю в Чехії вони вже надивилися. Досить. Європа – не місце для прогулянок убивць і тих, хто їх підтримує.

Друга важлива новина – звіт МАГАТЕ. Місія, яка побувала на Запорізькій атомній станції, представила документальний підсумок своєї роботи. У звіті відзначається присутність російської військової техніки на території АЕС, акцентований тиск на наших атомників і є чіткі посилання на російську військову окупацію. Це добре.

Щодо пропозиції генерального директора МАГАТЕ Гроссі створити зону захисту на станції, то треба дивитися на конкретний зміст такого інструменту: що саме може бути захистом? Якщо зміст цієї пропозиції полягає в демілітаризації території АЕС – а це логічно, бо саме російська

військова присутність поставила Запорізьку станцію на межу радіаційної катастрофи, – то ми можемо підтримати таку демілітаризовану зону захисту.

У будь-якому разі відчувається, що сучасні міжнародні організації потребують значно ширшого мандату на свої дії. Я вважаю, що світ не просто заслуговує, а потребує того, щоб представники МАГАТЕ змусили Росію до демілітаризації території АЕС і повернення повного контролю Україні.

Якщо Росія поставила світ на межу радіаційної катастрофи, значить, у світу мають бути відповідні засоби, щоб поставити Росію в умови, коли держава-терорист буде змушена припинити терор.

(...). Тільки за першу половину сьогоднішньої доби вдалося збити п'ять із шести російських ракет Х-101. Це дорога втрата для Росії. І це порятунок багатьох українських життів.

Чотири з цих ракет збили військовослужбовці повітряного командування «Південь». Молодці, хлопці!

Також особливо дякуємо сьогодні воїнам 79-ї десантно-штурмової бригади, яка на Донецькому напрямку героїчно стримує ворога. (...).

Щойно говорив з новим Прем'єр-міністром Великої Британії пані Ліз Трасс. Це була її перша розмова в новому статусі з іноземним лідером – і це велика честь для України.

Я привітав пані Прем'єр-міністра з початком роботи на посаді й відчуваю, що ми зможемо побудувати глибокі та результативні відносини.

Час, коли пані Прем'єр-міністр починає роботу, дуже складний. Російський енергетичний шантаж, постійні намагання держави-терориста дестабілізувати політичну ситуацію у Європі й у вільному світі, постійна російська дезінформація...

Але, зберігаючи нашу єдність, працюючи у повній координації, ми й це можемо подолати.

(...). Запросив пані Прем'єр-міністра відвідати нашу державу. І дякую за чітку впевненість у тому, що Україна й вільний світ неодмінно переможуть у цій війні, розв'язаній Росією. (...).

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №627/2022 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 1).

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №628/2022 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 2).

Воєнна розвідка України є однією з найфаховіших у світі, розвідники доводять це щодня в боях за нашу державу – Володимир Зеленський ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

З нагоди 30-ї річниці воєнної розвідки України Президент Володимир Зеленський зустрівся з військовослужбовцями Головного управління розвідки Міністерства оборони України та вручив державні нагороди.

Церемонія відбулася в Білій залі Героїв України в Маріїнському палаці у Києві.

Звертаючись до присутніх, Глава держави повідомив, що сьогодні підписав указ про встановлення в Україні Дня воєнної розвідки, та привітав розвідників з повноцінним професійним святом.

Президент України Володимир Зеленський:

Можу сказати цілком упевнено: воєнна розвідка України є однією з найбільш фахових і результативних у світі. І це не просто оцінка, це – факт, який ви доводите щодня в боях за нашу державу, її суверенітет і територіальну цілісність, за наші сім'ї, в боротьбі за нашу землю та майбутнє.

Як зауважив Президент, про більшість успіхів розвідки не можна говорити публічно, але беззаперечним результатом її діяльності є здобутки нашої держави на полі бою, звільнення наших територій від російських окупантів і впевненість у майбутній перемозі.

Володимир Зеленський висловив переконання, що операції воєнної розвідки посядуть одне з визначальних місць в історії перемоги України в цій війні. Зокрема, за його словами, важливих результатів було досягнуто під Києвом, на острові Зміїному, у Харкові, на Донбасі, в Маріуполі, при захисті «Азовсталі» та на інших напрямках, а також у тилу ворога.

Президент України Володимир Зеленський:

І ми пам'ятаємо, наскільки небезпечними є завдання, які ви щодня виконуєте, і якою ціною здобувається перемога нашої держави в цій війні.

Зазначив він і закликав ушанувати хвилиною мовчання пам'ять усіх воїнів-розвідників, які героїчно загинули за Україну.

За словами Президента, українські військові розвідники швидко здобувають новий досвід і стали однією з основ української державності. Неабияка заслуга в цьому Головного управління розвідки Міністерства оборони України, яке успішно координує дії всіх спеціальних підрозділів силових структур нашої держави і є надзвичайно ефективним центром всієї вітчизняної розвідувальної спільноти.

Володимир Зеленський запевнив розвідників, що держава завжди буде їхнім надійним помічником.

Від імені всього українського народу Глава держави подякував розвідникам за службу та їхнім родинам.

Президент вручив ордени та медалі працівникам ГУР Міноборони за особисту мужність, самовіддані дії, виявлені в захисті державного

суверенітету й територіальної цілісності України, зразкове виконання військового обов'язку.

Глава держави також вручив ордени «Золота Зірка» Героям України та родинам загиблих воїнів, яким це звання присвоєно посмертно.

Зокрема, орден з рук Володимира Зеленського отримали рідні Героя України майора Юрія Назарука, який загинув на початку червня, виконуючи бойові завдання в місті Северодонецьку Луганської області. Орден «Золота Зірка» одержали також члени родини молодшого лейтенанта Олександра Чуба, який у березні-червні виконував спеціальні завдання в різних регіонах країни. Він загинув під час виконання бойового завдання в Северодонецьку.

Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Відтепер щорічно 7 вересня в Україні відзначатиметься День воєнної розвідки – професійне свято людей, чий внесок у наш захист і майбутню перемогу неможливо переоцінити. Раніше в нас не було такого свята саме на державному рівні, хоча зазвичай цього дня і вітали військових розвідників. Я підписав указ, який виводить цей день на належний рівень.

Вранці привітав наших розвідників, подякував їм за службу, подякував Кирилу Буданову, керівнику Головного управління розвідки, за необхідні Україні результати. Відзначив найкращих розвідників державними нагородами. (...).

Цього тижня маємо хороші новини з Харківщини. Певно, ви всі вже бачили повідомлення щодо активності українських оборонців. І, думаю, кожен громадянин відчуває гордість за наших воїнів. (...).

Зараз іще не час називати ті чи інші населені пункти, у які повертається український прапор. Але час сказати слова подяки 25-й повітряно-десантній бригаді, 92-й окремій механізованій бригаді і 80-й десантно-штурмовій бригаді за хоробрість, за героїзм, проявлені під час виконання бойових завдань.

Також дякую сьогодні 406-й окремій артилерійській бригаді за надзвичайно успішні влучання в районах зосередження окупантів на півдні нашої країни і 60-й окремій піхотній бригаді, яка послідовно просуває наші позиції.

Кожен успіх наших військових на тому чи іншому напрямку змінює на користь України й загальну ситуацію по всьому фронту. (...).

Хочу сьогодні сказати ще одну річ – дуже важливу, дуже чутливу. Це стосується українців, які утримуються окупантами у полоні. На рівні української розвідки та інших залучених структур і людей постійно намагаємося добитися звільнення наших полонених. Ця робота ніколи не припинялася. І активні дії наших оборонців означають також і можливість затримання достатньої кількості ворогів, щоб спонукати до обміну, до звільнення українських полонених.

Я підкреслюю: ми пам'ятаємо про всіх наших людей, яких утримують окупанти.

(...). Сьогодні ж важливу операцію проведено Службою безпеки України – щодо діяльності деяких підсанкційних осіб на території нашої держави. Я неодноразово наголошував: контрабандистам і кримінальним мережам в Україні місця не буде. Схоже, дехто з них не зрозумів. Що ж, зрозуміють.

Посадовці митниці, які допомагали контрабандистам, зокрема й серед керівників, відсторонені та отримують законну відповідь на всі свої незаконні дії.

А щодо тих з підсанкційних осіб, у кого ще й виявлено іноземне громадянство, зокрема російське та румунське, то на підставі пропозиції Служби безпеки України та згідно з нормами чинного законодавства ухвалив рішення про припинення українського громадянства цих осіб.

Провів нараду з головою уряду, міністром фінансів, профільним заступником керівника Офісу щодо проекту бюджету на наступний рік. Зрозуміло, що це буде бюджет країни, що воює. (...).

Розраховую, що проект бюджету буде поданий до Верховної Ради України вчасно, як це й передбачено законом. (...).

Про День воєнної розвідки України: Указ Президента України №629/2022 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Ураховуючи значний внесок воєнної розвідки України у справу забезпечення захисту національних інтересів України від зовнішніх загроз, зміцнення обороноздатності держави, з метою підтримання високого авторитету воєнної розвідки, вшанування звитяг воєнних розвідників постановляю:

1. Установити в Україні День воєнної розвідки України, який відзначати щороку 7 вересня. (...).

Про відзначення почесною відзнакою «За мужність та відвагу»: Указ Президента України №630/2022 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

З метою гідного вшанування мужності та героїзму, виявлених під час захисту державного суверенітету, незалежності, територіальної цілісності України, постановляю:

1. Відзначити почесною відзнакою «За мужність та відвагу»:

3 прикордонний загін імені Героя України полковника Євгенія Пікуса Державної прикордонної служби України;

11 прикордонний загін Державної прикордонної служби України. (...).

Про призначення О.Ляха начальником Управління Служби безпеки України в Чернігівській області: Указ Президента України №632/2022 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Призначити ЛЯХА Олексія Анатолійовича начальником Управління Служби безпеки України в Чернігівській області. (...).

Про призначення А.Борисевича начальником Управління Служби безпеки України в Херсонській області: Указ Президента України №633/2022 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Призначити БОРИСЕВИЧА Артема Сергійовича начальником Управління Служби безпеки України в Херсонській області. (...).

Про присудження Державної премії України імені Олександра Довженка 2022 року: Указ Президента України №634/2022 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

На підставі подання Комітету з Державної премії України імені Олександра Довженка постановляю:

1. Присудити Державну премію України імені Олександра Довженка 2022 року кінорежисеру КРИШТОФОВИЧУ Вячеславу Сигизмундовичу – за видатний внесок у розвиток українського кіномистецтва.

2. Установити на 2022 рік розмір Державної премії України імені Олександра Довженка сто вісімдесят тисяч гривень. (...).

Про призначення стипендій Президента України для дітей з інвалідністю, які мають високі досягнення у всеукраїнських спортивних змаганнях, та їх тренерів: Указ Президента України №635/2022 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(Указом Президента України №635/2022 відповідно до Указу Президента України від 30 липня 2019 року № 561/2019 «Про стипендії Президента України для дітей з інвалідністю, які мають високі досягнення у всеукраїнських спортивних змаганнях, та їх тренерів» призначено стипендії Президента України дітям з інвалідністю, які мають високі досягнення у всеукраїнських спортивних змаганнях, та їх тренерам (за списком)).

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №636/2022 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 3).

Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 7 вересня 2022 року «Про застосування та внесення змін до персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)»: Указ Президента України №637/2022 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Відповідно до статті 107 Конституції України постановляю:

1. У вести в дію рішення Ради національної безпеки і оборони У країни від 7 вересня 2022 року «Про застосування та внесення змін до персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)» (додається).

2. Контроль за виконанням рішення Ради національної безпеки і оборони України, введеного в дію цим Указом, покласти на Секретаря Ради національної безпеки і оборони У країни. (...).

На сектор безпеки й оборони у проекті державного бюджету на 2023 рік буде передбачено понад 1 трлн грн – Володимир Зеленський (Президент України Володимир Зеленський).

Президент України Володимир Зеленський наголосив, що у проекті державного бюджету на 2023 рік буде передбачено понад 1 трлн грн на сектор безпеки й оборони, а також індексацію пенсій. Про це він повідомив у відеозверненні, коментуючи результати наради з головою уряду, міністром фінансів та профільним заступником керівника Офісу Глави держави.

Президент України Володимир Зеленський:

Зрозуміло, що це буде бюджет країни, яка воює. Урядовці представляють параметри проекту, але я зараз зазначу деякі важливі пункти – політично важливі. Перше. Понад трильйон гривень наступного року буде спрямовано на сектор безпеки й оборони. Це буде пріоритетом номер один.

Другим важливим пунктом, за словами Президента, є забезпечення соціальних зобов'язань у повному обсязі.

Президент України Володимир Зеленський:

Зокрема, хочу, щоб мене почули українські пенсіонери: уряду поставлено завдання наступного року так само, як і цього року, забезпечити індексацію пенсій для всіх наших пенсіонерів.

Третім пунктом, який має бути врахований при підготовці проекту держбюджету на 2023 рік, Володимир Зеленський назвав максимальне скорочення всіх некритичних видатків держави, щоб пройти складний час та забезпечити фінансову й соціальну стабільність.

Президент України Володимир Зеленський:

Все те, що не допомагає обороні, не допомагає економічному розвитку країни, соціальному та культурному забезпеченню наших людей. Уряд має представити програму скорочення видатків на державні підприємства, на апарат, на інституції, які не відповідають потребам цього особливого часу. Очікую від урядовців пропозицій.

Крім того, за словами Президента, у проекті державного бюджету на 2023 рік мають бути передбачені рішення з активізації економічних відносин у країні.

Президент України Володимир Зеленський:

Програма кредитування «5-7-9 %» зберігається. Діятимуть також інші програми та рішення, які мають допомогти бізнесу працювати, зберігати робочі місця, залучати нових працівників.

І п'яте. Буде створений спеціальний фонд відновлення, який наповнюватиметься зокрема з конфіскованих російських активів.

Президент висловив переконання, що проект бюджету буде поданий до Верховної Ради України вчасно, як це й передбачено законом.

Володимир Зеленський обговорив з Державним секретарем США подальшу підтримку України ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів зустріч з Державним секретарем Сполучених Штатів Америки Ентоні Блінкеном.

Глава держави наголосив, що візит Ентоні Блінкена є важливою демонстрацією лідерських позицій США, знаком солідарності з Україною під час повномасштабного вторгнення Росії. Президент відзначив відчутну підтримку з боку Сполучених Штатів суверенітету нашої держави. Він наголосив, що допомога, яку отримує Україна, прискорить досягнення головної мети – відновлення територіальної цілісності Української держави.

(...). Президент зазначив, що американська зброя позитивно впливає на ситуацію на фронтах. ЗСУ особливо поважають реактивні системи залпового вогню «Хаймарс». Від імені українських військових Глава держави подякував Сполученим Штатам за цю зброю.

Володимир Зеленський та Ентоні Блінкен детально обговорили перспективи нарощування оборонної підтримки України з боку Сполучених Штатів. Було відзначено важливість офіційного запуску програми ленд-лізу.

Говорячи про повоєнний устрій світу, Президент наголосив на важливості вироблення ефективних гарантій безпеки для України. За його словами, стабільність у Європі неможлива без таких гарантій.

Він також відзначив високий рівень довіри між лідерами України та США й ефективну роботу наявних двосторонніх переговорних форматів.

Президент України Володимир Зеленський:

Дуже важливо, що Сполучені Штати Америки з нами. Для нас це гарантія того, що ми зможемо повернути наші землі.

(...). Володимир Зеленський висловив переконання, що Росії має бути наданий «почесний» статус держави – спонсора тероризму.

Президент України Володимир Зеленський:

Усі ми бачили інформацію про передане нам агресором тіло британського волонтера Пола Урі. І жахливі кадри, що свідчать про катування. Це черговий доказ того, що ми маємо справу з державою-терористом.

Сторони позитивно відзначили відновлення експорту українського збіжжя, що дає змогу запобігти свідомо спровокованій Росією глобальній продовольчій кризі.

(...). Під час зустрічі Президент вручив Ентоні Блінкену орден Ярослава Мудрого II ступеня, яким його нагороджено за значні особисті заслуги у зміцненні міждержавного співробітництва, підтримку державного суверенітету й територіальної цілісності України.

Володимир Зеленський провів чергове засідання Ставки Верховного Головнокомандувача ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів чергове засідання Ставки Верховного Головнокомандувача.

У ньому взяли участь: міністр оборони Олексій Резніков та його заступник Ростислав Замлинський, Головнокомандувач Збройних Сил України Валерій Залужний, начальник Генерального штабу ЗСУ Сергій Шаптала, командувач Національної гвардії Юрій Лебідь, командувач Сил спеціальних операцій ЗСУ Віктор Хоренко, міністр внутрішніх справ Денис Монастирський, міністр закордонних справ Дмитро Кулеба, міністр інфраструктури Олександр Кубраков, секретар Ради національної безпеки і оборони Олексій Данілов і заступник керівника Офісу Президента Роман Машовець.

У режимі відеозв'язку до зустрічі приєдналися: начальник Головного управління розвідки Кирило Буданов, командувач Сухопутних військ Збройних Сил України Олександр Сирський, командувач військ Оперативного командування «Захід» Сергій Літвінов та командувач військ Оперативного командування «Південь» Андрій Ковальчук.

Учасники засідання розглянули активні дії сил оборони зі звільнення територій України, тимчасово окупованих Російською Федерацією, а також визначили подальші оперативні завдання.

Крім того, був проаналізований стан матеріально-технічного забезпечення підрозділів та визначені актуальні потреби війська.

Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). З глибоким сумом дізнався про смерть Її Величності Королеви Єлизавети II. Важка втрата для всієї Європи, для світу. Від імені всього українського народу висловлюю співчуття королівській родині, усій Великій Британії та країнам Співдружності націй. Наші думки й молитви з вами.

(...). Продовжую налагоджувати нові зв'язки для України – провів розмову з новообраним Президентом Кенії, першу в історії відносин між нашими державами. Привітав із перемогою на виборах, домовилися посилювати співпрацю. Говорили й про подолання продовольчої кризи – робимо все для цього.

Тільки за сьогодні з наших портів вийшли чотири судна з агропродукцією для азійських країн. В ці години на розвантаження до порту Судану заходять понад 65 тисяч тонн продовольчої пшениці. Вчора вийшов балкер із пшеницею для Кенії – більш як 50 тисяч тонн. Зараз в Одесі завантажуються судна для Лівану та Лівії. У порту Південний чекає на

завантаження судно, яке прямуватиме в Індію... Тобто географія українського аграрного експорту морем дуже широка.

Буквально кожен день роботи зернової експортної ініціативи спростовує російську брехню щодо неї. Україна постачає агропродукцію споживачам із різних континентів. І саме наше постачання гарантує продовольчу безпеку на глобальному рівні.

Провів сьогодні нове засідання Ставки Верховного Головнокомандувача. Передусім щодо наших активних дій на передовій. У межах оборонних операцій, що тривають, наші герої звільнили вже десятки населених пунктів. І сьогодні цей рух продовжився, є нові результати.

Загалом із першого вересня звільнено понад тисячу квадратних кілометрів нашої території. Дякую всім, хто це забезпечив! Дякую армії, розвідникам, спецслужбовцям за кожен український прапор, який встановлено цими днями.

Заслухали сьогодні на Ставці доповіді командувачів оперативних напрямків, є певні рішення. Ставка продовжить працювати у форматі таких доволі частих засідань і нарад, щоб наші командири на місцях мали повну підтримку на всіх рівнях і щоб Збройні Сили нашої держави, розвідка і весь сектор оборони та безпеки отримували всі необхідні ресурси, всі необхідні матеріальні, політичні, інформаційні, дипломатичні та будь-які інші засоби для ефективної оборони України й вигнання окупантів.

Уся державна діяльність зосереджена на потребах фронту й захисту наших людей. (...).

А особливо хочу подякувати сьогодні бійцям 115-ї окремої бригади тероборони Оперативного командування «Північ», які відзначилися хоробрістю й потрібними Україні результатами в боях у лютому-березні, коли зупиняли просування ворога, і які й зараз продовжують захищати нашу державу на Північному напрямку. Також вдячний бійцям 117-ї окремої бригади тероборони, які діють на напрямку Суджа – Суми, і першій танковій бригаді, яка міцно тримає позиції на напрямку Гомель – Городня. (...).

Президент нагородив журналістів, які борються за Україну на воєнному та інформаційному фронті ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський вручив журналістам та іншим представникам ЗМІ державні нагороди за мужність і самовідданість, виявлені у захисті суверенітету й територіальної цілісності України.

Під час церемонії, яка відбулася в Маріїнському палаці в Києві, Глава держави подякував медійникам за їхню роботу в цей важливий час боротьби за незалежність і суверенітет України.

Президент зазначив, що з першого дня повномасштабного вторгнення Росії українські та іноземні журналісти розповідали світові правду про те, що відбувається в Україні, об'єднуючи як українців, так і громадян інших держав довкола підтримки нашої країни.

Президент України Володимир Зеленський:

Допомогли об'єднати Європу і весь світ, переконати невпевнених лідерів деяких держав у нашій здатності перемогти і донести, заради чого ми воюємо.

Він зауважив, що в умовах повномасштабної агресії Росії проти України не лише на фронті, а й в інформаційній сфері, що переповнена ворожою пропагандою, донести правду – досить складне завдання.

Президент України Володимир Зеленський:

І я хочу всім вам подякувати: ми виграли цю інформаційну війну. Вона ще не закінчилася, але наразі ми перемогли багатомільйонні вливання РФ в інформаційні атаки проти нас по всьому світу.

(...). Сьогодні однаково є героями всі ті, хто живий і хто назавжди залишиться в пам'яті. Ті, хто був і є на фронті, і ті, хто з 24 лютого не покинув свою державу й доносив правду в цивільному секторі.

Володимир Зеленський вручив журналістам та іншим представникам засобів масової інформації державні нагороди, якими вони були відзначені з нагоди Дня Незалежності за значні заслуги у зміцненні української державності, мужність і самовідданість, виявлені в захисті суверенітету й територіальної цілісності України, вагомий особистий внесок у розвиток різних сфер суспільного життя, відстоювання національних інтересів нашої держави, сумлінне виконання професійного обов'язку.

Також були відзначені іноземні журналісти за значні особисті заслуги у зміцненні міждержавного співробітництва, підтримку суверенітету й територіальної цілісності України, вагомий внесок у популяризацію Української держави у світі.

Глава держави зустрівся з Президентом Латвії та Прем'єр-міністром Польщі, які відвідали Київ ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів зустріч з Президентом Латвійської Республіки Егілсом Левітсом і Прем'єр-міністром Республіки Польща Матеушем Моравецьким, які прибули з візитом до нашої країни.

Вітаючи іноземних гостей, Президент України подякував Латвії та Польщі за підтримку нашої держави в боротьбі за свободу, незалежність і суверенітет.

Президент України Володимир Зеленський:

З початку повномасштабного вторгнення Росії на нашу землю з нами були ці держави, ці лідери, які проявили свої лідерські якості світового рівня.

Володимир Зеленський зауважив, що Латвія та Польща підтримують Україну в боротьбі з агресором ще з часу окупації Криму. (...).

Президент України Володимир Зеленський:

Ми сьогодні обговорили важливий аспект щодо візових обмежень для туристів з РФ у «недружню», як вони кажуть, Європу. Мені здається, це

абсолютно справедливе рішення. Ми сьогодні говорили про те, що маємо об'єднати коло таких країн, і воно має розширюватися, щоб Росія відчувала ціну за цю війну.

За його словами, під час зустрічі були порушені важливі енергетичні питання.

Президент України Володимир Зеленський:

Ми зацікавлені в тому, щоб Україна могла допомогти Польщі, і робимо все, щоб найближчим часом ми знайшли відповідь на майбутні енергетичні ризики.

Зі свого боку Егілс Левітс зауважив, що Латвія та Польща – друзі України й завжди залишатимуться на боці українського народу, який зараз б'ється не тільки за свою свободу, а й за всю Європу і весь вільний світ.

Президент Латвійської Республіки Егілс Левітс:

Наш обов'язок полягає в тому, щоб забезпечити вас усією необхідною допомогою, щоб Україна перемогла. Це обов'язок усіх демократичних країн.

Він зазначив, що Латвія допомагає з реабілітацією поранених українських військовослужбовців, організувала літні табори для українських дітей, чим також підтримує Україну в боротьбі за свободу.

Крім того, за словами Президента Латвійської Республіки, його держава почала спеціальну програму з відбудови низки об'єктів у Чернігівській області, зокрема освітніх закладів, щоб діти могли повернутися до навчання.

Егілс Левітс наголосив, що Латвія разом з Польщею всіляко сприяють європейській інтеграції України, серед іншого забезпечивши пришвидшення перемовин щодо вступу нашої держави до ЄС.

Президент Латвійської Республіки Егілс Левітс:

Україна не лише політично й культурно належить до європейської родини, а й має бути членом ЄС, адже Європейський Союз – це об'єднання вільних демократичних країн.

Зі свого боку Матеуш Моравецький зазначив, що Польща разом з країнами Балтії чи не найактивніше у Євросоюзі спілкуються з Європейською комісією щодо фінансової підтримки України та продовження політики санкцій проти держави-агресора.

Прем'єр-міністр Польщі Матеуш Моравецький:

Ці санкції посилюватимуться і з кожним місяцем будуть боліснішими для російської економіки.

Прем'єр-міністр Польщі відзначив просування українських Збройних Сил на Харківщині та побажав, щоб цей успіх був першою ластівкою остаточної перемоги України над Росією в цій неспровокованій війні.

Прем'єр-міністр Польщі Матеуш Моравецький:

З цієї жахливої війни, з цієї героїчної оборони має народитися нова Європа – з Україною як повноцінним членом ЄС.

Він додав, що Європа, США та весь вільний світ мають допомагати Україні в її боротьбі.

Прем'єр-міністр Польщі Матеуш Моравецький:

Польща завжди організовуватиме цю допомогу.

Матеуш Моравецький розповів, що під час перемовин сьогодні обговорювалося питання створення спеціального хабу, де здійснювався б ремонт військової техніки та навчання українських військових. Крім того, йшлося про участь польських компаній у відбудові України.

Він висловив переконання, що завдяки згуртованості партнерів та героїзму українського народу ця перемога настане, а простір європейських цінностей буде захищений.

Прем'єр-міністр Польщі Матеуш Моравецький:

Я вірю, що Україна переможе. Що військова та фінансова допомога буде ефективною для остаточної перемоги.

Державних діячів Латвії, Польщі, Чехії та Словенії відзначено на Алеї сміливості в Києві ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

У присутності Президента Володимира Зеленського, Президента Латвійської Республіки Егілса Левітса та Прем'єр-міністра Польщі Матеуша Моравецького на Алеї сміливості, що розташована на площі Конституції в Києві, відзначено державних діячів країн-партнерів, які підтримали Україну під час повномасштабного російського вторгнення.

Зокрема, на Алеї сміливості відкрито дві нові таблички, одна з яких присвячена Президенту Латвії Егілсу Левітсу, а інша – Прем'єр-міністру Польщі Матеушу Моравецькому, колишньому віце-прем'єр-міністру Польщі Ярославу Качинському, Прем'єр-міністру Чехії Петру Фіалі та колишньому голові уряду Словенії Янезу Янші.

Президент України Володимир Зеленський:

Саме тут, на Алеї сміливості, з'являються імена лідерів держав, народи яких з нами з початку й до кінця, до переможного кінця.

Він наголосив, що наша країна буде завжди вдячна тим державам і народам, які підтримали нас у найважчі часи війни.

Володимир Зеленський зазначив, що з перших днів повномасштабного російського вторгнення Президент Латвії Егілс Левітс різко засудив дії росіян, назвавши їх геноцидом українського народу. Він наголошував, що Україна має отримати необхідну допомогу для перемоги над агресором. Егілс Левітс підтримав ініціативу щодо позбавлення громадянства мешканців Латвії, які схвалюють повномасштабне вторгнення Росії в Україну.

Сьогодні, під час зустрічі в Києві, Президент Латвії вручив Главі Української держави найвищу військову нагороду Латвійської Республіки – орден Вієстура. Рішення про відзначення Володимира Зеленського за героїчний захист своєї країни, землі, а також за захист безпеки Європи ухвалив капітул орденів Латвії 1 березня 2022 року.

Прем'єр-міністр Польщі Матеуш Моравецький у перші дні повномасштабної війни прибув до України. Разом з ним Київ відвідали

Прем'єр-міністр Чехії Петр Фіала, Прем'єр-міністр Словенії Янез Янша та віце-прем'єр-міністр Польщі Ярослав Качинський.

Президент України Володимир Зеленський:

Це був один із найскладніших моментів війни. Коли віри у свою безпеку серед лідерів багатьох країн ще не було, у нас з'явилася дуже смілива команда.

Матеуш Моравецький неодноразово засуджував російську агресію проти України. Він наголошував, що вільний світ має й далі допомагати Україні шляхом постачання зброї та кроками в гуманітарній сфері, а також підтримував захист вимушених переселенців з нашої країни та санкційну політику стосовно Росії.

Ярослав Качинський різко засудив війну в Україні й виступив за надання нашій державі всієї необхідної допомоги.

Після нападу Росії на Україну Петр Фіала та його уряд стали на жорстку позицію щодо країни-агресора. Прем'єр-міністр Чехії захищає щонайжорсткіші антиросійські санкції та підтримує вступ України до Європейського Союзу.

На початку повномасштабної російської агресії Прем'єр-міністр Словенії Янез Янша висловив тверду позицію щодо підтримки нашої держави. З перших днів війни Словенія надає військову, фінансову та гуманітарну допомогу Україні.

Президент України та гендиректор компанії «Байкар» обговорили співпрацю в оборонній сфері ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів зустріч з генеральним директором турецької компанії «Байкар» Халуком Байрактаром.

Основну увагу співрозмовники приділили подальшій співпраці України з компанією для посилення обороноздатності української армії.

Сторони також обговорили деталі будівництва заводу «Байкар» в Україні та виробництво нової продукції з використанням українських деталей.

Володимир Зеленський високо оцінив внесок Халука Байрактара та його компанії у збільшення потужності українських Збройних Сил у боротьбі з агресором і вручив йому орден «За заслуги» I ступеня.

Президент України Володимир Зеленський:

Кожен в Україні знає, що таке «Байрактар», знає вашу компанію. Дякую вам, дякую Президенту Ердогану за вашу підтримку й підтримку громадян Туреччини в цій війні з російською агресією.

Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Маємо хороші новини з Євросоюзу. Схвалено виділення 5 мільярдів євро макрофінансової допомоги нашій державі. Дуже вагомо.

А по-друге, є рішення Ради ЄС про зупинення угоди про спрощений візовий режим між ЄС і Росією. Це рішення запрацює вже з понеділка. І є й конкретні рекомендації Єврокомісії щодо візових обмежень для громадян Росії.

Це вже захист Європи, це ускладнить цинічне використання Європи тими, хто не хоче нічого змінювати, не хоче боротися проти війни, а хоче просто споживати й розважатися, ніби нічого у Європі не відбувається, ніби немає російського терору.

Об'єднана Європа – це друга мішень для Росії після нашої держави, нашої незалежності. І це правильно, що Європа захищається.

Сьогодні у Києві обговорював цю тему з нашими друзями – Президентом Латвії та Прем'єр-міністром Польщі, які прибули з візитом.

Звичайно, рекомендації на загальноєвропейському рівні дуже вагомі. Проте є юридичний простір, щоб піти далі, щоб зробити більше. Як це зробили держави Балтії та Польща. Навряд чи державу-терориста можна сприймати як джерело туризму чи якихось бізнес-візитів.

Говорили сьогодні також і про нашу двосторонню співпрацю з країнами ЄС. Зокрема, це стосується спрощення процедур на нашому кордоні. Маємо обов'язково прибрати бар'єри, які ще досі заважають нашим громадянам і компаніям. Народи, які разом захищають європейську свободу, мають бути максимально близькими.

Відомо, що на українсько-польському кордоні є певні складнощі, є черги. Обговорив сьогодні це з польським Прем'єр-міністром – маємо згоду щодо того, як вирішити цю проблематику.

Голова уряду України зі своїм польським колегою мають узгодити всі технічні деталі. Тож сьогодні обговорили питання спільного митного контролю, розширення пунктів пропуску на кордоні, спрощення поштового обміну між Україною та державами Євросоюзу – я звернувся до pana Прем'єр-міністра Польщі з пропозицією знизити ціну поштових відправлень. Це важливо для наших людей, для всіх, хто зараз потребує особливої підтримки.

І ще один важливий аспект: Польща звернулася до нас із проханням допомогти в енергетичній сфері, зокрема експортом електрики. Звичайно, ми це забезпечимо. Польським братам, які допомагають нам із першого дня, ми завжди допоможемо.

На нашій Алеї сміливості в Києві з'явилися сьогодні ще дві таблички – з іменами pana Президента Латвійської Республіки Левітса і голови польського уряду Матеуша Моравецького.

Поступово відзначимо всіх лідерів політики, культури, спорту та бізнесу, які в найважчі півроку, з 24 лютого до 24 серпня, особисто були в Києві, особисто долучилися до захисту нашої держави.

Сьогодні ж мав честь вручити державні нагороди медійникам, які були відзначені з нагоди Дня Незалежності цього року.

(...). Наша армія, розвідка, Служба безпеки України продовжують активні дії на кількох оперативних напрямках. Успішно продовжують.

Хочу ще раз звернутися зараз до деяких блогерів, хто іноді поспішає оголошувати результати тих чи інших активних дій наших воїнів на передовій... Будь ласка, не поспішайте з повідомленнями, не ускладнюйте своїм поспіхом завдання для нашої армії. Не повідомляйте, будь ласка, конкретні деталі оборонної операції раніше, ніж про це скажуть офіційні представники нашої держави.

На цей час Збройні Сили України звільнили та взяли під контроль понад 30 населених пунктів у Харківській області. У частині сіл регіону тривають заходи з перевірки та забезпечення території, поступово беремо під контроль нові населені пункти – всюди повертаємо український прапор і захист для всіх наших людей. (...).

Підрозділи Національної поліції повертаються у звільнені населені пункти Харківщини.

І хочу подякувати сьогодні нашим розвідникам, нашим спецслужбовцям, які вкотре проявили себе дуже результативно у вигнанні ворога.

Дякую й бійцям 14-ї окремої механізованої бригади імені князя Романа Великого – командувач на Харківському напрямку особливо відзначив героїчні дії хлопців із цієї бригади.

Не забуваємо й про інші напрямки. Жорсткі бої тривають і на Донбасі, і на півдні нашої країни.

Дякую морським піхотинцям 503-го батальйону за мужність на Донеччині.

Дякую воїнам-розвідникам 131-го окремого розвідувального батальйону, які, ризикуючи життям, висуваються першими, забезпечують виконання поставлених завдань загальновійськовими підрозділами на Херсонщині. (...).

Підписав нові укази про нагородження наших воїнів. 293 учасники бойових дій відзначені державними нагородами. (...).

Президент провів чергове засідання Ставки Верховного Головнокомандувача ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський у суботу провів чергове засідання Ставки Верховного Головнокомандувача.

У ньому взяли участь: міністр оборони Олексій Резніков та його заступник Ростислав Замлинський, Головнокомандувач Збройних Сил України Валерій Залужний, начальник Генерального штабу ЗСУ Сергій Шаптала, командувач Національної гвардії Юрій Лебідь, командувач Сил спеціальних операцій ЗСУ Віктор Хоренко, т. в. о. голови Служби безпеки України Василь Малюк, міністр внутрішніх справ Денис Монастирський, міністр закордонних справ Дмитро Кулеба, міністр інфраструктури Олександр Кубраков, секретар Ради національної безпеки і оборони Олексій

Данілов, керівник Офісу Президента Андрій Єрмак і його заступник Роман Машовець.

У режимі відеозв'язку до зустрічі приєдналися: начальник Головного управління розвідки Кирило Буданов, командувач Сухопутних військ Збройних Сил України Олександр Сирський, командувач військ Оперативного командування «Захід» Сергій Літвінов та командувач військ Оперативного командування «Південь» Андрій Ковальчук.

Найперше учасники засідання заслухали доповіді командувачів військ оперативних груп щодо активних дій сил оборони з деокупації українських територій. За результатами були ухвалені відповідні рішення, зокрема щодо забезпечення безпеки у звільнених населених пунктах.

Окрема увага була приділена підсумкам 5-ї зустрічі Ukraine Defense Contact Group у форматі «Рамштайн», яка завершилася напередодні. З огляду на ситуацію на фронті набуває актуальності забезпечення співпраці з партнерами України у середній та довгостроковій перспективі.

Учасники засідання також розглянули ситуацію з матеріально-технічним забезпеченням українського війська та визначили нагальні потреби сил оборони України.

Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Насамперед я хочу сьогодні привітати два наших міста, прекрасних, міцних міста, з їхнім днем – Лиман і Дніпро. (...).

Провів сьогодні Ставку Верховного Головнокомандувача. Були доповіді щодо ситуації на передовій від командувачів оперативних напрямків. Ухвалили необхідні рішення.

Обговорили питання забезпечення наших військових. Заслухали доповідь міністра оборони Резнікова щодо результатів засідання у форматі «Рамштайн». Дякуємо партнерам за підтримку!

Рух наших воїнів на різних напрямках фронту триває. На цей час у межах активних дій від початку вересня вже звільнено близько 2 тисяч кілометрів нашої території. (...).

Говорив сьогодні з Президентом Франції Макроном. Поінформував його про нашу активність на фронті, про подальші перспективи. Предметно обговорили російські провокації на Запорізькій АЕС і необхідність негайної демілітаризації станції, негайного виходу російських військових звідти. Говорили з паном Президентом і про посилення оборонної підтримки нашої держави, про посилення тиску на Росію, зокрема про санкційний тиск, про візові обмеження для громадян РФ.

У розвиток вчорашніх домовленостей з головою уряду Польщі Моравецьким я провів, як і обіцяв йому, нараду щодо питань підтримки наших польських братів протягом цієї осені й зими, нашої енергетичної співпраці з Польщею.

Доручив прискорити реконструкцію лінії електропередачі від Хмельницької АЕС до польського міста Жешува – першого Міста-рятівника. Дякую тобі, Жешуве. Нагадаю, що це особливе звання було присвоєне Жешуву ще навесні за надзвичайно вагому допомогу Україні. Маємо завершити до 8 грудня цю реконструкцію й забезпечити Польщу необхідним обсягом електрики.

Звичайно, це все можливо за умови збереження нормального контролю України над Запорізькою атомною станцією. Працюємо заради необхідних міжнародних рішень для цього.

Також доручив Кабміну опрацювати можливість термінового постачання Польщі 100 тисяч тонн енергетичного вугілля вже зараз. Ми маємо на цей час достатні обсяги для себе й можемо допомогти нашим братам підготуватися до цієї зими.

(...). Дуже цікава й корисна зустріч була сьогодні з Тімоті Снайдером – відомим істориком, професором Єльського університету та великим другом України. Пан Снайдер зробив дуже багато для того, щоб нашу країну, наших людей, нашу історію у світі знали й розуміли. Його книжки добре відомі українським і світовим читачам. І невдовзі буде ще одна книга, він готує її зараз.

Був втішений поділитися деякими спогадами і про 24 лютого, і про події попереднього часу. Обговорили природу російської агресії, пропаганди й того зла, яке творять окупанти. Вони обов'язково відповідатимуть за все, що нарobili на українській землі.

Я дякую сьогодні бійцям 15-го Слов'янського полку Національної гвардії України, які відзначилися на Харківському напрямку. Молодці!

Дякую за забезпечення ситуації в Балаклії воїнам 214-го окремого стрілецького батальйону, які разом з підрозділами Головного управління розвідки, Сил спеціальних операцій, спецпризначенцями Нацгвардії та поліцією повернули повний контроль у місто. (...).

Зараз відбувається зміна геополітичної конфігурації у світі, але завершення об'єднання Європи неможливе без України – виступ Президента Володимира Зеленського на щорічній зустрічі YES ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Думаю, у всіх вас є це відчуття. У нас є навіть упевненість. Я думаю, що у вас є відчуття, що ми повертаємось і міцнішаємо. І прошу зараз усіх вас, хто є в цьому залі, оплесками подякувати нашим воїнам, які наближають нашу перемогу й наше повернення додому.

Шлях до повернення всієї нашої території – все це є, і з кожним днем він стає дедалі чіткішим. Ми бачимо контури відновлення територіальної цілісності нашої держави. Ми знаємо, що це складний шлях, але ми також знаємо, що цей складний шлях пройти реально, і ми це робимо.

(...). Ми не можемо дозволити собі зупинитися. Це мій головний сигнал усім, хто десь там щось думає. Дехто навіть із лідерів, штовхаючи нас кудись, у чийсь зайві обійми. Ні, ми не можемо собі дозволити зупинитися.

Шлях від цього часу, коли вся держава повністю зосереджена та об'єднана заради перемоги, до того особливого моменту, коли ми зможемо нарешті відчути, що перемога відбулася.

Я знаю, що всіх зараз хвилює ключове питання: коли? Коли ми пройдемо цей шлях? Коли буде перемога? Відповідь на це запитання може дати етап, який у нас попереду. Я кажу відверто: це буде важкий етап. Ми маємо пережити цю зиму. (...).

Це найскладніша зима для всього світу. Це 90 днів, які стануть випробуванням для нашої віри в перемогу. Випробуванням для нашої витримки та єдності, для нашої здатності захистити себе, весь світ, свободу й фундаментальні цінності для будь-якої людини у світі.

Росія робить усе, щоб за 90 днів цієї зими зламати спротив України, спротив Європи та спротив світу. Бо це те, на що Росія сподівається. Це її останній аргумент. (...). І ми повинні бути готовими – не зламатися, не роз'єднатися, не зійти зі свого шляху.

(...). Ми не маємо жодного сумніву у Збройних Силах України, у нашій розвідці, у наших спеціальних службах і в усіх наших людях – великих людях України на окупованій території, які допомагають українським воїнам звільняти нашу землю. Але, щоб це відбувалося, ми потребуємо конкретики – зброї, снарядів, фінансової та політичної підтримки, сильної як ніколи дипломатії, рішучості на різних рівнях у світі. А отже, ми потребуємо збереження єдності наших партнерів та їхньої готовності допомагати. Допомогати, не чекаючи, що ми скажемо: достатньо. Ми вдячні за все зроблене, але достатньо не буде, поки не буде перемоги.

(...). Світ має подолати цінову кризу, яку Росія намагається загострити своїми різними відомими інструментами – вона дестабілізує ринки, провокує голод, залякує звичайних людей у різних країнах. І захиститися від цієї цінової кризи можливо тільки шляхом повного демонтажу російського впливу на європейські суспільства, на світові ринки й на глобальне інформаційне середовище.

Завершити демонтаж російського впливу – це амбітна ціль, складна, вона є – необхідно зараз, при підготовці до зими, до вирішальних 90 днів. Протягом осені необхідно максимально посилити санкції проти Росії, посадовців, банків, компаній. Все це ви знаєте. Треба погодити всі механізми для реального обмеження російських експортних доходів. Треба забезпечити всі юридичні та політичні основи для впровадження міжнародного компенсаційного механізму та конфіскації російських активів за кордоном для відшкодування збитків, завданих цією війною громадянам України. Потрібні максимальні візові обмеження для громадян Російської Федерації, щоб спонукати їх до помітного антивоєнного руху. Не просто популізму, а помітного руху, помітної сміливості. А також блокування російської

пропаганди й депортація всіх пропагандистів з усіх демократичних країн, щоб у Росії не було навіть шансів сіяти політичний і соціальний хаос. Хаотизація, розколи, розбрат – ставка Росії, (...).

Ми повинні підготувати наші суспільства – вони мають знати правду – до наявних ризиків. Зима буде важкою для всіх – від Латвії та Польщі до Британії й Сполучених Штатів. Війна – це війна. Вона у світі. Зима буде важкою. Але ми можемо зробити так, що ця зима стане найважчою саме для Росії, для того, хто відповідальний за всі створені проблеми – воєнні, соціальні, цінні, енергетичні та багато інших. Ми можемо зробити так, що після цих 90 днів шлях до нашої перемоги стане чіткішим.

Хоч різним суспільствам буде важко зимою, кожне суспільство має знати, що після цих 90 днів починається справжня захищеність на десятиліття від усіх тих загроз, які так болісно переживаються зараз. Коли ми пройдемо все це, наш сусід уже не зможе ніколи нічого з нами усіма зробити. Росія вже стала на шлях своєї історичної поразки – і чіткість цього її шляху, контури її поразки стануть очевидними після цих 90 днів. (...).

Коли я сказав, що ми не можемо собі дозволити зупинитися, я мав на увазі не лише наших героїчних воїнів, які звільняють українську землю.

Зараз відбувається зміна геополітичної конфігурації загалом у світі, у Європі. І економічне об'єднання у Європі досягнуте. Політичне об'єднання в Європі, я вважаю, досягнуте. Це все очевидно на рівні інституцій, відносин, повсякденного життя. Але зараз досягається реальне ціннісне об'єднання всього континенту – і, до речі, завдяки Україні також. Зникають останні бар'єри, які були між європейськими країнами. І це завдяки тому, що Європа реально захищає свободу. Європа набуває справжньої незалежності.

Росія створює ілюзію, ніби європейці повинні зробити вибір, складний вибір між цінами й цінностями, між свободою та безпекою, між незалежністю й спокоєм. Але немає такого вибору. (...).

І ще один важливий елемент. Завершення об'єднання Європи неможливе без України. Тому саме за цю зиму ми маємо зробити абсолютно все, щоб навесні сказати: ми повністю готові до початку переговорів щодо членства України у Євросоюзі. Це буде історичний момент, історичний час, коли для Європи буде честю прийняти нашу державу. Державу, яка перемагає. (...).

Зима може стати переломною та привести до швидкої деокупації українських територій, але нам потрібна потужніша зброя – Президент на YES ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Зимовий період може стати переломним моментом у звільненні українських територій, які окупувала Росія, але для цього нашої армії потрібне систематичне постачання необхідних видів озброєння. Про це сказав Президент Володимир Зеленський, беручи участь у панельній дискусії на 17-й зустрічі Ялтинської європейської стратегії «Україна на захисті нашої спільної свободи» (YES).

Президент України Володимир Зеленський:

Я вважаю, що ця зима – переломна, і вона може привести до швидкої деокупації України. Ми бачимо, як вони (окупанти. – Ред.) тікають на деяких напрямках. Якби ми були трохи сильніші зброєю, ми б деокупували швидше.

Володимир Зеленський наголосив, що українські військові йтимуть лише вперед, звільняючи територію України від окупантів.

Президент України Володимир Зеленський:

Ми завжди готові відстоювати свою землю.

Як зауважив Глава держави, своєрідний контрнаступ України розпочався ще 24 лютого, коли українське суспільство об'єдналося в боротьбі проти ворога та переосмислило своє ставлення до батьківщини й рідної землі.

Президент України Володимир Зеленський:

Всі стали однієї професії. Ця професія – українець, зміст професії – вижити. Тому це головна наша контратака. Вона почалася, вона незмінна.

Президент наголосив, що в Україні немає іншого виходу, ніж перемогти агресора в цій війні.

Президент України Володимир Зеленський:

Всі ми точно віримо в перемогу більше, ніж вони (загарбники. – Ред.), і це головне. Головна наша зброя – що ми віримо, знаємо, відчуваємо перемогу.

Переговори з РФ поки неможливі, тому що вона не може сформулювати адекватних позицій – Володимир Зеленський на YES (Президент України Володимир Зеленський).

Наразі жодні переговори з Російською Федерацією щодо завершення війни неможливі, оскільки російська сторона не може сформулювати жодних адекватних позицій. Про це сказав Президент України Володимир Зеленський, беручи участь у панельній дискусії на 17-й зустрічі Ялтинської європейської стратегії «Україна на захисті нашої спільної свободи».

Президент України Володимир Зеленський:

Ми хочемо закінчити війну, але змінився простір, можливості. Суспільство не хоче говорити з терористами. Хоча навіть із терористами можна спілкуватися, бо вони знають, чого хочуть.

Володимир Зеленський наголосив, що у випадку з російською стороною немає впевненості в тому, що вони дотримуватимуть своїх обіцянок.

Президент України Володимир Зеленський:

Я вважаю, що не будуть. Ніхто не вірить. Вони нерукописні.

Як зауважив Президент України, спочатку потрібно, щоб РФ покинула українські території та перестала поводитися як терорист, який почав повномасштабну війну проти нашої країни. Тоді можна буде говорити про дипломатію.

Президент України Володимир Зеленський:

Щоб ми могли відкрити з ними дипломатичний коридор, вони мають показати політичну волю, що вони готові віддати назад чужу землю. Тоді ми можемо говорити принаймні про якісь коридори, які відкривають ті чи інші дипломатичні кроки.

Про визнання таким, що втратив чинність, Указу Президента України від 22 серпня 2021 року № 387/2021: Указ Президента України №640/2022 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

1. Визнати таким, що втратив чинність, Указ Президента України від 22 серпня 2021 року № 387/2021 «Питання Національної тристоронньої соціально-економічної ради». (...).

Про призначення Д. Кухнюка на посаду голови Національної служби посередництва і примирення: Указ Президента України №642/2022 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Призначити КУХНЮКА Дмитра Володимировича на посаду голови Національної служби посередництва і примирення. (...).

Офіційна діяльність дружини Президента України

В Україні, як і у світі, зростають ціни, але в нас ще й вбивають людей – перша леді в інтерв'ю ВВС ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Російське вторгнення в Україну – це війна, яка ведеться проти мирних людей. Про це сказала перша леді Олена Зеленська в інтерв'ю британській телерадіокомпанії ВВС, відповідаючи на запитання ведучої програми Sunday with Laura Kuennsberg.

Дружина Президента Олена Зеленська:

Це не війна з армією, це війна, щоб налякати, використати тактику випаленої землі та зайти в порожні міста й села.

Відповідаючи на запитання про те, що б вона сказала жителям Великої Британії, які дуже хочуть допомагати українцям, але переживають, чи зможуть на тлі подорожчання енергоносіїв сплачувати власні рахунки та чи вистачить їм на прожиття,

Дружина Президента Олена Зеленська:

Розумію, що ситуація дуже важка. Хочу нагадати, що коли у світі відбувається підвищення цін, це саме відбувається і в Україні. У нас також усе дорожчає. Але водночас у нас вбивають людей. Щодня.

Дружина Президента наголосила, що намагається доносити до світу інформацію про наслідки російської агресії в Україні, виступаючи на всіх можливих світових медіамайdanчиках, і подякувала Великій Британії та її уряду за послідовну підтримку нашої країни.

Дружина Президента Олена Зеленська:

Коли нас підтримують так щиро й потужно, ми відчуваємо, що ми не самі.

«Українська книжкова полицка» відкрилася вже у 18 країнах ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Ще сім країн долучилися до проекту «Українська книжкова полицка», який передбачає поширення української літератури в оригіналі та перекладах у провідних бібліотеках світу. Це Йорданія, Хорватія, Ліван, Японія, Іспанія, Бельгія та Албанія. Проект іще до початку повномасштабного російського вторгнення ініціювала перша леді Олена Зеленська спільно з Міністерством закордонних справ, Міністерством культури та інформаційної політики, «Українським інститутом книги» та посольствами України, які займаються передачею книг бібліотекам.

Так, у Національній бібліотеці Албанії з'явилася добірка про історію, культуру України, художні твори українських авторів, література для дітей. Книги про нашу країну французькою та англійською мовами, а також

видання українською поповнили брюссельську Bibliothèque Communale Nergé. Україномовні видання та книги про Україну арабською мовою передали Національній бібліотеці Йорданії.

А в Національній бібліотеці Іспанії відбулася презентація унікальної двомовної антології поезії та живопису «Грудочка землі», у якій зібрані твори українських класиків. Під час заходу Посольство України передало бібліотеці кілька примірників антології. Невдовзі асортимент «Української книжкової полицки» буде розширено.

Українська книга представлена і в Хорватії. Як повідомила хорватський міністр культури та медіа Ніна Обулен-Коржінек, у Національній бібліотеці планують заснувати «материнський осередок» української книги, який очолить фахівець з України. А поки тут з'явилася добірка книг українською, таку ж «поличку» створили в Університетській бібліотеці в Загребі. Ще 20 книг у День Незалежності подарували Міській бібліотеці Марка Марулича в місті Спліт.

У Японії «Українська книжкова полицка» започаткована одразу у двох містах. У Йокогамі наприкінці квітня з'явився простір для українських громадян – кафе «Друзі». Під час урочистого відкриття Посольство України в Японії подарувало простору добірку книг. Крім того, нещодавно анонсували другу міні-бібліотеку – у токійському центрі для евакуйованих. Тут волонтери перекладають японські книжки українською мовою, також будуть представлені українські видання.

Дружина Президента Олена Зеленська:

Географія нашого проекту значно розширилась. Бо для нас не має значення, чи в країні зараз сотні тисяч українських переселенців, чи трохи більш як тисяча, як у Японії. Зараз важливо, щоб усюди, де є українці, з'являлася й українська книга – як місточок між рідним домом і тимчасовим. Як свідчення для іноземців: попри війну ми дбаємо про культуру, бо це для нас – базова потреба. І тим паче – про збереження мови й коріння, від якого нас хочуть відірвати російські загарбники.

«Українська книжкова полицка» у Лівані розшириться на інші країни. Посольство України підготувало двадцять перекладів українських книг і планує надіслати їх у 14 арабських країн для передачі основним бібліотекам. Серед видань – поетичні твори Василя Стуса, поезія Івана Франка, «Бейрутські оповідання» Агатангела Кримського та інші книги, які поєднують українських авторів зі Сходом.

Нові «полички» з'явилися і в країнах, де проект уже успішно реалізується. Так, у Австрії Посольство України передало україномовні художні книги для дітей та дорослих міській бібліотеці Wissensturm у Лінці. У книгозбірні запевняють: надалі планують самостійно купувати книги в українських видавців.

У Франції, де ініціатива була втілена в паризькому Центрі Помпиду, українські книги поповнять Національну бібліотеку імені Франсуа Міттерана. У ній зберігається понад 220 тисяч друкованих видань. Це одна з

найбільших книжкових колекцій світу. Третя «поличка» з'явиться в Університетській бібліотеці мов і цивілізацій, чиї фонди налічують близько 1,5 млн документів 350 мовами світу, і українська посяде серед них почесне місце.

Загалом «Українські книжкові полички» функціонують у 18 країнах: Австрії, Туреччині, Литві, Словаччині, Швеції, Чехії, Франції, Нідерландах, Греції, Латвії, Фінляндії, Йорданії, Хорватії, Лівані, Японії, Бельгії, Албанії, Іспанії.

Перша леді Олена Зеленська відповіла на листа засновника [Pink Floyd](#) Роджера Вотерса ([Liga.net](#)).

У листі до Зеленської Вотерс заявив, що військова допомога Україні «не допоможе припинити війну». Він закликав її «допомогти переконати лідерів припинити бійню», а також вимагати від Володимира Зеленського «виконання передвиборчих обіцянок, щоб покласти край цій смертельній війні».

Відповідаючи Вотерсу, Зеленська заявила, що Росія напала на Україну, знищуючи міста та вбиваючи людей, а українці захистять свою країну та майбутнє своїх дітей. Вона зазначила, що якщо Україна відмовиться від боротьби, то перестане існувати, а якщо від війни відмовиться Росія, то війна закінчиться.

Вона написала, що Вотерсу варто просити миру у президента іншої країни, мабуть, маючи на увазі російського диктатора Володимира Путіна.

Міжнародна підтримка України

Політико-правова допомога

Президент Латвії Егілс Левітс виступив за початок переговорів щодо вступу України до Європейського Союзу ([Європейська правда](#)).

Про це він заявив на пресконференції з президентом України Володимиром Зеленським та прем'єр-міністром Польщі Матеушем Моравецьким у Києві.

Президент Латвії Егілс Левітс:

Україна не лише політично та культурно належить до європейської родини, а й має бути членом ЄС, адже Європейський Союз – це об'єднання вільних демократичних країн. Ми робимо все, щоб забезпечити початок переговорів про вступ... Наше завдання – йти далі та розпочати переговори про процес вступу України до ЄС.

Він також зазначив, що Латвія може допомогти Україні своїм досвідом для досягнення цієї мети.

За його словами, Латвія є другом України і завжди залишатиметься на боці українського народу, який зараз б'ється не лише за свою свободу, а й за всю Європу та весь вільний світ.

«Наш обов'язок полягає в тому, щоб забезпечити вас всією необхідною допомогою, щоб Україна перемогла. Це обов'язок усіх демократичних країн», – наголосив президент Латвії.

У Сербії засудили найманця, який воював на боці РФ в Україні ([Українська правда](#)).

Суд у Сербії в п'ятницю визнав 31-річного Владо Станича винним у найманстві через участь у війні в Україні на боці РФ та присудив йому один рік ув'язнення.

За даними слідства, в березні 2015 року Станич долучився до так званого «гусарського полку», який воював у складі так званої «ДНР». Серб був в окупованому Сніжному, де стояв на блокпосту у формі бойовиків.

У липні 2022 року Станича затримали в аеропорту Белграда. Він зізнався у скоєнні злочину. Через каяття суддя виніс найменший вирок за статтею про найманство – один рік позбавлення волі з конфіскацією закордонного паспорта.

Водночас Станича відпустили з-під варті просто в залі суду – вирок він відбуде пізніше.

У коментарі «Радіо Свобода» чоловік сказав, що очікував на умовний термін ув'язнення, і визнав, що не шкодує про участь у війні в Україні на російському боці.

За оцінками посольства України в Сербії, станом на грудень 2018 року понад 300 сербів вирушили до України для участі у війні на боці бойовиків. 32 із них у Сербії засудили, причому в більшості випадків ішлося про мінімальні покарання.

Крім того, частина засуджених сербів навіть після вироку знову їхали в Україну воювати на російському боці.

ЄК рекомендувала не видавати росіянам багаторазові візи ([УНІАН](#)).

Європейська комісія випустила рекомендації для країн-членів щодо видачі шенгенських віз громадянам Росії.

Зокрема, їм радять не видавати росіянам багаторазові візи, адже з огляду на економічну нестабільність, санкції та політичні події в РФ її громадяни можуть не відповідати умовам для в'їзду в ЄС у довгостроковій перспективі.

Зазначається, що держава-член також може запросити консультації щодо загрози громадському порядку, внутрішній безпеці або міжнародним відносинам перед тим, як інша країна з ЄС видасть візи росіянам. У такому разі, громадяни країни-агресорки не матимуть доступу до всієї Шенгенської зони, а віза буде обмежена територією держави, що її видала.

Державам-членам ЄС рекомендували суворо підходити до перегляду чинних короткострокових віз, уже виданих громадянам РФ, та анулювати їх, якщо власник документа тепер вважається загрозою безпеці.

Водночас Євросоюз залишиться відкритим для заявників на отримання візи, які подорожують із життєво важливими цілями, зокрема для членів сімей громадян ЄС, журналістів, дисидентів і представників громадянського суспільства.

Деяко раніше Рада Євросоюзу затвердила повне припинення угоди про спрощений візовий режим з Російською Федерацією.

Єврокомісарка із внутрішніх справ Ілва Йоганссон закликала держави-члени Європейського Союзу «ретельно переглянути» візи, які вони видавали громадянам Росії, оскільки вони можуть загрожувати їхній національній безпеці ([Європейська правда](#)).

За словами єврокомісарки, війна проти України «є також загрозою нашій безпеці, й нам не треба бути наївними: мета Путіна – знищити Європейський Союз».

«Ми не можемо виключити, що люди приїжджають із метою викликати соціальний бунт, насилля, подібні речі, або намагаються займатися пропагандою. Це нам потрібно досліджувати більш детально», – вважає вона.

Йоганссон зазначила, що підтримує надання віз громадянам Росії, які є дисидентами, журналістами чи подаються з гуманітарних або сімейних міркувань, «але для тих, хто приїжджають без істотної причини, потрібна дуже ретельна перевірка... і ми маємо діяти більш суворо».

«Нещодавно російські громадяни приїхали в державу-члена ЄС із єдиною метою спровокувати українських біженців», – навела приклад представниця Єврокомісії, не уточнивши, що має на увазі.

Також вона додала, що вважає в деяких випадках корисним зведення паркану чи іншого фізичного бар'єру на кордоні з Росією – про це зокрема заявляла і Фінляндія: «Держави-члени повинні обирати найкращий спосіб захищати зовнішні кордони у відповідності до законодавства».

Європейська Комісія заохочує країни ЄС скористатися можливістю для збільшення обсягів торгівлі з Україною у сфері постачання електроенергії, оскільки це відповідає інтересам як України, так і Європейського Союзу ([Укрінформ](#)).

Про це у Брюсселі на пресконференції за підсумками надзвичайної ради міністрів ЄС з питань енергетики заявила **профільний Єврокомісар Кадрі Сімсон:**

Ми маємо продовжувати підтримувати наших українських друзів шляхом збільшення обсягів торгівлі електроенергією з ними. Це є взаємовигідним, – дозволить Україні отримувати прибуток та надасть Євросоюзу доступ до додаткового джерела доступної електроенергії.

Я закликала міністрів наростити торгівлю електроенергією з Україною. Як ми говорили сьогодні, прийшов час, щоб доповнити наші заходи із підготовки (до кризи – ред.) заходами із зниження цінового тиску, з метою найкращого використання прибутку, що виникає на ринку, із користю для наших громадян.

Єврокомісар нагадала про п'ять пропозицій Єврокомісії, що були представлені сьогодні на розгляд європейських урядовців з метою подолання енергетичної кризи та для проходження зимового періоду.

Серед них, зокрема, заходи економії енергії та обов'язкові заходи із зменшення її споживання під час проходження пікових навантажень, ринкові інструменти із балансування надприбутків енергетичних компаній та втрат споживачів енергії за умови надвисоких цін на енергетичному ринку, диверсифікація постачання енергоресурсів на європейський ринок, встановлення граничних цін на закупівлю російських енергоресурсів, зокрема, газу, а також подальший розвиток спільної платформи ЄС для скоординованої закупівлі газу та зменшення його ціни.

Рада Євросоюзу схвалила €5 мільярдів макрофінансової допомоги Україні ([УНІАН](#)).

Про це повідомила прес-служба Міністерства фінансів Чехії, яка головує в Раді ЄС.

Глава чеського Мінфіну Збінек Станюра:

Нова позика в обсязі п'ять мільярдів євро піде на нормальне функціонування держави й забезпечення роботи критичної інфраструктури, як-от держустанов, шкіл та лікарень.

Новий транш для України схвалили під час переговорів міністрів фінансів, керівників центральних банків країн ЄС, Єврокомісії та Європейського центрального банку.

Зараз вже доцільно зайнятися питанням післявоєнної відбудови України, а не лише підтримкою її нинішнього функціонування зараз.

На наступному засіданні Ради ЄС закликатиме підтримати швидке виділення ще трьох мільярдів євро макрофіну, які входять до пакету обсягом дев'ять мільярдів євро, погодженого Європейською радою в червні.

Латвійська православна церква виходить з-під влади Московського Патріархату (УНІАН).

Сейм Латвії в терміновому порядку прийняв законопроект про виведення Латвійської Православної церкви з-під влади Московського Патріархату. Ініціативу до парламенту подав президент країни Егілс Левітс.

Голова комісії Сейму з прав людини і громадських справ Артусс Каймініш:

Прийняття закону закріпить історичну самостійність і незалежність Латвійської Православної церкви і нівелює вплив або владу Російської Православної церкви над нашою церквою.

Зазначається, що прийнятий закон встановлює порядок затвердження і відсторонення митрополита, архієпископів і єпископів. Юридичні зміни не стосуються канонічних питань, наголошується в анотації до законопроекту. До 31 жовтня ЛПЦ повинна привести статут у відповідність з новими вимогами Закону.

Президент Латвії Егілс Левітс:

Новий порядок відновить історичний статус ЛПЦ і виключить будь-яку владу Патріарха Московського над церквою в Латвії. Ініціатива пов'язана з тим, що Московський Патріархат підтримує правлячий в Росії режим і війну, яку РФ веде проти України.

Відмова від будь-якого зв'язку з Патріархом Московським є важливим питанням для наших православних, всього латвійського суспільства і національної безпеки.

Чотири країни Євросоюзу закривають в'їзд росіянам із шенгенськими візами (УНІАН).

Чотири країни-члени Європейського союзу, а саме Естонія, Литва, Латвія і Польща, закриють в'їзд для громадян Росії з 19 вересня.

Міністр закордонних справ Естонії Урмас Рейнсалу:

Росіян до цих країн не пускатимуть з шенгенськими візами, виданими також й іншими державами ЄС.

Естонія має політичну волю, яку вона реалізує в правовому полі. У ніч проти 19 вересня набуде чинності заборона на в'їзд до Естонії для громадян Росії. Це стосується тих росіян, які в'їжджають з-за меж зовнішніх кордонів

ЄС і мають шенгенські візи незалежно від того, якими країнами вони були видані.

Таку ж заборону запровадять ще три держави – Литва, Латвія та Польща.

Єврокомісія затвердила пропозицію про повну зупинку угоди про спрощення візового режиму з Росією. ЄК очікує затвердження Радою ЄС цього рішення протягом тижня. Якщо це відбудеться в короткі терміни, то вже з понеділка, 12 вересня, запрацює новий візовий режим.

Україна експортувала в рамках «зернової ініціативи» уже 2,37 млн тонн агропродукції ([УНІАН](#)).

У країни Азії відправлено 54 судна з 1,04 млн тонн зерна, в Європу – 32 з 0,85 млн тонн, а в Африку – 16 з 0,47 млн тонн.

Також в рамках допомоги населенню Африки вже відправлено 2 судна, зафрахтовані безпосередньо Всесвітньою продовольчою програмою ООН (ВПП). На їх борту понад 60 тис. тонн пшениці для жителів Ємену та Ефіопії. Окрім цього, завдяки партнерам з ООН, уже закуплено ще 190 тис. тонн зернових для подальшого експорту до держав африканського континенту.

Загалом, в рамках роботи ВПП з портів України найближчим часом буде експортовано 280 тис. тонн агропродукції для боротьби з голодом, йдеться у повідомленні. Найближче судно, яке зафрахтоване ВПП, – це балкер KARIA ANGEL. Він наразі проходить інспекційну перевірку у Стамбулі. Після перевірки його буде поставлено на завантаження 30 тис. тонн пшениці у порту «Чорноморськ».

У Мінінфраструктури наголосили, що підписана Україною, ООН та Туреччиною Ініціатива про безпечне транспортування зерна та продуктів харчування не передбачає жодних обмежень щодо напрямків експорту.

Країни Балтії домовилися обмежити в'їзд росіян до ЄС через свої кордони ([УНІАН](#)).

Глава МЗС Латвії Едгарс Ринкевич:

Країни Балтії досягли домовленості про істотне обмеження (за деякими винятками) перетину кордону громадянами Російської Федерації, що мають шенгенські візи ЄС. Рішення будуть прийматися національними урядами відповідно до національних процедур і набудуть чинності одночасно.

Як уточнює російське опозиційне видання «Настоящее время», винятки будуть зроблені тільки для водіїв фур, дипломатів і громадян, які в'їжджають з сімейних і гуманітарних причин.

Водночас влада Фінляндії, яка раніше підтримала ініціативу Литви, Латвії та Естонії, заявила, що не обмежуватиме в'їзд російським туристам до відповідного рішення Єврокомісії.

Латвія на рік зупиняє видачу посвідок на проживання громадянам РФ та Білорусі ([УНІАН](#)).

Громадянам Російської Федерації та Білорусі до 30 червня 2023 року не видаватимуть посвідки на проживання в Латвії. Кабінет міністрів країни підтримав відповідні поправки до закону про імміграцію.

Про це йдеться в повідомленні уряду Латвії.

«Поправки до закону Про імміграцію також передбачають, що до 30 червня 2023 року буде припинена видача дозволів на тимчасове перебування громадянам Росії і Білорусі, за винятком осіб, які знаходяться в Латвії тривалий час, таких як колишні громадяни або негромадяни Латвії, які через незнання державної мови не отримують постійний вид на проживання або статус постійного жителя Європейського Союзу», – йдеться в повідомленні.

Відповідно до поправок передбачається, що громадяни і негромадяни Латвії, які хочуть стати громадянами іншої країни і при цьому залишитися в Латвії, повинні здати тест на знання державної мови і підтвердити наявність необхідних фінансів.

При цьому пропонується зробити виняток для студентів і вчених, які хотіли б залишитися в Латвії після закінчення навчання або дослідницьких проектів. Також винятки можуть зробити для інвесторів і підприємців, але їх будуть ретельно перевіряти відомства національної безпеки.

Вступ України до ЄС: наступного року почнуться перемовини щодо членства ([УНІАН](#)).

Україна виконала майже 70 % Угоди про асоціацію з ЄС. Планується, що наступного року Київ зможе перейти до переговорного процесу щодо членства.

Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль:

Надання Україні статусу кандидата в члени ЄС – це величезна підтримка в нашій боротьбі проти російського вторгнення. Політична влада та українське суспільство об'єднані в нашому русі в ЄС. Наразі Україна виконала майже 70 % Угоди про асоціацію. Маємо намір виконати сім умов Європейської комісії у статусі кандидата. Зробимо все можливе, щоб наступного року перейти до переговорного процесу щодо членства.

Україна працює над виконанням усіх рекомендацій Європейського союзу для отримання позитивної оцінки Європейської Комісії до кінця року.

Єврокомісія підтримала зупинку спрощеного візового режиму з РФ ([УНІАН](#)).

У ЄК сподіваються на швидкий розгляд пропозиції в Раді ЄС.

Єврокомісія затвердила пропозицію про повну зупинку угоди про спрощення візового режиму з Росією.

Єврокомісар з внутрішніх справ Ільва Юханссон:

Громадяни Росії не повинні мати легкого доступу в ЄС, і, звичайно, бути туристами в ЄС не є фундаментальним правом. Єврокомісія сьогодні прийняла пропозицію повністю призупинити угоду про спрощення візового режиму з Росією.

ЄК очікує затвердження Радою ЄС цього рішення протягом тижня. Якщо це відбудеться в короткі терміни, то вже з понеділка, 12 вересня, запрацює новий візовий режим.

Громадяни країни-агресора зіткнуться з більш тривалими і дорогими процедурами отримання віз в ЄС, а також ускладниться отримання багаторазових віз. Вона сподівається, що Болгарія, Румунія та інші країни ЄС, які не входять до Шенгену, приймуть таке ж рішення.

Водночас планується упростити видачу віз «студентам, журналістам, дисидентам і представникам громадянського суспільства» Росії.

Зазначається, що ЄК запропонувала Раді ЄС не визнавати російські закордонні паспорти, видані на окупованих територіях України.

Шантаж не пройшов: в ЄС ціни на газ стрімко падають ([УНІАН](#)).

Ціни на газ в Європі, незважаючи на шантаж Росії, впали через високий рівень запасів у сховищах. Це відбувається на тлі заяв РФ про припинення поставок енергоресурсу через «Північний потік».

Європейський еталонний контракт на хабі TTF в Нідерландах знизився на більш ніж 10 % до \$2280 за тисячу кубометрів.

«Схоже, що поліпшення фундаментальних показників, що відбивається на рівні запасів, значно знизило ризик по російському газу», – заявили аналітики Engie EnergyScan.

Європа планувала до листопада заповнити своїх газосховища газом на 80%, але вже минулого тижня достроково виконала завдання.

На даний момент запаси газу ЄС становлять 82 % від необхідного обсягу. Водночас Німеччина, найбільший споживач газу в Європі, накопичила вже 86 %.

Рейтингове агентство Fitch відзначає, що скорочення потоків газу з РФ відбулося на чотири місяці раніше прогнозованого, проте Європа підготувалася до такого повороту подій.

«План ЄС, підкріплений збільшенням поставок альтернативного газу, особливо рекордним імпортом зрідженого природного газу(СПГ), і скороченням споживання газу на 15 % в 2023 році в порівнянні з 2021 роком, повинен допомогти уникнути гострої нестачі», – додали аналітики Fitch.

Водночас в агентстві вважають, що як і раніше існує багато факторів невизначеності, пов'язаних з пропозицією і попитом на зимовий газ в ЄС, такими як температура, поставки СПГ і розвиток війни Росії проти України.

Президент Франції Еммануель Макрон підтримав запропоновані Єврокомісією варіанти обмеження ціни на російський газ ([УНІАН](#)).

Брюссель окреслив плани щодо обмеження цін на російський газ, щоб подолати енергетичну кризу й приборкати інфляцію, а також зменшити доходи Москви від експорту енергоресурсів для фінансування війни проти України.

Спільні закупівлі газу на європейському рівні допоможуть знизити витрати.

Зокрема, енергетичне агентство Європейської комісії рекомендує державам-членам запровадити «надзвичайні обмеження оптових цін» на постачання газу та пропонує два варіанти для цього.

Перший варіант передбачає введення граничної цін на російський газ, яка діятиме на всій території ЄС, або створення єдиної компанії, яка займатиметься закупівлею газу у РФ. Але в Брюсселі зауважили, що такі ініціативи можуть спровокувати «форс-мажорні обставини» у контрактах компанії з російським державним монополістом «Газпромом» і «можливу ескалацію геополітичної напруженості».

Другий варіант передбачає поділ країн-членів ЄС на «червону» і «зелену» зони, виходячи з того, наскільки їм загрожують перебої з постачанням газу. У «червоній зоні» ціни можуть бути обмежені, а в «зеленій зоні» залишатимуться «досить високими», щоб полегшити надходження газу до «червоної зони». Такий захід зменшить вплив на ціни на електроенергію, але буде «складним для адміністрування» та залежатиме від величезних зусиль з координації між державами-членами.

Президент Франції Еммануель Макрон:

Париж також підтримує запровадження на рівні ЄС так званого «податку на надприбуток» для енергетичних компаній, які отримують завищені прибутки через те, як структурований енергетичний ринок Європи.

Ми підтримуємо механізм внесків, який буде націлений на енергетичних операторів, чії витрати на виробництво набагато нижчі від ціни продажу на ринках. Це найбільш послідовний [спосіб] уникнути спотворень між країнами ЄС, він найсправедливіший і ефективніший. Якщо такий підхід не матеріалізується на європейському рівні, то ми будемо змушені розглянути це на національному рівні. (...).

2 вересня «Газпром» оголосив про повну зупинку прокачування газу трубопроводом «Північний потік» на невизначений термін. На тлі триваючої зупинки російського газопроводу «Північний потік» спотова ціна газу в Європі вранці 5 вересня підскочила на 30 %, майже до 2900 доларів за тисячу кубометрів.

Президент Єврокомісії Урсула фон дер Ляєн: Єврокомісія цього тижня запропонує Україні п'ять мільярдів євро макрофінансової допомоги ([УНІАН](#)).

Це буде додаткова допомога до раніше обіцяних 10 млрд євро.

Ситуація в Україні досі вимагає неослабної підтримки з боку Євросоюзу.

Окрім 10 мільярдів євро, які ми надали на сьогодні, ми цього тижня запропонуємо додатково 5 млрд євро макрофінансової допомоги.

Євросоюз буде на стороні України стільки, скільки це буде необхідно.

Польща скасувала податок на доходи для українських біженців, які працюють віддалено ([Бізнес Цензор](#)).

Українці, які прибули до Польщі після 24 лютого і працюють на українського роботодавця віддалено, не будуть платити податки у Польщі.

Зокрема, йдеться про податок РІТ (Personal Income Tax), який у Польщі сплачують усі, хто отримує доходи.

Відповідно до міжнародних домовленостей, українці, які з початку війни прибули до Польщі і відтоді не залишали цю країну, і весь час працювали дистанційно на українських роботодавців, після 183 днів перебування в Польщі (від 25 серпня) стають польськими резидентами та підлягають відповідній податковій відповідальності.

Для тих, хто приїхав до Польщі з початку російського вторгнення, термін сплати РІТ настає у вересні. Тобто не пізніше 20 вересня українці мали б сплатити податок за пів року та надалі платити його щомісяця.

Проте влада Польщі вирішила відмовитися від збору податків з українців, які працюють віддалено та сплачують податок у своїй країні. У такий спосіб, польський уряд надає таким біженцям довший пільговий режим.

Представник податкового департаменту Міністерства фінансів Польщі Якуб Янковські:

Беручи до уваги особливі потреби українських платників податків, ми запровадили спеціальний регламент для громадян України, який дозволяє їм вибрати оподаткування за своїм бажанням, як якби вони були польськими податковими резидентами.

Спецрежим є добровільним і діятиме він з 24 лютого по 31 грудня 2022 року, тобто до кінця цього податкового року і тільки для тих українців, які є воєнними біженцями.

Російській економіці загрожує важкий збиток через санкції Заходу – Bloomberg ([УНІАН](#)).

У звіті зазначено, що вже до 2025 року Росія відчує «відтік мізків».

Санкції Заходу можуть завдати глибокої економічної шкоди Російській Федерації. У ключових секторах спостерігається різке падіння виробництва, а кваліфіковані кадри стали виїжджати з країни.

Згідно з внутрішнім звітом, підготовленим для уряду, Росія може зіткнутися з більш тривалою і глибокою рецесією в міру того, як вплив американських і європейських санкцій буде поширюватися, ставлячи під загрозу галузі, на які країна роками спиралася в своїй економіці.

Два з трьох представлених у звіті сценаріїв показують, що в наступному році спад прискориться, а економіка повернеться на довоєнний рівень тільки в кінці десятиліття або пізніше. «Інерційний» сценарій передбачає, що в наступному році економіка впаде на 8,3 % нижче рівня 2021 року, в той час як «стресовий» сценарій встановлює мінімум в 2024 році на 11,9 % нижче рівня минулого року.

Всі сценарії передбачають посилення тиску санкцій. У доповіді говориться, що різка відмова Європи від російських нафти і газу може також вдарити по здатності Кремля забезпечувати свій власний ринок.

Крім самих обмежень, які охоплюють близько чверті імпорту та експорту, в доповіді детально розповідається, як Росія зараз стикається з «блокадою», яка «торкнулася практично всі види транспорту». За оцінками звіту, до 200 тисяч IT-фахівців можуть покинути країну до 2025 року.

У документі зазначено, що необхідно підтримати економіку, але ці кроки включають в себе заходи щодо стимулювання інвестицій, які уряд рекламував протягом останнього десятиліття, коли зростання в значній мірі застоювався навіть без санкцій.

Протягом наступних року або двох звіт попереджає про «зниження обсягів виробництва в ряді орієнтованих на експорт секторів», від нафти і газу до металів, хімікатів і виробів з дерева. Хоча пізніше можливий деякий відскік, «ці сектори перестануть бути драйверами економіки».

Згідно зі звітом, повне припинення поставок газу в Європу, основний експортний ринок Росії, може обійтися в 400 мільярдів рублів або 6,6 мільярда доларів на рік у вигляді недоотриманих податкових надходжень. Повністю компенсувати втрачені продажі новими експортними ринками не вдасться навіть у середньостроковій перспективі.

У результаті видобуток доведеться скоротити, що ставить під загрозу цілі Кремля по розширенню внутрішніх поставок газу. Відсутність технологій, необхідних для заводів з виробництва зрідженого природного газу, є «критичним» і може перешкоджати зусиллям з будівництва нових.

Плани Європи з припинення імпорту російських нафтопродуктів в минулому році на них припадало близько 55 % експорту – можуть призвести до різкого скорочення виробництва, в результаті чого на внутрішньому ринку також не буде палива.

У звіті говориться, що виробники металів втрачають 5,7 мільярда доларів на рік через обмеження.

У доповіді попереджається, що якщо світова економіка скотиться в рецесію, Росія може зіткнутися з подальшим скороченням експорту, оскільки попит на її продукцію зникає, що може спровокувати падіння рубля і сплеск інфляції.

З боку імпорту «основний короткостроковий ризик-це призупинення виробництва через брак імпортової сировини і комплектуючих». У довгостроковій перспективі неможливість ремонту імпортного обладнання може назавжди обмежити зростання.

«Альтернативних постачальників для деяких найважливіших імпортних товарів просто немає», – йдеться в повідомленні.

Згідно зі звітом, навіть у сільськогосподарському секторі, де Кремль рекламує свої зусилля по заміщенню іноземних поставок, залежність від ключових факторів виробництва може змусити росіян скоротити споживання продуктів харчування в міру скорочення запасів.

Обмеження доступу до західних технологій можуть призвести до того, що Росія відстане на покоління або два, тому що змушена покладатися на менш просунуті альтернативи з Китаю і Південно-Східної Азії

У доповіді попереджається, що санкції також змусять уряд переглянути ряд цілей в галузі розвитку, які Путін поставив перед війною, включаючи цілі щодо прискорення зростання населення і тривалості життя.

Крім того, подальший вплив санкцій позначатиметься і на сільському господарстві, адже 99 % виробництва м'яса птиці та 30 % виробництва молочної худоби залежать від імпорту. Насіння для основних продуктів, таких як цукровий буряк і картопля, також в основному привозять з інших країн, як і корми для риб і амінокислоти.

Що стосується авіації, то 95 % пасажиропотоку перевозиться на літаках іноземного виробництва, а відсутність доступу до імпорتنих запчастин може призвести до скорочення флоту в міру їх виходу з експлуатації. Не краща ситуація в машинобудуванні. Тільки 30 % верстатів російського виробництва, а місцева промисловість не в змозі задовольнити зростаючий попит

Не варто забувати, що через обмеження ЄС зросла вартість автомобільних перевезень. Проблеми виникнуть і зі зв'язком, тому що через обмеження на SIM-карти до 2025 року їх може не вистачити в Росії, а до кінця 2022 року її телекомунікаційний сектор може відстати від світових лідерів на п'ять років.

Також санкції вдарять і по фармацевтиці. З'ясувалося, що близько 80 % російського виробництва залежить від імпортової сировини.

Військова допомога

Українські військові походять підготовку на полігонах у Словаччині ([УНІАН](#)).

Словаччина погодилася на своїх полігонах готувати військовослужбовців Збройних сил України.

Міністр оборони України Олексій Резніков:

На Рамштайні-5 я звернувся з проханням розглянути можливість розгортання аналогічних програм тренувань в інших країнах-сусідах. Цю ідею відразу підтримав великий друг України міністр оборони Словаччини Ярослав Над. Це забезпечить масштабування тренувального процесу, ми отримаємо більше підготовлених військ у стислий термін.

Іспанська армія навчатиме українських військовослужбовців в Сарагосі ([Українські новини](#)).

Міністерстві оборони Іспанії підготувалося до прибуття військовослужбовців Збройних сил України (ЗСУ) задля їх навчання та тренування інструкторами іспанської армії на військовій базі в Сарагосі.

«Іспанія тижнями готувалася до прибуття українських військових контингентів, які проходять навчання на базі нашої країни. Оскільки Сполучене Королівство вже проводить тренування військових ЗСУ на своїй території, Міністерство оборони таким чином виконує одне із зобов'язань, що взяті перед урядом Володимира Зеленського, і запрошуватиме українських військових на навчання перед військовим розгортанням» – йдеться у повідомленні видання El Mundo.

Німеччина планує передати Україні 16 мостоукладальних машин VIBER і 10 «зенітних» танків Gerard ([Укрінформ](#)).

Представник пресслужби Міноборони ФРН Давід Гельмбольд:

Зенітні самохідні артилерійські установки Gerard будуть поставлені Україні зі складів промислових підприємств, питання щодо їх оснащення ще вирішуватиметься.

Коментуючи можливість оснащення цих машин, він зазначив, що є різні можливості та системи, наприклад, встановити на них обладнання ППО або інше. Конкретні питання будуть обговорені в межах НАТО зі союзниками.

Міністр оборони Крістіне Ламбрехт зазначила, що Німеччина передасть Україні «зимовий пакет»: електрогенератори, термоодяг, їжу та польове спорядження.

Глава німецького Міноборони згадала також про програму підготовки українських військових, яка здійснюватиметься разом із Нідерландами. Спектр навчальних курсів у найближчі місяці буде розширено з урахуванням потреб ЗСУ. У цьому контексті Ламбрехт оголосила про нову ініціативу – заходи з розмінування. Українські військові навчатимуться виявляти міни і знімати міни-пастки у містечку Штеттен-ам-Кальтен-Маркт, а також отримують необхідне обладнання.

Пентагон оприлюднив список зброї, що увійде до нового пакета оборонної допомоги Україні ([Укрінформ](#)).

Міністерство оборони США оприлюднило список озброєння, обладнання й техніки, які надаватимуться Україні в межах нового пакета оборонної допомоги на \$675 мільйонів.

У межах зазначеної суми Україна отримає: додаткові боеприпаси для ракетно-артилерійських систем HIMARS; чотири 105-мм гаубиці та 36 тисяч 105-мм артснарядів; високошвидкісні протирадіолокаційні ракети (HARM); 100 броньованих високомобільних багатоцільових колісних машин (HMMWV); 1,5 мільйона набоїв до стрілецької зброї; понад 5000 протитанкових систем; тисячу 155-мм снарядів для систем протитанкових мін з дистанційним керуванням (RAAM); додаткові гранатомети та стрілецьку зброю; 50 броньованих медичних автомобілів; прилади нічного бачення та інше польове обладнання.

Норвегія передасть Україні протитанкові ракети ([УНІАН](#)).

Норвегія передасть Україні 160 протитанкових ракет Hellfire, пускові установки та блоки наведення.

Міністр оборони Норвегії Берн Арільд Грам:

Це зброя, про яку просила Україна, і вона стане у пригоді у боротьбі з російськими військами, що вторглися. Ракета проста в експлуатації, її можна використовувати як по наземних, так і по морських цілях.

Збройні сили Норвегії перевірили стан ракет перед їх відправкою. Своєю чергою українські військові пройшли навчання щодо використанню Hellfire.

Також Норвегія передала Україні обладнання для нічного бачення.

Байден схвалив новий пакет військової допомоги Україні на \$675 мільйонів ([Укрінформ](#)).

Міністр оборони США Ллойд Остін, відкриваючи зустріч Контактної групи з підтримки України на американській військовій авіабазі «Рамштайн» у Німеччині заявив, що США виділять Україні додаткової військової допомоги на 675 млн доларів

За його словами, рішення про новий пакет допомоги Україні схвалив напередодні, 7 вересня, президент США Джо Байден.

Остін зазначив, що інші партнери також надають допомогу Україні, та подякував Великій Британії, підтримка якої сягає 2,3 млрд фунтів, Німеччині й Данії, які пообіцяли великі додаткові пакети допомоги; Польщі, яка передала 3 батальйони гаубиць, Північній Македонії, Словаччині та іншим країнам.

За словами американського міністра, характер російської війни в Україні змінився, і партнери готуються до довгострокової підтримки українських ЗСУ, тому стоїть завдання організувати оборонну промисловість на Заході з тим, щоби вона виробляла те озброєння, яке потрібне Україні.

Литва відправила в Україну 105-мм гаубиці ([УНІАН](#)).

Литва відправила в Україну 105-мм гаубиці в межах допомоги на тлі агресії росії.

Міністерство оборони Литви:

Литва продовжує матеріально підтримувати Збройні сили України. Наші 105-мм гаубиці прямують в Україну.

У литовському оборонному відомстві додали, що Україні потрібні безупинні постачання зброї.

Турецька компанія Ваукар Макіна передасть «польський» Ваурактар Україні у жовтні ([Укрінформ](#)).**Гендиректор Ваукар Макіна Халюк Байрактар:**

«Польський» Ваурактар буде доставлено в Україну упродовж одного – максимум двох місяців.

Як зазначається, у Польщі наприкінці липня зібрали 100 % коштів на Bayraktar для України. Кошти в межах акції «Купимо Україні Bayraktar», що тривала упродовж місяця, перевели понад 200 тис. людей.

Військові льотчики Британії виконали понад тисячу місій - постачали допомогу Україні ([Укрінформ](#)).

Королівські повітряні сили Великої Британії за пів року виконали понад 1000 місій, доставляючи гуманітарну та військову допомогу українцям.

Начальник штабу авіації, головний маршал авіації Королівських повітряних сил Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії Майк Вігстон під час візиту до бази ПС «Брайз Нортон» заявив, що з початку російського вторгнення в Україну Аеромобільні сили налітали понад 8 тисяч годин і виконали понад тисячу місій, доставляючи гуманітарну та військову допомогу українцям, зокрема понад 1,9 мільйона патронів, 25 тисяч комплектів бронежилетів, 86 тисяч шоломів і 5 тисяч 500 одиниць протитанкової зброї.

Повітряні сили також перевезли і долучилися до підготовки 4500 військовослужбовців Збройних сил України у Британії, надавши їм передові навички і досвід.

Британія збільшила кількість українських військових на навчаннях до десятків тисяч ([Укрінформ](#)).

Велика Британія значно розширила програму підготовки українських військовослужбовців. Зокрема, кількість українців, які візьмуть участь у навчаннях, збільшено до «десятків тисяч», а тривалість бойового курсу продовжено з трьох до п'яти тижнів.

Більша частина підготовки українських військових, як і раніше, проходитиме у Великій Британії, щоб уникнути загрози російських ракетних ударів.

Зазначається, що вже близько 4700 військовослужбовців пройшли навчання на військових базах на півночі, південному заході та південному сході Англії, починаючи з червня, і Британія має намір продовжувати підтримку доти, доки Україні будуть потрібні нові війська для боротьби з російським вторгненням.

Крім британських інструкторів, у навчаннях беруть участь військові інструктори ще з восьми країн, включаючи Нову Зеландію, Швецію та Нідерланди, які об'єдналися зі своїми британськими колегами для проведення розширеної навчальної місії.

Міністр оборони Великої Британії Бен Воллес:

Ми повинні зробити все можливе, щоб допомогти їм захистити свої домівки від цього незаконного та неспровокованого російського вторгнення, і будемо робити це стільки, скільки буде потрібно. Ми підтримуємо Україну.

Україна отримала від США найточніші артилерійські снаряди ([Українські новини](#)).

Пентагон надіслав Україні свої найточніші артилерійські снаряди Excalibur із GPS-наведенням, про що раніше не оголошувалося.

У плані поповнення американських запасів снарядів Excalibur вперше визнається, що Пентагон постачав Збройним силам України цей снаряд. Офіційні особи уникали запитань щодо Excalibur, незважаючи на повідомлення про те, що його планували поставити, а потім – що він уже використовувався в Україні.

Зброя із супутниковим наведенням, яка може вражати ціль у радіусі двох метрів, вперше була використана в Іраку в 2007 році під час резонансного вбивства лідера Аль-Каїди Абу Джура та його соратників. Excalibur має дальність дії 40,5 кілометрів.

Міністерство оборони витратить 92 мільйони доларів із схвалених Конгресом додаткових коштів «на закупівлю боєприпасів M982 Excalibur, переданих Україні на підтримку міжнародних зусиль із протидії російській агресії», йдеться у бюджетному документі минулого місяця, який раніше не розголошувався.

У фокусі засідання Контактної групи з питань оборони України, так званого «Рамштайна-5», буде обговорення підтримки України в довгостроковій перспективі ([Укрінформ](#)).

Про це заявили посадовці Пентагону під час перельоту до Німеччини.

Так, за словами одного з них, зараз фокус дещо зміститься, оскільки Україна та її партнери мають думати не лише про сьогоднішні битви, а й про майбутнє.

Він додав, що росіяни «не очікували, що міжнародна спільнота загалом і, звичайно, Європа та Сполучені Штати зокрема — прийдуть на політичну, дипломатичну, економічну та військову допомогу Україні».

Він наголосив, що Україна повинна мати можливість захищати свій суверенітет, і керівники оборонних відомств у ФРН обговорюватимуть перспективи збільшення оборонно-промислової бази, щоб забезпечити Україну необхідним на полі бою.

Сполучені Штати у координації з Північноатлантичним альянсом проведуть спеціальну зустріч на рівні керівників відомств, що відповідають за озброєння і техніку, з метою обговорення ефективнішого забезпечення України оборонною допомогою ([Укрінформ](#)).

Про це заявив за підсумками п'ятого засідання у форматі «Рамштайн» міністр оборони США Ллойд Остін.

Він зазначив, що учасники зустрічі обговорять можливості індустріальної бази країн, щоб краще забезпечити в майбутньому ЗСУ можливостями, які вони потребують.

Він також підкреслив, що це дасть можливість скоротити час на те, щоб надавати Україні необхідну зброю та обладнання, які вона потребує, в тому числі скоротити ланцюги поставок та посилити спільні можливості на цьому напрямі.

Гуманітарна та фінансова допомога

Рада ЄС схвалила надання Україні €5 мільярдів макрофінансової допомоги (Укрінформ).

Міністри фінансів ЄС під час неформальної зустрічі у Празі погодили умови надання Україні наступного траншу із надзвичайного пакету макрофінансової допомоги в обсязі 5 мільярдів євро, що є частиною загального пакету у 9 мільярдів євро.

Виконавчий віцепрезидент Єврокомісії Валдіс Домбровскіс:

В тому, що стосується економічної підтримки України, є чудові новини. Міністри ухвалили наступну частину нашої надзвичайної програми макрофінансової допомоги та погодилися надати національні гарантії, щоб наступні 5 мільярдів євро були доступними у вигляді кредитів для України. Це частина загального пакету надзвичайної допомоги Україні у 9 мільярдів євро. Перша його частина в розмірі 1 мільярда євро вже була сплачена на початку серпня, тож зараз ми працюємо над операційним виділенням сум, що залишаються.

Він зауважив, що фінансова допомога Україні набуває дедалі більшого значення, оскільки економіка країни важко страждає від російської агресії. Домбровскіс нагадав, що за існуючим прогнозом, ВВП України цього року може впасти на 50 відсотків, тож очевидно, що країна потребує швидкої фінансової підтримки, щоб держава могла функціонувати та надавати найважливіші послуги для населення країни.

Центр допомоги українцям у польському Надажині прийняв більш як 120 тисяч біженців (Укрінформ).

Центр допомоги українським біженцям у польському місті Надажин уже прийняв понад 120 тисяч наших співвітчизників.

Уповноважений Верховної Ради з прав людини Дмитро Лубінець:

Зміг подивитися організацію проживання: місце для сну, організація медичного супроводу, постійна психологічна підтримка. Центр прийняв уже понад 120 тисяч українських біженців.

Я як Уповноважений Верховної Ради України з прав людини хочу подякувати за чудову організацію центру та за підтримку українців під час російської військової агресії.

За інформацією Лубінця, Центр гуманітарної допомоги РТАК є найбільшим європейським пунктом допомоги біженцям з України.

Казахстан надіслав гуманітарний вантаж на Чернігівщину (Укрінформ).

Радник начальника Чернігівської ОВА Юрій Музика:

Область отримала більш ніж 12 тонн харчових продуктів та майже тонну засобів гігієни. За таку підтримку і небайдужість ми дуже вдячні нашим закордонним друзям, зокрема посольству України в Республіці Казахстан, яке й організувало доставку гуманітарної допомоги.

Зазначається, що продуктові набори містять борошно, цукор, горох, гречку, сіль. Також є м'ясні та рибні консерви. Отримане передадуть у громади для незахищених категорій громадян, в тому числі й у ті, що найбільше постраждали під час активних бойових дій.

У зборі допомоги на підтримку України не лишилися осторонь казахські діти. У тамтешніх школах проводилися різні благодійні заходи. Про це діти написали у своїх листах, доповнивши їх малюнками. Ці листи разом з гуманітарним вантажем також передали на Чернігівщину.

Лікарня на Львівщині отримала від Норвегії унікальний евакуаційний медичний автобус (Укрінформ).

Норвегія подарувала Львівському обласному центру екстреної медичної допомоги та медицини катастроф спеціальний медичний автобус Volvo для перевезення поранених.

Директор Львівського обласного центру медичної допомоги та медицини катастроф Андрій Васько:

Ми отримали цей вартісний подарунок, автобус марки Volvo від уряду Королівства Норвегії, Європейського Союзу та Всесвітньої організації охорони здоров'я. Фактично це реанімаційне відділення на колесах, розраховане для надання допомоги пацієнтам, які перебувають на штучній вентиляції легень, або у всіх критичних станах. Плануємо отримати ще 4 такі транспортні засоби.

Він зазначив, що автобус може автономно функціонувати до 48 годин. Тобто використовувати його можна для транспортування, або як пересувну лікарню на деокупованих територіях. За словами Васька, аналогічних автобусів, настільки обладнаних сучасною медичною технікою та пристосованих до евакуації одразу 5 лежачих пацієнтів на далекій відстані, немає у Європі. В автобусі також є 12 посадкових місць, електропідйомник для посадки важкохворих осіб.

Старший лікар бригади аеромедичної евакуації Володимир Ананевич:

Автобус може замінити одночасно 5 карет швидкої допомоги. Тут вмонтовані такі ж системи для фіксації та безпечної евакуації, як на евакуаційному гвинтокрилі. Для під'єднання додаткового обладнання на місці евакуації максимально може знадобиться близько 20 хвилин. В автобусі команда львівських медиків буде виконувати місії по всій Україні.

Німеччина обіцяє надати €200 мільйонів на допомогу внутрішнім переселенцям в Україні (Укрінформ).

Німеччина обіцяє надати Україні додаткові 200 мільйонів євро для фінансування програм допомоги внутрішнім переселенцям.

Міністерка економічного співробітництва та розвитку Німеччини Свенья Шульце:

Я буду говорити з прем'єр-міністром Шмигалем про те, як ми можемо продовжувати підтримувати український уряд у турботі за переселенцями.

За словами Шульце, гроші будуть призначені для того, щоб допомогти переселенцям в Україні й надалі мати змогу забезпечувати себе найнеобхіднішим.

Польща скасувала податок на доходи для українських біженців, які працюють віддалено (Укрінформ).

Влада Польщі скасувала податок на доходи, який поширювався на українських біженців, які працюють віддалено.

Зазначається, що громадяни України, які в'їхали на територію Польщі після 24 лютого і працювали віддалено, мали до 20 вересня подати декларацію та сплатити податок на доходи - PIT (Personal Income Tax). Він є обов'язковим для всіх, хто довгий час перебуває в країні і має дохід незалежно від громадянства.

Відповідно до законодавства, біженці, які приїхали в лютому, повинні самостійно сплатити податок у вересні, якщо вони працюють віддалено.

Після 183 днів перебування у Польщі такі біженці стали б резидентами та сплачували податки, але цю норму для громадян України скасували. Нововведення стосується лише тих українців, на яких поширюється спецакт, тобто вони є «біженцями від війни».

Чернігівські рятувальники отримали допомогу зі США (Укрінформ).

Гідрокостюми від американських партнерів отримали чернігівські рятувальники, база та техніка яких постраждала під час російських обстрілів. Про це повідомляє, передає Укрінформ.

«Завдяки допомозі американських партнерів підрозділ відновив готовність до рятувальних дій. Всі водолази отримали гідрокостюми, виготовлені персонально по їх розмірах. На сьогодні отримано 40 таких комплектів», – йдеться в повідомленні Чернігівської ОВА.

Зазначається, що надане спорядження повністю покрило потреби рятувальників, але на сьогодні станція потребує ще плавзасобів для більш ефективного виконання завдань.

Тим часом водолази вже проводять роботи з виявлення небезпечних предметів. Уперше тренуються проводити ремонтні роботи під водою (підводне зварювання). Проходить підготовка до можливої евакуації людей човнами та доставки вантажів водним транспортом, поінформували в ОВА.

У Латвії зареєструвалися вже понад 37 тисяч українських біженців ([Укрінформ](#)).

Після початку повномасштабної агресії РФ проти України до Латвії прибули та зареєструвалися 37 629 громадян України.

Зазначається, що 32 545 біженців отримали в республіці посвідку на проживання із правом на працевлаштування.

За інформацією МВС, 12 516 осіб скористалися допомогою комісій самоврядувань із цивільної оборони для пошуку житла.

Повідомляється, що 46 % від загальної кількості біженців становлять жінки, 23 % – чоловіки, 31 % – діти, переважно у віці від двох до 17 років.

Наприкінці липня уряд ухвалив поправки до правил надання первинної допомоги українцям, які передбачають підвищення витрат на розміщення українських біженців на строк до 60 днів.

Через платформу United24 вже зібрали майже \$200 мільйонів допомоги Україні ([Укрінформ](#)).

Президент Володимир Зеленський:

Чотири місяці тому ми запустили спеціальну фандрейзингову платформу United24, щоб об'єднати світ навколо нашої боротьби за свободу. Завдяки внескам людей зі 110 країн світу нам вдалося акумулювати майже 200 мільйонів доларів для допомоги Україні.

За його словами, на ці кошти було придбано машини швидкої допомоги, обладнання для розмінування, дрони-розвідники та багато іншого.

ЮНЕСКО виділяє 1,5 млн доларів на відкриття Культурного центру у Львові ([Бізнес Цензор](#)).

Про це повідомив міністр культури України Олександр Ткаченко за результатами зустрічі з генеральною директоркою ЮНЕСКО Одрі Азуле.

Культурний центр у Львові стане місцем для зустрічей митців, місцем обміну досвідом, для проведення навчальних програм та різноманітних заходів.

Україна отримає близько 530 мільйонів доларів від Міжнародного банку реконструкції та розвитку ([Європейська правда](#)).

Отримані кошти від МБРР Україна планує спрямувати на виконання своїх соціальних зобов'язань, зокрема на оплату праці рятувальників, освітян, медиків, а також на пенсійні виплати та соціальну допомогу.

Плани врегулювання. Переговорний процес

Українці зараз борються за своє життя та право на самовизначення і лише вони можуть визначати умови для припинення вогню ([Укрінформ](#)).

Міністр фінансів Німеччини Крістіан Лінднер:

Це питання, на яке спочатку мають відповісти українці. На них напали, вони зараз борються за своє право на самовизначення, за своє життя. Вони можуть визначити умови, за яких може йти мова про припинення вогню.

(...) Скасування санкцій зіграло б на руку путіну і сприймалося б як ознака слабкості. Санкції значно послаблять правління путіна. Для Європи криза також є можливістю інвестувати в чисті технології та не лише зменшити, але й припинити залежність від росії (...).

Песков про можливі переговори з Зеленським: умови ті самі ([Obozrevatel](#)).

У Кремлі продовжують вважати, що «успіхи» російської армії у війні проти України дають Москві підстави й надалі висувати ультиматуми про капітуляцію Києва. Саме «виконання умов Росії» там називають головною темою можливих переговорів президентів України та Росії.

Про це заявив речник президента РФ Дмитро Песков. Він також зазначив, що «операція йде своїм перебігом».

На фрагменті інтерв'ю Пескова, що з'явився в мережі, російський пропагандист, що бере інтерв'ю, скаржиться, що президент України Володимир Зеленський категорично відкидає саму можливість переговорів з Путіним. Обурюють пропагандиста також заяви глави Української держави про те, що Крим неодмінно буде деокуповано.

Песков також наголосив, що «умови залишаються ті ж» і повторив мантру, що все йде за планом.

Зараз не варто сідати за стіл переговорів з росією, бо для неї це буде шанс заморозити конфлікт і підсилитися ([Укрінформ](#)).

Експерт оборони та закордонних справ Литви Лінас Лінкявічюс:

Кремль натякає на переговори – значить закінчився порох і хочуть заморозити окуповані території. Ні в якому разі не можна давати їм дихати.

Великі надії на збільшення постачання зброї, особливо завдяки американському ленд-лізу. Україну потрібно очистити від росії, крапка.

Україна зацікавлена у ініціативі із започаткування військової місії Європейського Союзу ([Укрінформ](#)).

Про це заявив **Прем'єр-міністр Денис Шмигаль** під час двосторонньої зустрічі у Брюсселі з високим представником Євросоюзу із закордонних справ та безпекової політики Жозепом Боррелем.

Під час зустрічі сторони обговорили військову підтримку України, посилення санкцій та конфіскацію російських активів.

Шмигаль наголосив, що оскільки немає жодних ознак того, що росія готова припинити війну, вкрай важливим є оперативне та безперервне постачання військової допомоги.

За його словами, «головним її завданням має стати організація базової та спеціальної підготовки українських військовослужбовців. Структури України та ЄС мають спільно опрацювати це питання для якнайшвидшого розгортання місії».

Песков назвав умову зустрічі Путіна і Зеленського та заявив, що переговори поки неможливі ([OBOZREVATEL](#)).

Речник кремлівського диктатора Дмитро Песков заявив, що переговори між Володимиром Путіним та президентом України Володимиром Зеленським поки неможливі. За його словами, для організації такої зустрічі «потрібно побудувати фундамент домовленостей».

Вони мають бути закріплені, але про це поки не йдеться.

Берлусконі заявив, що разом з Меркель готовий стати посередником у переговорах з Путіним щодо війни в Україні ([OBOZREVATEL](#)).

Колишній прем'єр-міністр Італії Сільвіо Берлусконі заявив, що готовий разом із колишньою федеральною канцлеркою Німеччини Ангелою Меркель стати посередником у переговорах із диктатором РФ Володимиром Путіним. За його словами, це нібито допомогло б покласти край війні в Україні.

Також італійський політик заявив, що європейські санкції не впливають на Москву. Про це повідомляє видання Corriere Della Sera.

Берлусконі розповів, що спробував би переконати російського диктатора покласти край війні з Україною. При цьому Берлусконі вважає, що в цьому йому знадобилася б допомога Меркель.

Крім того, колишній італійський прем'єр упевнений, що санкційний тиск нібито жодним чином не впливає на економічний стан країни-агресора.

Переговори можливі лише після повного виведення військ Росії з території України – Стефанчук ([Верховна Рада України](#)).

Голова Верховної Ради Руслан Стефанчук під час розмови з Головою Національних Зборів Парламенту Французької Республіки Яель Брон-Піве зазначив:

Росія та її агенти впливу в Європі наразі активізували тему припинення вогню та проведення переговорів... Позиція України однозначна: будь-які

переговори можливі лише після повного виведення російських військ із території суверенної України в її міжнародно-визнаних кордонах. Включно з Кримом. Все, що може Росія, – це брехати, шантажувати, вбивати, тероризувати, посягати на чужі території, відчуваючи свою безкарність.

Жодні переговори з російською федерацією щодо завершення війни наразі неможливі, оскільки російська сторона не може сформулювати жодних адекватних позицій ([Укрінформ](#)).

Про це сказав **Президент України Володимир Зеленський** під час спілкування у рамках панельної дискусії на 17-ій щорічній зустрічі Ялтинської європейської стратегії (YES), організованій Фондом Віктора Пінчука.

Президент наголосив, що у випадку з російською стороною немає впевненості в тому, що вони дотримуватимуть своїх обіцянок.

За словами глави держави, спочатку потрібно, щоб РФ покинула українські території та перестала поводитися, як терорист, який почав повномасштабну війну проти нашої країни, а тоді можна буде говорити про дипломатію (...).

Штати надаватимуть рішучу підтримку Україні та зроблять усе можливе для зміни воєнної ситуації, але як має виглядати результат цієї війни, має вирішувати тільки українське суспільство ([Укрінформ](#)).

Заступниця державного секретаря США Вікторія Нуланд:

Ми твердо переконані, що це має вирішувати Україна і її демократично обране керівництво. Будь-яка війна закінчується дипломатичними перемовинами, але коли саме настане час сідати за стіл переговорів і як має виглядати кінцевий стан цієї війни, має вирішувати українське суспільство.

Ці події необхідно повернути в іншому напрямку, і для цього ми зробимо все можливе.

Плани повоєнного відновлення України

В Україні створено Довідник з розбудови міст з деталізованою інформацією про використання матеріалів та планування і розбудову житлових кварталів, парків, вулиць ([Укрінформ](#)).

Заступник керівника Офісу Президента Кирило Тимошенко:

Довідник з відбудови українських міст завершено. Дякую всім, хто долучився до цього процесу. Це рішення, що дозволить пришвидшити, уніфікувати та зробити зруйновані російськими снарядами міста ще більш квітучими та сучаснішими, ніж вони були до війни.

За його словами, в довіднику представлені ідеї від використання матеріалів до планування кварталів з парками та скверами.

Заступник ОП розповів, що архітектори, дизайнери та урбаністи кілька місяців працювали над цим проєктом.

«Зібрані найкращі рішення для того, щоб не просто відновити зруйноване, а й створити простір для можливостей», – підкреслив він.

Тимошенко пояснив, що документ містить сучасні типові види забудови, подвір'їв, площ та основні рекомендації їх оновлення, наведені деталізовані моделі вулиць, з елементами їхнього наповнення, правила опорядження фасадів та основних елементів міста від тротуарів до окремих об'єктів благоустрою.

Також він додав, що всі матеріали довідника ретельно пропрацьовані й представлені детальними тривимірними моделями з точними параметрами та оптимальними матеріалами.

Заступник керівника ОП проінформував, що довідник використовуватимуть люди, які беруть безпосередню участь у процесі відбудови наших міст та містечок, а архітектори, дизайнери, міські політики, держслужбовці у профільних департаментах та активні члени громад знайдуть у ньому багато корисного.

«Кінцева мета відновлення — не просто зробити наші міста та містечка готовими до майбутніх викликів, а подарувати українцям нові можливості для щасливого мирного життя», – резюмував Тимошенко.

Латвія допоможе Україні у відновленні Чернігівщини ([Укрінформ](#)).

На засіданні Кабінету міністрів Латвії 6 вересня було затверджено інформаційну доповідь «Участь Латвії у відновленні України», підготовлену Міністерством закордонних справ країни.

Цей документ було підготовлено для того, щоб надати пропозиції щодо участі Латвії у відновленні України та у 2023 році. Зважаючи на попередню політичну та економічну співпрацю, а також контакти на державному та муніципальному рівні, МЗС Латвії пропонує сконцентрувати підтримку на реконструкції Чернігівської області, виділивши на ці цілі 5 110 887 євро. З

них 5 млн євро буде виділено безпосередньо на реконструкцію, а 110,887 тис. – на роботу латвійської експертизи у групі підтримки України Європейської комісії – для просування участі Латвії у процесах відновлення на рівні ЄС.

У документі передбачено юридичні підстави та порядок надання такої допомоги, у тому числі шляхом проведення конкурсів грантових проєктів. При цьому рішення про розподіл фінансування та асигнувань на реконструкцію прийматимуться з урахуванням потреб, сформульованих українськими партнерами, міжнародних оцінок та можливостей Латвії. Увага буде зосереджена на пріоритетах – відновленні об'єктів критичної інфраструктури та житла.

Туреччина готова долучитися до окремих проєктів з відновлення інфраструктури в Чернігівській області ([Укрінформ](#)).

Про це заявив під час відвідання Чернігова посол Турецької Республіки в Україні Ягмур Ахмет Гюльдер.

Турецька делегація оглянула кілька пошкоджених об'єктів в обласному центрі.

Начальник Чернігівської ОВА В'ячеслав Чаус:

Зараз дуже гостро стоїть питання підготовки до опалювального сезону. Ми дуже вразливі в цьому сенсі, адже одна ворожа ракета може залишити без тепла якусь велику громаду. Тож вимушені формувати запас наметів, для пунктів обігріву, генераторів, ковдр та іншого. Підтримки потребуємо і в забезпеченні шкільними автобусами, модульними будинками, розмінуванні, відновленні інфраструктури.

Посол Турецької Республіки в Україні Ягмур Ахмет Гюльдер зауважив, що Туреччина масштабно долучиться до відновлення Харківщини, однак готова братися і за окремі проєкти з відновлення інфраструктури в Чернігівській області.

Дипломат повідомив про ініціативу турецьких виробників безкоштовно встановлювати конструкції для зберігання зерна на території області за визначену орендну плату.

На зустрічі обговорювалася також доцільність запровадження спеціальної економічної зони на Чернігівщині.

Делегація МЗС Латвії відвідала Чернігівщину - говорили про відновлення області ([Укрінформ](#)).

Парламентський секретар МЗС Латвії Занда Калніня-Лукашевиця 7 вересня відвідала Чернігівську область, де зустрілася з керівництвом та жителями регіону, а також обговорила участь Латвії у відновленні області, найнагальніших потребах у допомозі.

У ході зустрічі з обласним та міським керівництвом, головою Чернігівської ОВА В'ячеславом Чаусом, мером Чернігова Владиславом Атрошенком, мером Ніжина Олександром Кодолою, Калніня-Лукашевиця

поінформувала їх про ухвалене Кабміном Латвії рішення від 6 вересня надати підтримку реконструкції Чернігівської області.

Чаус назвав пріоритетом відновлення цивільне житло (90% пошкоджень завдано агресором цивільній інфраструктурі). Також Чаус зазначив, що важливо відновити економіку України, тому необхідна підтримка для поновлення бізнесу та створення робочих місць, особливо у харчовій, машинобудівній, легкій промисловості та у сфері інформаційних технологій.

Мер Чернігова Владислав Атрошенко представив дані щодо завданих місту збитків. Мер Ніжина Олександр Кодола описав ситуацію у місті та висловив подяку за підтримку, надану Латвією.

Калніня-Лукашевиця наголосила, що Латвія докладе всіх зусиль, щоб підтримати Чернігівщину вже цього року, особливо у підготовці до зими, при цьому ретельно оцінять усі потреби для термінових відновлювальних робіт в області. Парламентський секретар зазначила, що Латвія планує використовувати фінансування стратегічно, у тому числі як каталізатор у залученні зовнішнього фінансування та налагодженні співпраці з іншими донорами.

Адміністрація області показала зруйновані багатоквартирні будинки та соціальні центри, стадіон у центрі Чернігова, а також руйнування у селі Ягідне, мешканці якого під час російської окупації майже на місяць було ув'язнені у шкільному підвалі.

Калніня-Лукашевиця зустрілася в Ягідному з головою Іванівської громади та людьми, які пережили російську окупацію. Їй показали підвал, де в нелюдських умовах утримувалися понад 300 осіб, включаючи немовлят та людей похилого віку. При цьому російські солдати катували та вбивали мирних жителів.

Парламентський секретар МЗС Латвії Занда Калніня-Лукашевиця:

Просто перебуваючи недовго в цьому підвалі і слухаючи розповіді тих, хто вижив, ми, здається, на мить зазирали в пекло. Немає слів, щоб описати той жах, який довелося пережити тут. При цьому сила і сила духу кожного, хто вижив, варті захоплення. Ми хочемо допомогти відновити це село і знову побачити його сповненим життям... і ми сподіваємося, що найближчим часом знайдемо можливість залучити допомогу з Латвії.

ООН передала 1400 комплектів для ремонту пошкоджених будинків на деокупованій Херсонщині ([Укрінформ](#)).

Голова Херсонської обласної військової адміністрації Ярослав Янушевич:

Мали плідну зустріч з гуманітарною координаторкою ООН в Україні Деніз Браун та Послом Швеції Тобіасом Тибергом. На попередній зустрічі ми надали список потреб херсонців з деокупованих територій.

За його словами, вже роздано понад 35 тисяч проднаборів жителям деокупованих Кочубеївки, Нововоронцовки, Великоолександрівки.

Також ООН передала 1400 комплектів для ремонту пошкоджених будинків – з наступного тижня їх почнуть доставляти жителям звільнених громад.

Як зазначив керівник ОВА, під час зустрічі окреслили наступну партію допомоги – продукти, засоби гігієни, ліки, предмети першої необхідності, засоби очищення води та водопідготовки, обладнання для проходження зимового періоду.

За словами Янушевича, ООН розгляне можливість долучитися до ремонту та обладнання місць тимчасового розселення переселенців і будівництва модульних містечок.

Він також повідомив, що обговорив з Тибергом можливу участь Швеції у розвитку деокупованих громад Херсонщини, їх цифровізації.

Потреби на відновлення України становлять майже \$350 мільярдів – спільна оцінка ([Укрінформ](#)).

Про це йдеться у спільній оцінці уряду України, Єврокомісії та Світового банку, оприлюдненій сьогодні на сайті Європейської комісії.

«У спільній оцінці, що була оприлюднена сьогодні урядом України, Європейською комісією та Світовим банком, у взаємодії з партнерами, поточна вартість відбудови та відновлення України дорівнює \$349 мільярдів (€349 мільярдів). Така цифра, як очікується, зростатиме протягом наступних місяців, оскільки війна триває», – йдеться у повідомленні.(...).

Президент Єврокомісії Урсула фон дер Ляєн:

Україна воює за демократію та за наші спільні цінності. ЄС не може відповідати рівню самопожертви, яку здійснює Україна, але ми мобілізуємо всі наші інструменти, щоб задовольнити найбільш негайні потреби, включаючи будівництво помешкань для внутрішньо переміщених осіб та відновлення критично важливої інфраструктури.

Вона нагадала, що від початку війни росії проти України ЄС мобілізував 10 мільярдів євро, що були спрямовані для підтримки фінансового сектору, для гуманітарної допомоги, для надзвичайних заходів та військових поставок. Наразі виділення ще 5 млрд євро знаходиться на стадії опрацювання.

«ЄС пройде кожен крок разом з Україною у зусиллях з відбудови демократичної, незалежної та процвітаючої країни на її шляху до ЄС», – додала президент Європейської комісії.

Як зазначається в інформації, за попередньою оцінкою, фізичні збитки від війни та бойових дій у період з 24 лютого по 1 червня 2022 року дорівнюють 97 мільярдам доларів (97 мільярдам євро). Ці збитки є значними у житловому секторі, у сферах транспорту, торгівлі та промисловості. Головні руйнування були у Чернігівській, Донецькій, Луганській, харківській, Київській та Запорізькій областях.

Доповідь є попередньою та орієнтується на цьому етапі на мінімальні потреби на відновлення. В цілому, потреба на відбудову та відновлення у соціальній сфері, у виробництві та у відбудові інфраструктури наразі дорівнює 349 мільярдів доларів США (349 мільярдам євро), що у півтора рази перевищує ВВП України у 2021 році.

Як зазначено в доповіді, протягом наступних 36 місяців Україна потребуватиме принаймні 105 мільярдів доларів США (105 мільярдів євро) для вирішення першочергових потреб, зокрема, для відновлення систем освіти та охорони здоров'я, відбудови життєво важливої інфраструктури, включаючи підготовку до наступної зими та відновлення системи опалення та енергозабезпечення житлових будівель. Ці витрати охоплюють також відновлення сільськогосподарського сектору та ремонт пошкоджених транспортних шляхів.

«Світовий банк та Європейська комісія підтверджують підтримку УРЯДУ України. З урахуванням того, що війна продовжується, буде необхідно повна оцінка шкоди, втрат та потреб на відновлення/відбудову України. Швейцарський Державний секретаріат з економічних справ (SECO) запропонував фінансову підтримку для досягнення цієї мети», – йдеться у документі.

На першочергові потреби необхідно \$105 мільярдів ([Укрінформ](#)).

Прем'єр-міністр Денис Шмигаль під час презентації звіту «Швидка оцінка завданої шкоди та потреб на відновлення», який розроблявся урядом спільно з ЄС і Світовим банком, повідомив, що на відбудову та відновлення України необхідно понад 349 млрд доларів. Для вирішення першочергових потреб Україні необхідно буде 105 млрд доларів у короткостроковій перспективі. Тільки на перший етап потрібно 17 млрд доларів, з яких Україна потребує 3,4 млрд вже в найближчі три місяці.

Очільник уряду наголосив, що ця сума поки не відображає всіх масштабів руйнувань, тому закликав Світовий банк й інших партнерів зробити оновлення звіту регулярним.

Risoil поновлює будівництво унікального пірса в порту «Чорноморськ» ([Укрінформ](#)).

Група компаній Risoil ухвалила рішення поновити в порту «Чорноморськ» будівництво двостороннього пірса. Після завершення фінальних робіт з монтажу устаткування докери зможуть щогодини здійснювати перевалку до 10 тисяч тонн вантажів.

«Група компаній Risoil ухвалила рішення відновити фінальні роботи з реалізації масштабного інвестиційного проекту в порту «Чорноморськ». Будівництво вимушено призупинено 24 лютого на етапі активного монтажу технологічного устаткування для двостороннього пірса. Зараз готовність усього комплексу складає понад 80%», – йдеться у повідомленні.

Зазначається, що група компаній Risoil планує завершити реалізацію проєкту протягом наступних 3-4 місяців.

У компанії нагадали, що будівництво двостороннього пірса триває з квітня 2021 року. У січні цього року АМПУ завершила днопоглиблювальні роботи на підходах до споруди з досягненням 15 метрів, що стало результатом взаємодії держпідприємства та Risoil Terminal в рамках першого в Україні договору за принципом «Take or pay».

Міністерка закордонних справ Німеччини Анналена Бербок під час візиту до Великої Димерки на Київщині пообіцяла подальшу німецьку допомогу із розмінуванням ([Укрінформ](#)).

«Побачене тут – більше, ніж жахливо. Очевидно, що тут навмисно закладали не лише протитанкові, а й протипіхотні міни», – сказала Бербок.

Під час візиту до села міністерці розповіли про замінування загарбниками іграшок в приватних помешканнях.

Зазначається, що Німеччина вже виділила шість мільйонів євро на розмінування цивільних об'єктів у Великій Димерці і до кінця року планується виділення на ці цілі ще 1 млн євро.

Коментарі європейських та американських політиків

(Укрінформ)

Високий представник Європейського Союзу з питань закордонних справ і політики безпеки Жозеп Боррель:

Український міністр (оборони – ред.) дуже чітко зазначив, чого вони хочуть від нас у вимірі тренувальної місії. Ще до війни багато країн-членів ЄС зверталися до мене та до Європейської служби зовнішніх дій із запитом створити заклад для військової освіти високого рівня для Збройних сил України. Тоді ми не зробили цього. Сьогодні шкодуємо про це. Шкодуємо, що не створили заклад високого рівня для освіти й тренування з логістики, організації та стратегії. Якби ми це зробили, ситуація була б кращою.

(...). Наразі ми думаємо про місце, де можемо поєднати наші спроможності для вдосконалення (військовослужбовців – ред.) на високому рівні у більш структурований спосіб. Ми маємо це зробити. Сподіваюся, що у наступні дні або тижні ми будемо готові представити пропозиції щодо цього. Вони важливі для України, особливо в умовах війни. Ми можемо мобілізувати зусилля, щоб відповісти на їхній (українців – ред.) запит.

(Укрінформ)

У Брюсселі 5 вересня відбулось засідання восьмої Ради асоціації Україна-ЄС.

Високий представник ЄС із закордонних справ та безпекової політики Жозеп Боррель:

Основний меседж сьогоднішньої зустрічі усьому світу полягає в тому, що ЄС буде й надалі підтримувати Україну, які б шантаж та погрози з боку росії щодо нас не були. Ми будемо надавати підтримку: фінансову, політичну, військову, зброєю, скільки потрібно, і так довго, стільки потребуватиметься.

За словами Високого представника ЄС, головна мета ЄС у підтримці України – це допомогти їй припинити розпочату проти неї війну, зі збереженням своїм територіальної цілісності. «Ми хочемо, щоб ця війна закінчилася якомога швидше. Але не за будь-яку ціну. Ми хочемо, щоб ця війна закінчилася з повагою до територіальної цілісності України», – наголосив Боррель.

Він також вказав на те, що путін своєю агресією проти України досягнув протилежного від бажаного і лише підштовхнув її ближче до ЄС. «путін хотів зруйнувати, окупувати та колонізувати Україну, але натомість він штовхає Україну ближче до Європейського Союзу. Також він посилює нашу рішучість допомогти побудувати сучасну демократичну незалежну Україну як невід’ємну частину європейської сім’ї», – сказав Боррель.

За його словами, путін мав зовсім протилежні наміри і «ніколи не міг собі уявити, що через шість місяців після війни він матиме таку ситуацію, коли Україна опиниться навіть ближче до ЄС».

«Ми вітаємо хоробрість та мужність українського народу. Ви не тільки стоїте перед величезним агресором. Україна стоїть та б'ється за свою свободу і незалежність. І роблячи це, Ви боретеся за всіх нас. Як багато європейських лідерів казали, ваша боротьба – це наша боротьба. На кону стоїть майбутнє нашого мирного сусідства, майбутнє демократії та принципу європейської глобальної безпеки», – наголосив Високий представник ЄС.

Він також підкреслив, що Україна зараз потребує «не приємних слів, аплодисментів та риторики», а конкретної підтримки, у т.ч. зброєю, і Євросоюз це їй надає.

Під час пресконференції Боррель відповів також на запитання щодо поширення окремими європейськими депутатами закликів до припинення збройної підтримки України з боку ЄС, що є кремлівським наративом та небезпечним для єдності країн Євросоюзу. Високий представник ЄС заявив з цього приводу, що такі заяви та політичні думки є «міноритарними» і звучать лише з боку окремих політичних сил та депутатів. Натомість на урядовому рівні в країнах ЄС непохитна підтримка України зберігається.

«Я говорю з урядами, з прем'єр-міністрами та президентами, які представляють свої країни. І коли ми зустрілися у Празі тиждень тому, то ми почули непохитну підтримку від усіх наших членів. Тобто, є політичні партії, члени парламентів, які мають різні думки, але вони не представляють позицію країни-члена», – заявив Боррель.

(Укрінформ)

Високий представник ЄС із закордонних справ та безпекової політики Жозеп Боррель:

Україна має все ще ратифікувати Римський статут, щоб повною мірою користуватися правами повного членства у Міжнародному кримінальному суді.

Ми схвалюємо та підтримуємо ратифікацію Стамбульської конвенції – це величезний та важливий крок у захисті жінок та дівчат від гендерно обумовленого насильства.

(Укрінформ)

У Брюсселі 5 вересня відбулось засідання восьмої Ради асоціації Україна-ЄС.

Високий представник ЄС із закордонних справ та безпекової політики Жозеп Боррель:

Процедуру Угоди про асоціацію не можна підмінити нічим іншим, її треба виконувати. І цей крок, насправді, веде до повного виконання усіх поставлених умов.

Водночас він заявив про підтримку Євросоюзом амбіцій України. «Ми підтримуємо ваш рівень амбіцій. І, безумовно, зараз є всі можливості, які відкрилися для вас через історичну ситуацію. І як тільки ви будете відповідати усім умовам, розпочнуться переговори (щодо членства в ЄС – ред.). Але Єврокомісії треба буде провести свою оцінку», – заявив високий представник ЄС.

Єврокомісар з питань розширення Олівер Варгеї вказав на те, що процес розширення ЄС «базується на заслугах» і «розширення завжди залежить від того, наскільки виконані Копенгагенські критерії».

Він також відзначив зв'язок між угодою про ЗВТ між ЄС та Україною та переговорами про вступ, оскільки шляхом виконання угоди втілюються близько 70% положень законодавства Євросоюзу. «Але угода про зону вільної торгівлі відрізняється від набуття членства. І, звичайно, рівень відповідальності є також іншим, поруч з правами, які дає членство», – заявив єврокомісар.

([Укрінформ](#))

Єврокомісар з питань юстиції Дідьк Рейндерс:

Комісія підтримує усі ваші (української сторони – ред.) зусилля для того, щоб притягнути до відповідальності осіб, які скоїли ці злочини в Україні – на національному та міжнародному рівнях. ...Ми співпрацюємо з Міжнародним кримінальним судом. Ми так само відкриті для обговорення з вами створення Спеціального трибуналу, щоб подивитися перспективи. І ви знаєте, що є також обговорення з Європейським судом з прав людини у Страсбурзі.

(...) Я вітаю, що у березні за підтримки Євро'юсту Литва, Польща та Україна створили Спільну слідчу групу. Естонія, Латвія та Словаччина також приєдналися до цієї групи пізніше. Крім того, вперше МКС бере участь у створеній на рівні ЄС спільній слідчій групі. І також у нас є дуже добре співробітництво з американськими колегами.

Він додав, що підтримуватиме тісний контакт з українською стороною, «щоб знати про потреби Офісу Генерального прокурора України щодо розслідування воєнних злочинів та притягнення винних до відповідальності».

([Укрінформ](#))

Президент Європарламенту Роберта Мецла:

Українці страждають заради свободи усієї Європи. Тому Європа допомагатиме вам до останнього. І ми, як і ви, вимагаємо притягнути до відповіді володимира путіна та олександра лукашенка. Бо автократія — це не те, до чого ми в Європі можемо повернутися. Тому ми зробимо все можливе, щоб зупинити це.

([Укрінформ](#))

Депутат від опозиційного блоку консерваторів - ХДС/ХСС - Юрген Гардт, виступаючи у Бундестазі, закликав підсилювати допомогу

військовому спротиву України, щоби вона могла захищатися від російської агресії, «адже лише в такому випадку путін дійде висновку, що продовжувати цю війну буде означати більший ризик, ніж розпочати розумні справедливі переговори щодо того, як можна завершити цю війну».

На переконання політика, мир, який путін хоче нав'язати Україні та світу на своїх умовах не призведе до успіху, а люди, які віряють, що можна досягти компромісу з диктатором в Москві, приміром, визнати його право анексувати якусь частину України, а взамін «знову отримати мир і дешевий газ», помиляються. Це лише заохотить агресора продовжувати – в Грузії, Молдові, незабаром постане питання сухопутного кордону до Калінінграду.

Отже, за його словами, допомога Україні виправдана не лише з моральної точки зору, але й є цілком прагматичною, адже українці насправді воюють і за німців також.

Гардт у черговий раз поставив питання щодо необхідності постачання Україні необхідних важких озброєнь, про що йому сказав під час нещодавньої зустрічі в Берліні прем'єр-міністр України Деніс Шмигаль. Німецький політик не розуміє, чому ФРН може постачати танки Leopard Словаччині з тим, щоби та могла передавати свої танки Україні, але не може поставити їх напряму ЗСУ. Або чому уряд ФРН не схвалює відправку в Україну танків Marder, які стоять на підприємствах, готові до відправки. Всі пояснення уряду щодо узгодження з союзниками консервативний депутат назвав відмовками (...).

([Українформ](#))

Міністр оборони Великої Британії Бен Воллес:

росія продовжує втрачати значну кількість техніки та персоналу. За оцінками, на сьогодні загинуло понад 25 000 російських солдатів, а загалом, якщо включити вбитих, взятих у полон, десятки тисяч дезертирів – це понад 80 000 загиблих або поранених. Це матиме довготривалий вплив на російську армію та її майбутню боєздатність. росія досі не досягла жодної зі своїх стратегічних цілей, і зараз ми перебуваємо на 194-му дні кампанії, яка нібито мала тривати лише один місяць.

(...). Велика Британія продовжує надавати військову допомогу українським збройним силам, щоб допомогти протистояти незаконному вторгненню. Відданість цього уряду Україні залишається непохитною та довготривалою.

За його словами, британські інструктори вже допомогли навчити 4700 українських військовослужбовців.

([Українські новини](#))

Генеральний директор Міжнародного агентства з атомної енергії (МАГАТЕ) Рафаель Гроссі:

Ідея запитати у росіян та українців, чи згодні вони з тим, що АЕС не повинна піддаватися нападам. І запропонуємо укласти просту угоду про

захист станції. Незважаючи на заяви, я побачив інтерес з обох сторін. Вони точно не сказали «ні». Думаю, ми зустрінемося, щоб опрацювати план протягом 10 днів, максимум через два тижні.

Глава МАГАТЕ пояснив, що йдеться про захист станції по периметру її території, а не демілітаризації всієї її зони.

«Демілітаризація – це складніше і амбітніше завдання. Я ж уповноважений говорити тільки про безпеку самих ядерних об'єктів. Демілітаризація неможлива, її потрібно обговорювати на найвищому рівні, це не входить до компетенції МАГАТЕ», – додав Гроссі.

[\(Укрінформ\)](#)

Президент США Джо Байден заявив 5 вересня, що росія не повинна бути визнана державою-спонсором тероризму.

Reuters зазначає, що на цьому наполягає Україна, водночас Москва попереджала, що цей ярлик розірве американсько-російські зв'язки.

Відповідаючи на запитання, чи слід вважати росію державою-спонсором тероризму, Байден відповів журналістам у Білому домі: «Ні».

[\(Укрінформ\)](#)

Канцлер Німеччини Олаф Шольц:

Німеччина місяцями постачає важке озброєння Україні, приміром, самохідні зенітні установки Gepard, реактивні системи залпового вогню, Panzerhaubitze-2000... Як канцлер, я порвав із багаторічною традицією, яка унеможлиблювала такі поставки.

Канцлер пояснив відмову німецького уряду від постачання Україні танків та бойової авіації з координацією дій з союзниками, в рамках якої Німеччина, за його словами, відповідає за певну номенклатуру озброєння.

«Ми робимо те, що є необхідним і правильним. Але певний «поділ праці» має сенс. Німеччина може робити наголос на протиповітряній обороні та артилерії», – зазначив він.

[\(24 канал\)](#)

Депутат Європарламенту від Литви Пятрас Ауштрявічюс:

Скасування спрощеного візового режиму – чіткий сигнал росіянам. Тепер їм буде важче отримати візи, та й вони трішки подорожчають. Утім, все одно існують певні лазівки, які дозволяють їм в'їжджати в певні держави.

Це недостатньо жорстке рішення щодо росіян. Попри те, що візи тепер коштуватимуть 80 євро та робитимуться довше, це все одно повністю не зупинить російських туристів від поїздок до Греції, Іспанії чи тої ж Італії.

Росія використовує різні гібридні способи впливу, зокрема й енергетичну війну. А ми все ще усміхаємося і думаємо, що на нас напруга якось це не вплине. Це самообман. Це рішення, як його називають «брюссельський компроміс», чітко показує, що кінцевого перелому в мисленні європейських політиків ще немає.

Рішення заборонити в'їзд росіянам із шенгенськими візами – реакція на всі ті звірства, які російські військові вчинюють проти українців.

Враховуючи «закрите небо» для російських літаків, деяким росіянам буде вигідніше їхати автомобілем до Європи. Але тепер вони не зможуть перетнути кордон із Польщею, Литвою, Латвією та Естонією.

Буде більше спроб перетинати білорусько-литовський кордон на авто з російськими номерами. Це рішення може бути дуже практичним. Ми вже підтвердили, що з 19 вересня будемо використовувати ці заходи. Це – певний кордон.

(Укрінформ)

Білий дім пояснив позицію щодо визнання Росії країною-спонсором тероризму.

Речниця Білого дому Карін Жан-П'єр:

Це визначення може мати непередбачувані наслідки для України й світу в цілому.

Зокрема, вона зазначила, що адміністрація проводила консультації з експертами й неурядовими організаціями, які зазначили, що такий крок «може серйозно вплинути на здатність доставляти допомогу в регіони України».

Крім того, за її словами, це може створити негативний вплив на продовольчу безпеку й призвести до того, що критично важливі суб'єкти та комерційні організації просто припинять сприяти експорту продовольства та поставлять під загрозу домовленість про розблокування чорноморських портів.

Паралельно, зауважила речниця, негативний вплив може виникнути для багатосторонньої позиції Заходу щодо притягнення путіна до відповідальності, а також для здатності США підтримувати Україну за столом переговорів.

«Це не є найефективнішим чи найпотужнішим кроком для просування вперед, щоби притягнути росію до відповідальності», – зауважила Жан-П'єр.

У цьому контексті вона заявила, що Сполучені Штати разом із союзниками вже запровадили суворі обмеження проти росії і мають намір продовжувати цей курс, аби притягти рф до відповідальності за її агресію.

(Укрінформ)

Держдепартамент США пояснив позицію щодо визнання Росії країною-спонсором тероризму.

Голова Офісу з питань координації санкцій Держдепартаменту США посол Джим О'Браєн:

Усі «ярлики», про які говорять, відволікають від суті, а саме: росія в результаті вийде з цієї війни, зазнавши стратегічної поразки – і над цим ми працюємо за допомогою наших санкцій.

Він підкреслив, що адміністрація США «завжди контактує з Конгресом і українськими партнерами, щоби побачити, який наступний крок буде доцільним».

([Укрінформ](#))

Місія МАГАТЕ відвідала Запорізьку АЕС.

Генеральний директор МАГАТЕ Рафаель Гроссі:

Ми граємо з вогнем... Удари, яких зазнав цей об'єкт, і які я особисто бачив і оцінив разом зі своїми експертами, просто неприйнятні.

Гроссі нагадав, що у вівторок МАГАТЕ опублікувало звіт про ситуацію на станції, підкресливши, що двоє інспекторів агентства залишаються на місці для моніторингу.

«Ми можемо домовитися про дуже простий, але вкрай необхідний захисний механізм, аби уникнути того, що відбувається зараз, – обстрілу атомної електростанції», – зазначив він.

За словами гендиректора МАГАТЕ, настав час «скористатися цією можливістю, яка має фундаментальне значення для миру, для безпеки і для захисту населення України та інших країн».

Він повторив положення доповіді, зокрема, закликавши до створення зони ядерної безпеки по всьому периметру станції. «Ми готові негайно розпочати консультації щодо створення такої зони», – наголосив Гроссі.

Жоден зі стовпів ядерної безпеки, до яких агентство відносить фізичну цілісність, надійне зовнішнє енергопостачання та наявність запасних частин, не є недоторканим на Запорізькій АЕС, указав Гроссі. За його словами, фізична цілісність станції була порушена кілька разів, і більшість пошкоджень сталися під час обстрілу в серпні. Він попередив, що найбільший ризик для ЗАЕС – це фізичне пошкодження обладнання внаслідок обстрілів, що може призвести до викиду радіації, додавши, що перебої із зовнішнім енергопостачанням для охолодження активних зон реактора можуть зумовити його розплавлення.

([Українська правда](#))

**Лідер польської правлячої партії «Право та справедливість»
Ярослав Качинський:**

Часи міняються, і з цих часів, виходячи з нашого досвіду, ми бачимо, що маємо лише двох союзників. По-перше, це Україна. А наш другий союзник – це Англія.

За словами Качинського, в новий час «Україна виграє війну, а ми будемо поруч із Україною».

Разом із тим, лідер ПiС розкритикував Європейський Союз, назвавши його політику «неоімперською».

«Колись у нас був вибір між Росією та ЄС. Ми зробили цей вибір, оскільки не хотіли повернення в те життя, яке мали раніше, цей вибір був

очевидним. Так, ЄС справді допоміг нам, зокрема із сільським господарством, селами і безробіттям», – сказав Качинський.

Але тепер ми бачимо зовсім іншу політику ЄС. Нова політика ЄС базується на принципі: хто сильніший – той має рацію. І ця політика є неоімперською», – додав він.

[\(Укрінформ\)](#)

Новообрана прем'єр-міністр Великої Британії Ліз Трасс виступила зі своєю першою промовою після вступу на посаду голови британського уряду.

«Борис Джонсон забезпечив Brexit, вакцину від COVID, і він став проти російської агресії. Він залишиться в історії, як надзвичайно важливий прем'єр-міністр», – сказала Трасс.

Вона також зазначила, що Велика Британія «стикається з глобальними викликами, спричиненими російською агресією в Україні та наслідками пандемії COVID», однак пообіцяла «перетворити Британію на країну з високооплачуваною роботою, безпечними вулицями, країну, де кожен усюди має можливості, на які заслуговує».

Ліз Трасс наголосила, що Велика Британія «захищатиме свободу і демократію у всьому світі, визнаючи, що внутрішня безпека неможлива без безпеки зовнішньої».

[\(Українські новини\)](#)

Президент Туреччини Реджеп Тайп Ердоган підтримав претензії президента РФ Володимира Путіна щодо експорту українського зерна:

На жаль, зерно, що надходить у складі зернових партій, йде в багаті країни, а не в бідні. У той час, як санкції проти Росії тривають, той факт, що поставки зерна йдуть в країни, які вводять ці санкції, турбує Путіна.

Ми хочемо, щоб почалися поставки зерна з Росії, ми очікуємо цього.

[\(Укрінформ\)](#)

Офіційний представник Ради нацбезпеки Білого дому Джон Кірбі підтвердив, що розвідка США виявила ознаки можливої закупівлі росією у Північної Кореї «мільйонів снарядів і ракет».

«Що стосується масштабів цієї потенційної закупівлі міністерством оборони росії, за нашими оцінками, це може включати мільйони комплектів – ракет і артилерійських снарядів з Північної Кореї», – заявив він.

Представник Білого дому підтвердив: американська сторона виявила ознаки того, що ця обладка перебуває в процесі реалізації. При цьому, за його словами, наразі немає ознак, що поставки вже відбулися, а також, що ці боеприпаси використовувалися на полі бою в Україні.

Кірбі підкреслив, що такий розвиток подій є свідченням того, наскільки відчайдушною ситуація є для оборонного комплексу росії, яка змушена купувати безпілотники в Ірані, а снаряди в Північній Кореї.

(Укрінформ)

Генеральний секретар ООН Антоніу Гутерреш:

Як перший крок, російські та українські сили повинні взяти на себе зобов'язання не здійснювати жодної військової діяльності на АЕС або з її території. Цей об'єкт та його околиці не повинні бути мішенню або платформомою для воєнних операцій.

Другим кроком, на його думку, має стати укладення угоди про створення демілітаризованої зони навколо станції. Така угода має, зокрема, передбачати «зобов'язання російських збройних сил вивести весь особовий склад і військову техніку з цієї зони, а українських сил – не просуватися вглиб її».

(Укрінформ)

Представник місії США при ООН посол Джеффри ДеЛаурентіс:

Це питання міжнародної ядерної безпеки, й потенційна небезпека тут є величезною. Це стосується нас усіх. Тому ми вкотре підтримуємо заклик України до демілітаризації території навколо ЗАЕС та вимагаємо негайного виходу росії із суверенної території України.

Він підкреслив, що російська делегація влаштувала в Радбезі ООН «пісні й танці», скликавши чергове засідання, аби уникнути відповідальності за свої дії. Натомість, за його словами, «рф не має права піддавати світ непотрібному ризику ядерної катастрофи».

«Нинішня небезпека (на ЗАЕС, – ред.) є наслідком неспровокованого й незаконного вторгнення рф в Україну, а саме результатом спланованого захоплення росією цієї електростанції 4 березня», – сказав ДеЛаурентіс.

При цьому він зауважив, що Запорізька АЕС і електроенергія, яку вона виробляє, належать Україні.

«Будь-яка спроба росіян відключити ЗАЕС від України й перенаправити вироблену нею електроенергію до рф буде дуже провокативною, егоїстичною та недалекоглядною. Ми відкидаємо будь-які спроби рф використовувати українську електромережу як пішака в цій невинуватій війні, а українську атомну електростанцію – як військовий щит або місце для розгортання військ», – наголосив представник США.

Він укотре підкреслив, що саме кремль несе відповідальність за кризу, і тільки рф може покласти край цьому. «росія має припинити свою безрозсудну поведінку й негайно вивести свої війська не лише з району навколо Запоріжжя, а й з усієї України», – заявив американський дипломат.

(Укрінформ)

Заступник постійного представника Німеччині при ООН Томас Захнайзен:

Україні важливо, аби чинна місія могла зберегти присутність і продовжити роботу на станції. МАГАТЕ повинне мати змогу постійно реагувати на безпекові виклики, пов'язані із Запорізькою АЕС.

(...). Ми вимагаємо, аби росія повернула повний контроль над ЗАЕС належному суверенному власнику – Україні, аби гарантувати її безпечну роботу та продовжити постачати електроенергію українському населенню.

([Укрінформ](#))

Міністр закордонних справ ФРН Анналена Бербок:

Ми застосовуємо всю нашу дипломатичну силу ці останні шість місяців для того, щоб рятувати життя. ...Ми намагаємося (наблизити мир) кожную хвилину.

З огляду на антиурядові демонстрації, які останнім часом скликають у Німеччині крайні праві та крайні ліві сили, вона звернулася до співвітчизників: «Давайте не дозволимо російському режиму просто так зламати зараз нашу найбільшу силу – нашу єдність і солідарність; це момент, коли ми маємо стояти пліч-о-пліч».

Очільниця дипломатичного відомства назвала «більш ніж цинічним» занепокоєння тих жителів ФРН, які ставлять на ваги свої сплати за газ і електроенергію та життя людей в Україні, в Африці тощо. Така поведінка грає на руку російському режиму, вона підтримує агресора, підкреслила Бербок і закликала не ставати жертвами пропаганди та протистояти їй на всіх рівнях – від керівництва держави до пересічних громадян.

Дипломат нагадала, що нинішня війна ведеться не лише зброєю, не лише за допомогою газу та нафти, але також за допомогою брехні та фальшивих наративів.

Бербок наголосила на важливості подальшої згуртованості не лише впливових міжнародних структур, таких як ЄС, НАТО, G7, але й 141 країни світу, які засудили агресію росії. Тому, зазначила вона, так важливо допомогти впоратися з труднощами, які спричинила війна в Україні, тим з країн, які найбільше цього потребують. Для Німеччини надважливо бути саме зараз надійним партнером для вразливих партнерів, у тому числі в тому, що стосується фінансової підтримки, підкреслила міністр.

([Укрінформ](#))

Постійна представниця США при ООН Лінда Томас-Грінфілд:

Примусове переміщення або депортація осіб, які перебувають під захистом, з окупованих територій на територію країни-окупанта – це серйозне порушення Четвертої Женевської конвенції про захист цивільного населення, яке є воєнним злочином.

Вона підкреслила, що за наявними даними, російська влада застосувала фільтрацію та депортувала від 900 тисяч до 1,6 мільйона громадян України до рф, часто до віддалених регіонів на Далекому Сході.

«Я хочу чітко заявити: Сполучені Штати мають інформацію про те, що чиновники адміністрації президента рф контролюють і координують ці фільтраційні операції», – заявила американська дипломатка.

За її словами, це все робиться окупаційною владою, аби підготувати анексію захоплених територій України, провести фіктивні «референдуми», зокрема в Херсонській та Запорізькій областях.

«Безумовно, ми ніколи не визнаємо будь-яких спроб росії силоміць змінити кордони України. Ми повинні притягнути до відповідальності винуватців цих звірств. Ми повинні відповісти як міжнародна спільнота, яка все ще поважає Статут ООН», – наголосила постійна представниця США.

(Укрінформ)

Міністр закордонних справ Чехії Ян Ліпавський:

путін буде тиснути на європейську спільноту, він досі думає, що може примусити нас до поступок, але йому це не вдасться.

За його словами, це, зокрема, стосується цін на газ і російських поставок пального у Європу. У п'ятницю у Брюсселі мають зустрітися профільні міністри, котрі, як сподівається чеське головування, зможуть виробити спільне рішення, «яке буде успішним». Дебати тривають, за визначенням міністра, «дуже жваві», водночас він висловив упевненість, що ЄС упорається і вживатиме необхідних заходів.

Глава МЗС Чехії також зауважив: коли наприкінці серпня у Празі глави МЗС ЄС обговорювали питання віз для росіян, рішення було схвалено «майже одностайно». «Це не заборона віз, але суттєве обмеження», – уточнив дипломат.

Він нагадав, що наразі росіянам видано 12 млн шенгенських віз, це становить серйозну проблему, і ЄС «шукає шляхи, як обмежити їх використання».

Коментуючи план Маршалла для України, Ліпавський зазначив, що Україна має виграти війну, водночас він не вбачає перешкод для того, щоб же зараз створити умови для реконструкції, яка «має відбуватися в такий спосіб, щоб це наближало Україну до ЄС».

Ліпавський підкреслив, що ситуація на фронті може швидко змінюватися, але конфлікт буде тривалим, тому потрібно продовжувати підтримку України та пояснювати власним суспільствам її необхідність. Розбіжності у поглядах у ЄС були завжди, але країнам-членам завжди вдавалося врешті решт доходити спільного рішення, наголосив глава МЗС Чехії.

(Укрінформ)

Заступниця генсека ООН у справах роззброєння Ідзума Накаміцу:

Крім питання зосередження зброї (на території України – ред.) ми повинні зосередитися на тому, як вона застосовується. Зокрема, з огляду на руйнівний вплив важких озброєнь на цивільне населення й цивільну інфраструктуру.

Вона нагадала, що за останніми даними Управління Верховного комісара ООН з прав людини, в Україні з 24 лютого офіційно підтверджено 13 917 жертв серед цивільного населення.

«Але вважається, що реальні цифри є значно вищими», – зауважила Накаміцу.

За її словами, більшість із цих людей загинули від вибухових речовин, застосування важкої артилерії, РСЗВ, а також ударів авіації. Крім того, застосування важкого озброєння спричиняє в Україні тяжкі гуманітарні наслідки.

«Відповідно до Міжнародного гуманітарного права, комбатанти не повинні завдавати ударів по цивільному населенню або об'єктах цивільної інфраструктури та мусять застосовувати всі можливі заходи безпеки під час проведення військових операцій, аби запобігти чи принаймні звести до мінімуму випадкову загибель цивільних осіб, їх поранення та пошкодження цивільних об'єктів», – наголосила Накаміцу.

[\(Укрінформ\)](#)

Заступник постійного представника США при ООН Річард Міллс:

Просто зараз Москва перебуває в процесі закупівлі у КНДР мільйонів ракет і артилерійських снарядів, щоб використати їх на полі бою в Україні... Це було б явним і однозначним порушенням резолюцій Ради Безпеки.

(Рада Безпеки ООН з 2006 року ухвалила дев'ять резолюцій щодо Північної Кореї, спрямованих на обмеження її військового потенціалу, зокрема ракетно-ядерних програм. Резолюції 1718 від 2006 р. та 1874 від 2009р. запровадили збройне ембарго проти Пхеньяна, яке поширювалося на імпорту та експорту усіх товарів військового призначення, крім стрілецької зброї. У 2016 році були заборонені операції і з цим видом озброєнь. – Прим. ред.)

[\(Укрінформ\)](#)

Постійна представниця Норвегії при ООН Мона Юль:

Розв'язана росією війна... руйнує оселі, школи та лікарні. Нам важливо підтримати зусилля України з відбудови, аби мільйони вимушених переселенців одного дня могли повернутися до своїх домівок.

Дипломатка також висловила стурбованість з приводу того, що РФ створює фільтраційні табори на тимчасово захоплених територіях України.

«Гуманітарні організації повинні отримати безперешкодний доступ до усіх місць утримання відповідно до міжнародного гуманітарного права», – наголосила представниця Норвегії.

[\(Укрінформ\)](#)

Постійний представник Ірландії при ООН Фергал Місен:

Рішення росії визнати незалежність не контрольованих урядом регіонів Донецької та Луганської областей України жодним чином не змінило її кордонів. Кордони не змінилися у 2014-му, непорушні вони досі.

(...). Ми б просили росію припинити спроби використати Раду Безпеки як платформу для власної дезінформаційної кампанії, покликаної зобразити

себе жертвою власної агресії на тлі страхітливих дій, які росія чинить в Україні.

(Укрінформ)

Директор Центрального розвідувального управління США Вільям Бернс:

Важко сприймати результати війни — результати путіна — як щось інше, ніж провал.

(...). Вторгнення не лише продемонструвало слабкість російської армії, а й завдасть довгострокової шкоди російській економіці та поколінням росіян.

(...). путін ставить на те, що у нас синдром дефіциту уваги, і ми будемо відволікатися. путін так само помиляється щодо цієї ставки, як він глибоко помилявся у своїх припущеннях, починаючи з лютого минулого року, щодо волі України чинити опір і волі Заходу, Сполучених Штатів і всіх наших партнерів підтримувати українців.

(Укрінформ)

Прем'єр-міністр Польщі Матеуш Моравецький:

Перемога має бути на боці України, бо як би, не дай Боже, відбулася перемога на російських умовах, для Європи це був би великий програш. Не лише для України, для всієї Європи це означало б велику поразку - не лише відсутність можливості захисту європейських цінностей, тих цінностей, за які сьогодні бореться Україна – воля, суверенітет, братерство, право на вільне життя. Ці всі цінності були б переможені, тому ми не допускаємо такої думки.

(Укрінформ)

Генеральний секретар НАТО Єнс Столтенберг:

Війна в Україні входить у критичну фазу. Українські війська змогли зупинити наступ москви на Донбасі, завдати удару у відповідь та повернути територію. Буквально за останні кілька днів ми спостерігаємо просування як на півдні, (у Херсонській області), так і на сході (у Харківській області). Це свідчить про хоробрість, уміння та рішучість українських військ. І це свідчить про те, що наша підтримка кожного дня змінює ситуацію на полі бою.

(...). У червні лідери НАТО погодили посилений пакет допомоги (Україні - ред.). З паливом, продовольством, медичним приладдям, військовим спорядженням, захищеними комунікаціями та обладнанням для боротьби з мінами та безпілотниками. Ми підтримуватимемо Україну в довгостроковій перспективі. І допоможемо їй перейти від обладнання радянської епохи до сучасного обладнання НАТО.

Водночас Столтенберг зауважив, що у найближчі місяці єдність і солідарність НАТО випробуватимуться з огляду на тиск у зв'язку з

поставками енергоносіїв і зростанням вартості життя, спричиненими розв'язаною росією війною.

«Але ціна, яку ми платимо, вимірюється грошима, тоді як ціна, яку платять українці, вимірюється життями. Втраченими життями, щодня.

(...). Водночас ми посилаємо москві чіткий сигнал про нашу готовність захищати кожен сантиметр території Альянсу», – заявив Генсек НАТО.

([Укрінформ](#))

Генеральний директор МАГАТЕ Рафаель Гроссі:

Я настійно закликаю до негайного припинення обстрілів у всьому районі. Тільки це забезпечить безпеку обслуговуючого персоналу та дозволить довгострокове відновлення енергопостачання Енергодара та електростанції. Цей драматичний розвиток подій засвідчує абсолютну необхідність створення зони ядерної безпеки та захисту вже зараз.

Глава МАГАТЕ наголосив, що створення такої зони – «єдиний спосіб гарантувати, що нам не загрожує ядерна аварія».

([Укрінформ](#))

Президент Європейської ради Шарль Мішель:

Від початку війни росії проти України ЄС постійно намагається... системно, згуртовано та солідарно реагувати, щоби впоратися з наслідками... Ми бачимо, що росія не є надійним партнером. Ми маємо залишатися спокійними та не дати путіну залякати себе погрозами, які постійно надходять з кремля.

Канцлер ФРН Олаф Шольц:

Немає газових санкцій з боку країн ЄС чи G7, є лише ситуація, коли росія більше не виконує своїх зобов'язань щодо поставок і різко скоротила прокачування різними трубопроводами.

([Укрінформ](#))

Заступник міністра оборони США з питань політики Саша Бейкер:

Як ви розумієте, ми дуже уважно стежимо за прогресом контрнаступу... Ми вже побачили деякі обнадійливі ознаки навіть упродовж останніх двох днів.

За його словами, українці демонструють «креатив», поєднуючи у своїх діях надане різними країнами озброєння.

«Утім, росіяни – грізний супротивник і попереду чекає довга боротьба», – зазначив заступник міністра оборони США.

([Укрінформ](#))

Міністр закордонних справ Німеччини Анналена Бербок:

Понад пів року українці борються за все: вони борються за своє життя, за життя своїх сімей, своїх друзів; вони борються проти російської агресії, а

не тільки за своє право людини на мир і свободу, а й за наше європейське право захищати мирний порядок.

За її словами, в ці страшні місяці між надією і страхом люди в Україні також довіряли допомозі з боку Німеччини.

«Сьогодні я приїхала до Києва, щоб показати, що вони можуть і надалі розраховувати на нас. Що ми будемо підтримувати Україну стільки, скільки буде потрібно – постачанням зброї, гуманітарною та фінансовою підтримкою», – запевнила міністр.

Вона зауважила, що навіть у розпал цієї війни життя продовжується. Щоб хоча б трохи посилити захисти там, де російські війська можуть бути відкинуті, німецькі партнери підтримують у питанні знешкодження мін і вибухових речовин.

«Там, де ця підступна зброя продовжує щодня загрожувати життю дітей, жінок і сімей, проекти, які ми підтримуємо, забезпечують трохи більше свободи та безпеки. Щоб воєнні злочини не залишалися безкарними, ми також допомагаємо розслідувати вчинені воєнні злочини, наприклад, відряджаючи експертів, у тому числі прокурора», – сказала глава МЗС ФРН.

«Мені зрозуміло, що путін розраховує на те, що ми втомимося співчувати стражданню України. Він вірить, що може розділити наші суспільства брехнею та шантажувати поставками енергії. І що він може забрати в нас енергію захищатися від цієї жорстокої атаки на всі наші цінності. Цей розрахунок не повинен спрацювати і не спрацює. Бо вся Європа знає, що Україна захищає наш мирний порядок», – підсумувала Бербок.

Реакція представників української громадськості

У Нетішині на Хмельниччині під час благодійного забігу Atom Race-2022 зібрали понад 60 тис. грн на підтримку Збройних сил ([Укрінформ](#)).

23 команди з Хмельниччини та Рівненщини взяли участь у благодійному забігу для витривалих Atom Race-2022 у підтримку Збройних сил України. Кожна з команд, у кількості трьох учасників, пододала дистанцію з 25 перешкод. На трасі протяжністю 5 кілометрів долали водні перешкоди, носили колоди, перевертали величезні шини, тягнули автомобіль.

Кожна з команд зробила благодійний внесок, а ще організатори заходу збирали кошти завдяки продажу сувенірної продукції та польовій кухні. Загалом для потреб для потреб військових вдалося зібрати понад 60 тис. грн.

Почав з паляниці, – Ектор Хіменес-Браво переходить на українську ([Showbiz24](#)).

Ресторатор і кулінар колумбійського походження Ектор Хіменес-Браво понад 11 років живе в Україні, однак добре не знає української мови, бо може спілкуватися англійською, іспанською чи російською. Тепер же він заговорив про перехід на державну.

Ресторатор зізнався, що вивчення української як п'ятої мови дається йому нелегко. Наразі він починає знімати відео рецептів державною.

Спортсмен з Прикарпаття пробіг 250 км, щоб зібрати кошти на автобус для ЗСУ ([Українська правда](#)).

Ультрамарафонець з Прикарпаття Микола Таран пробіг 250 кілометрів, щоб зібрати кошти на автобус для Збройних сил України.

За 6 днів спортсмену вдалося зібрати 15 тисяч гривень і 250 доларів з необхідних 3 тис. доларів. Чоловік і далі планує заробляти кошти для армії бігом.

Спортсмен стартував у селі Небилів Івано-Франківської області, а фінішував у Чернівцях, на пробіг витратив 22 години.

Спортсмен Микола Таран:

Ідею пробігу запозичив з ісландського ультрамарафону Ice&Fire 250 km. Так, як в Україні війна, то я не зміг цього року репрезентувати Україну на цих змаганнях і тому вирішив пробігти дистанційно.

В один день марафонець пробіг 70 км, а наступного дня треба було подолати відстань у 38 км. У фінішний день Микола Таран біг 17 км під проливним дощем.

Раніше спортсмен брав участь у благодійних марафонах і збирав гроші для вуличних тварин. Також він став першим українцем, який двічі пробіг 73 км у Норвегії.

«17 вересня, якщо Міністерство спорту України дозволить виїзд на 7 днів, я буду репрезентувати Україну втретє на змаганнях в Осло. Якщо я зможу виїхати і перемогти, весь мій призовий фонд піде на ЗСУ», – каже Микола Таран.

Українка Ярослава Магучіх прокоментувала свою перемогу у секторі для стрибків у висоту «Діамантової ліги» ([Укрінформ](#)).

Легкоатлетка Ярослава Магучіх:

Кожна перемога нині – це для наших людей, для України. Я знаю, що багато хто з них дивився ці змагання, підтримував мене, писав, що вірить у мене. Я завершила сезон стрибком вище двох метрів і маю «діамант». І знаєте, коли взяла його до рук, відчула, наскільки він важкий, ніби увесь мій сезон. Тому я дуже щаслива, що перемогла тут і повезу цей трофей додому в Україну.

«Золото» Магучіх приніс стрибок на 2,03 метра. Срібною призеркою «Діамантової ліги» стала українська «висотниця» Ірина Геращенко (1,94), «бронзу» здобула австралійка Нікола Олислагерс (1,94).

Реакція представників світової громадськості та бізнесу

Японська поетеса ініціювала міжнародний проєкт, присвячений Україні ([Укрінформ](#)).

Поетеса Мадока Маїдзумі з Кіото здійснила унікальний міжнародний проєкт, присвячений Україні – «Haiku for peace».

Автори хайку з 50 країн світу 16 мовами написали вірші, присвячені Україні.

Посол України в Японії Сергій Корсунський:

Пані Маїдзумі дуже вразили твори української поетеси Владислави Симонової з Харкова, яка написала цілу низку віршів, фактично перебуваючи під щоденними обстрілами.

У Владислави більше 600 хайку, і пані Маїдзумі вирішила видати у Японії її книгу. Ми будемо активно сприяти цьому проєкту.

В Австралії зафарбували скандальний мурал, на якому обіймаються солдати ЗСУ та армії РФ ([Укрінформ](#)).

Австралійський художник Пітер Сітон (псевдонім СТО), після шквалу критики вибачився й замалював свій скандальний мурал, на якому були зображені в обіймах воїн ЗСУ та російський загарбник.

За словами Сітона, мурал символізував заклик до мирного врегулювання російсько-української війни.

Проте, після шквалу критики, Сітон вибачився за свою роботу, сказавши, що вона була «незграбною», і він «не думав, що її сприймуть так погано». Художник додав, що не спав до третьої години ранку, аби зафарбовувати фреску.

Критики мурала заявили, що художня робота створює хибну моральну еквівалентність між Україною та росією, й порівняли фреску з російською пропагандою.

Співголова Федерації українських організацій Австралії Стефан Романів:

Що б люди подумали, якби на муралі були зображені гвалтівник і жертва, що обіймаються? Спроба бути «справедливим» і прийняти фальшивий наратив про те, що «все, що нам потрібно, це мир» у цьому випадку підтримує зло.

Місцева мистецька організація Art4Ukraine Australia заявила, що вже висловлювала своє занепокоєння з приводу мистецького твору ще до початку його створення, й була шокована, побачивши його результат.

Українських видавців запрошують на книжковий ярмарок у Гетеборзі - участь безкоштовна ([Укрінформ](#)).

У Гетеборзькому книжковому ярмарку в Швеції, що відбудеться 22-25 вересня, українські видавці можуть взяти участь безкоштовно.

Цього року організатором українського стенда на ярмарку виступає Посольство України у Швеції, котре також готове допомогти із транспортуванням книжок, з якими учасники братимуть участь у заході.

За інформацією МКІП, розмір українського стенда 16 метрів, тож організатори проведуть відбір учасників. Перевагу надаватимуть видавцям, які представляють дитячу літературу, українську художню літературу та детективи.

Європейське агентство Євробарометр поширило результати опитування серед громадян Європейського Союзу, згідно з яким більшість європейців зберігають довіру до структур ЄС та підтримують його рішучу позицію у протистоянні агресії та енергетичному шантажу з боку росії ([Укрінформ](#)).

Відповідна інформація оприлюднена сьогодні на сайті Європейської Комісії.

«Стандартне дослідження, яке Євробарометр провів влітку 2022 року, засвідчило зростання довіри громадян до ЄС, а також продовження потужної підтримки відповіді з боку ЄС на російську агресію проти України. Переважна більшість громадян ЄС підтримують інвестиції у поновлювальну енергетику та дії, спрямовані на зменшення залежності ЄС від російських енергетичних ресурсів. Рівень підтримки на адресу валюти євро досяг найвищого рівня за всю історію досліджень», – йдеться у повідомленні.

Зокрема, за даними дослідження, зареєстрований високий рівень солідарності європейців з Україною у її боротьбі проти російського вторгнення. Найвищий показник підтримки громадяни ЄС виявили до надання Україні гуманітарної допомоги – такі дії підтримують 92 відсотки опитаних. За цим показником слідує рівень підтримки громадянами ЄС людей, які рятуються від війни в Україні на території ЄС – скоординовану політику ЄС у цій сфері підтримують 90 відсотків населення. 78 відсотків європейців підтримують економічні санкції ЄС проти російського уряду, компаній та окремих осіб. Майже сім з десяти європейців (68 відсотків) підтримують фінансування з боку ЄС, що спрямовується на постачання та доставку військового обладнання в Україну. Абсолютна більшість людей, що взяли участь в опитуванні, задоволені відповіддю на війну росії проти України як на європейському, так і на національному рівнях (57 та 55 відсотків, відповідно).

Підтримку європейці висловили також на адресу енергетичної політики Євросоюзу. Зокрема, 87 відсотків з них підтримують інвестиції в поновлювальні джерела енергії, 86 відсотків виступають за негайне

позбавлення залежності ЄС від російських енергоносіїв, така ж кількість вважає за важливе що швидше заповнити всі газові сховища в країнах ЄС. На додаток до цього, 85 відсотків опитаних переконані, що підвищення ефективності енергоспоживання зробить ЄС менш залежним від зовнішніх джерел постачання енергії, 83 відсотки підтримують ідею спільної закупівлі газу в інтересах країн-членів ЄС для досягнення найкращих цінових показників. 78 відсотків європейців зазначили, що вони вже вжили заходів для скорочення власного енергоспоживання, або мають намір зробити це невдовзі.

Водночас, європейці дедалі більше занепокоєні економічною ситуацією в ЄС та у своїх країнах. Позитивно цю ситуацію нині оцінюють лише 40 відсотків опитаних (на 5 пунктів менше, ніж минулого року), при цьому 51 відсоток оцінюють економічну ситуацію в ЄС як «погану». Подібні позиції у ставленні європейців до економічної ситуації у своїх країнах – лише 34 відсотки задоволені станом національної економіки, 64 відсотки вважають ситуацію важкою. Ще 53 відсотки вважають, що економічна ситуація погіршилася протягом минулих 12 місяців.

Євробарометр провів дане опитування у період з 17 червня по 17 липня 2022 року. У дослідженні взяли участь 26 468 громадян ЄС в усіх 27-ми країнах ЄС.

Народ України нагородили престижною німецькою премією «M100 Media Award» за захист свободи й суверенітету у боротьбі проти російського вторгнення ([Укрінформ](#)).

«Народ України зі стоїчною стійкістю протягом місяців протистоїть жорстокому вторгненню росії та захищає свою свободу та суверенітет на європейській землі. Тому Консультативна рада M100 вирішила вшанувати народ України цьогорічною нагородою «M100 Media Award», – йдеться у заяві.

15 вересня у німецькому Потсдамі від імені українського народу премію отримає боксер Володимир Кличко. Головну політичну промову на церемонії нагородження виголосить канцлер Німеччини Олаф Шольц.

Голова Консультативної ради, мер Потсдама Майк Шуберт:

Жодна нація у світі не продемонструвала цінність свободи та її крихку вразливість так пристрасно, як Україна за останні місяці. Країна веде героїчну боротьбу за свої цінності: незалежність і свободу. І захищає їх день за днем, година за годиною, під смертоносним вогнем. Те, що ми сприймаємо як належне, українці місяцями намагаються зберегти, ризикуючи життям. Народ, який став єдиною нацією в найтяжчі часи свого існування і прагне до демократії в найважчі часи. Їхні страждання не підлягають обговоренню. Це війна проти демократії, свободи та нашої системи цінностей. Народ України заслуговує нашої глибокої поваги, поваги, підтримки та солідарності. Вони воюють і за нас.

Цю премію присуджують з 2005 року за внесок у захист свободи ЗМІ та свободи слова, а також у зміцнення демократичних принципів і взаєморозуміння у Європі. У різні роки премію отримували колишній міністр закордонних справ Німеччини Ганс Дітріх Геншер, засновник організації «Лікарі без кордонів», французький журнал Charlie Hebdo.

На півночі Швейцарії відбувся Український християнський фестиваль (Укрінформ).

У місті Вінтертур, що на північній частині Швейцарії, відбувся другий Український християнський фестиваль, організований об'єднанням «Кірхен-Хельфен» та українською християнською спільнотою у Швейцарії.

Під час заходу учасники обмінялися думками з найактуальніших питань організації українства Швейцарії.

Європейська адвокатура продовжить підтримувати українських колег, – президент Ради адвокатів Європи МакГуїлл (Українські новини).

В Україні з офіційним візитом перебуває Джеймс МакГуїлл, президент Ради правничих та адвокатських товариств Європи (ССВЕ), яка об'єднує адвокатури Європейського Союзу і є ключовим гравцем в сфері регулювання діяльності адвокатур Європи.

В рамках візиту Джеймс МакГуїлл провів зустріч з керівництвом Ради адвокатів України (РАУ) та НААУ, Опікунською радою з розподілення благодійних коштів, які надходять від міжнародних організацій для допомоги українським адвокатам.

Також він виступив на засіданні РАУ і подякував НААУ за прозоре та своєчасне розподілення коштів, що надійшли до організації від міжнародних колег для допомоги українським адвокатам.

На зустрічі з членами Опікунської ради президенту ССВЕ розповіли про кількість звернень, про випадки надання благодійної допомоги та про порядок розгляду заяв, з якими звертаються адвокати для надання благодійної допомоги.

Джеймс МакГуїлл запевнив, що й надалі підтримуватиме українських адвокатів.

Відомий британський гурт виставив на продаж журнал із фото з довоєнного Києва (Укрінформ).

Відомий британський гурт Florence + The Machine виставив на продаж невеликий фотожурнал Lace Monsters Zine «A fairytale in four dreams», що містить кадри зі зйомок кліпу в Києві до повномасштабного вторгнення рф.

Усі фотографії зробив продюсер Гілберт Трехо в українській столиці у листопаді 2021 року під час зйомок кліпів з альбому Dance Fever. Дизайн журналу розробила студія Thunderwing. На кадрах можна впізнати Київський

крематорій та корпус Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Режисеркою кліпів Florence + The Machine стала Отем де Уайлд. Вона знімала три кліпи гурту на композиції з альбому Dance Fever, і всі три – в Україні. Зйомками займалася київська студія Radioactive Film.

Усі зібрані гроші від продажу Lace Monsters Zine «A fairytale in four dreams» артисти передадуть до українського благодійного фонду Future for Ukraine, який надає гуманітарну та медичну допомогу медичним закладам, пораненим внаслідок бойових дій і дітям, які постраждали від війни.

У Швеції активісти заблокували розвантаження російського танкера зі скрапленням газом ([Укрінформ](#)).

Шведські активісти заблокували вивантаження танкер, що перевозив російський скраплений газ, на LNG-терміналі в Нюнесхамні, закликаючи шведський уряд припинити імпорт газу з РФ через війну в Україні.

8 вересня активісти екологічної організації Greenpeace Nordic зупинили вивантаження з танкера Coral Energy російського скрапленого газу на LNG-терміналі в Нюнесхамні і зайняли крани, які вивантажують газ із судна. Частина активістів знаходилась на каяках у воді, щоб не дати кораблю пришвартуватися.

Активісти закликали уряд Швеції «оголосити про негайне припинення імпорту російського скрапленого газу». В Greenpeace Nordic зазначили, що Швеція отримала близько 100 тисяч кубометрів скрапленого природного газу з російського Висоцька з початку повномасштабного вторгнення в Україну в лютому.

Лідер Greenpeace Nordic Кароліна Карлссон:

Той факт, що російський скраплений газ все ще має право надходити до Швеції, через понад шість місяців після того, як Путін почав своє вторгнення в Україну, є неприйнятним. Парламент дав шведському уряду чіткий мандат припинити весь імпорт російських енергоресурсів до Швеції, і прем'єр-міністр Магдалена Андерссон зобов'язана діяти відповідно до цього.

В організації зазначили, що оцінюють вартість російського газу, імпортованого до Швеції протягом перших шести місяців повномасштабної війни в Україні, приблизно в 1,7 млрд шведських крон (понад 161 мільйон доларів США), додавши, що фінська державна компанія Gasum, яка обслуговує шведські АЗС, пороми та нафтові компанії, регулярно імпортувала газ від «Газпрому» та «Новатеку» з російського Висоцька до Швеції та Фінляндії. Активісти стверджують, що раніше це робилося напряму, але останнім часом скраплений газ транспортується через більш складну схему, з перевантаженням на інші судна у морі.

У п'ятницю в Greenpeace Nordic повідомили, що танкер Coral Energy залишив порт в Нюнесхамні та взяв курс на Балтійське море.

«Ми робимо те, чого не вдалося Магдалені Андерссон і уряду: зупинити потік російського скрапленого газу, який фінансує війну в Україні, від потрапляння до Швеції. Нерозумно однією рукою допомагати Україні, а іншою фінансувати вторгнення путіна», – заявили в організації, закликавши шведський уряд негайно припинити імпорт російського газу.

Антивоєнні акції в Росії та Білорусі

Петербурзькі депутати закликали держдуму звинуватити путіна у держраді ([Укрінформ](#)).

Рада муніципальної освіти «Смольнінське» у Санкт-Петербурзі запропонувала російській держдумі звинуватити президента росії володимира путіна у державній зраді для усунення його з посади.

Про це повідомив у Твіттері депутат Дмитро Палюга, опублікувавши відповідне звернення.

Зокрема, петербурзькі депутати вважають, що рішення путіна про початок повномасштабного вторгнення на територію України «завдає шкоди безпеці росії та її громадян».

Депутати зазначають, що на війні в Україні гинуть і стають інвалідами «молоді працездатні» люди, економіка росії страждає. Вони також заявляють, що після початку російського вторгнення блок НАТО почав активно розширюватися на схід, а Україна – отримувати сучасну західну зброю, хоча цілі, якими виправдовував путін військову агресію, були зворотні.

У березні Рада Смольнінського направила путіну депутатський запит із закликом припинити бомбардування Києва, Львова, Харкова, Одеси та інших українських міст, зупинити кровопролиття, вивести війська з території України та піти у відставку.

Рада депутатів Ломоносівського муніципального округу в Москві звернулася до Володимира Путіна з проханням про складання повноважень президента РФ ([Українська правда](#)).

Рішення ради депутатів про звернення до Путіна від 8 вересня опубліковане на сайті Ломоносівського муніципального округу Москви

Дослівно звернення: «Дослідження показують, що в країнах із регулярною змінюваністю влади люди в середньому живуть краще і довше, ніж у тих, у яких лідер йде з поста тільки вперед ногами.

У вас були хороші реформи в першому і частково другому терміні, але після цього все пішло якось навперекосяк: подвоєння ВВП не трапилося, мінімальна зарплата не зросла до заявлених показників, з Росії масово їдуть розумні і працездатні люди, обіцяної стабільності немає й близько.

Риторика, яку використовуєте ви та ваші підлеглі, протягом тривалого часу була пронизана нетерпимістю та агресією, що зрештою фактично відкинуло нашу країну в епоху Холодної війни. Росію знову почали боятися і ненавидіти, ми знову погрожуємо всьому світу ядерною зброєю.

У зв'язку з вищевикладеним, просимо: звільнити себе з посади у зв'язку з тим, що ваші погляди, ваша модель управління безнадійно застаріли, і перешкоджають розвитку Росії та її людського потенціалу».

Експертні оцінки

([OBOZREVATEL](#))

Президент США Джо Байден заявив, що США не визнають Росію державою-спонсором тероризму.

Політтехнолог Борис Тизенгаузен:

Конгрес двопартійний, двопалатний проголосував документ про визнання Росії державою спонсором тероризму. Це була б одна з найжорсткіших санкцій проти Росії, але Байден все одно не хоче ускладнювати відносини. Байден все ще сподівається на якісь переговори. Політика досить дивна, і я коли почув цю новину, мені стало, чесно кажучи, дуже прикро. Байден чудово розуміє, хто такий Путін, і чудово розумів наслідки ухвалення цього документа.

Песков сказав, що Росія готова сідати за стіл переговорів. Напевно, це ланки одного ланцюга. Росія подає сигнали через Ердогана, через Шредера, що вони готові розмовляти, але на їхніх умовах. Байден повівся на ці російські вкиди, і цим, напевно, продиктована його заява. У Байдена будуть проблеми, незабаром вибори в Сполучених Штатах, йому доведеться відповідати навіть перед Конгресом, чому він не захотів визнавати Росію спонсором тероризму.

([Укрінформ](#))

3 вересня в Празі відбулася проросійська акція, організована чеськими опозиційними політичними силами. Поліція оцінила кількість демонстрантів у 70 тис. осіб.

Експерт програми сусідства та регіональних ініціатив Ради зовнішньої політики «Українська призма» Михайло Драпак:

Суботня акція у Празі була організована консервативною євроскептичною партією «Триколор», яка запросила до участі опозиційну Партію прямої демократії, були помічені навіть прапори комуністичної партії.

З цих політичних сил до парламенту входить лише Партія прямої демократії ... Відповідно, це сили, які не можна назвати позасистемними, але вони явно перебувають в опозиції до нинішнього уряду. Вони просто грають на тому, що відбувається і які ключові проблеми турбують чеських громадян.

У цьому контексті він навів дані проведеного на початку серпня соціологічного дослідження чеської компанії Stem з приводу того, що чехи думають про перший місяць президентства Чехії в Раді ЄС. Воно засвідчило, що понад три чверті опитаних вважають, що пріоритетом має бути подолання енергетичної кризи та її соціально-економічних наслідків. Більшість

опитаних також заявили, що нинішній чеський уряд приділяє забагато уваги підтримці України.

За словами експерта, з огляду на це суботня акція у Празі є відображенням нинішніх настроїв у чеському суспільстві.

«Але треба розуміти, що тут радше не питання непідтримки України виходить на перший план, а те, що люди бояться зростання цін на електрику та газ, яке протягом останніх місяців відбувається неймовірними темпами», – зауважив Драпак.

Він також констатував, що наразі у Чехії один з найвищих рівнів інфляції в Центральній Європі з 1993 року.

«Тобто тут зійшлося дуже багато факторів – такий ідеальний шторм для уряду. Відповідно, те, що ми бачили в суботу, це скоріше не свідчення того, що люди не хочуть підтримувати Україну, а їхнього страху перед соціально-економічною кризою», – вважає експерт.

Він також нагадав, що Партія прямої демократії була одним з ініціаторів голосування за вотум недовіри нинішньому уряду, яке відбулось 2 вересня і не набрало достатньої кількості голосів.

«На акції ми побачили настрої якоїсь частини чеського суспільства. Але загалом політика Чехії не змінюється щодо нас, уряд Чехії далі працює, більшість у парламенті не розвалена, відповідно, не слід очікувати якихось політичних змін», – спрогнозував Драпак.

[\(Associated Press\)](#)

Північна Корея, очевидно, збирається продати мільйони ракет і артилерійських снарядів — багато з них, ймовірно, зі старих запасів — своєму союзнику в холодній війні Росії.

Росія назвала звіт розвідки США про план закупівлі «фейком». Але офіційні особи США кажуть, що це свідчить про відчай Росії через війну в Україні та про те, що Москва може купити додаткову військову техніку у Північної Кореї.

Боєприпаси, які Північна Корея, як повідомляється, має намір продати Москві, ймовірно, є копіями зброї радянських часів, які можуть підійти до російських пускових установок. Але все ще залишаються питання щодо якості поставок і того, наскільки вони насправді можуть допомогти російським військовим.

Потрапивши під дію міжнародних санкцій і експортного контролю, Росія в серпні придбала дрони іранського виробництва, які, за словами офіційних осіб США, мали технічні проблеми. Для Росії Північна Корея, ймовірно, є ще одним хорошим варіантом постачання боєприпасів, оскільки Північ зберігає значні запаси снарядів, багато з яких походять з радянських часів.

Північна Корея «може бути єдиним найбільшим джерелом сумісних застарілих артилерійських боєприпасів за межами Росії, включаючи

виробничі потужності для подальших поставок», — сказав Джозеф Демпсі, науковий співробітник з оборонного та військового аналізу Міжнародного інституту стратегічних досліджень (IISS).

Лі Ілву, експерт Корейської оборонної мережі в Південній Кореї, сказав, що і Північна, і Південна Кореї, розділені вздовж найбільш укріпленого кордону в світі протягом понад 70 років, зберігають десятки мільйонів артилерійських снарядів кожна. За його словами, Північна Корея, швидше за все, продаватиме старіші снаряди, які вона хоче замінити на новіші для систем залпового вогню або складних ракет на своїх прифронтових військових базах.

Більша залежність Північної Кореї від ядерної зброї та керованих ракет може також усунути потребу в багатьох старих некерованих артилерійських снарядах, які колись відігравали помітну роль, сказав Анкіт Панда, експерт Фонду Карнегі за міжнародний мир.

Але Брюс Беннетт, старший експерт з безпеки каліфорнійської корпорації Rand, сказав, що більшість артилерійських снарядів, які будуть відправлені в Росію, ймовірно, будуть боєприпасами для стрілецької зброї, такої як АК-47 або кулемети.

«Це не мільйони артилерійських снарядів і ракет – це більше, ніж ймовірне споживання. Це можуть бути мільйони патронів зі стрілецької зброї», – сказав Беннетт.

Згідно з оцінкою IISS, Північна Корея має на озброєнні близько 20 000 артилерійських знарядь, включаючи реактивні системи залпового вогню, кількість, яку Демпсі описав як «значно більшу, ніж у будь-якій іншій країні світу».

Державні ЗМІ Північної Кореї назвали свою артилерію «першим озброєнням Народної армії та найпотужнішим озброєнням у світі», яке може перетворити ворожу позицію на «море полум'я».

Але її старі артилерійські системи, боєприпаси до яких, ймовірно, будуть постачатися в Росію, мають репутацію низької точності.

Під час артилерійського обстрілу Північною Кореєю південнокорейського острова Йонпхон у 2010 році, внаслідок якого загинуло четверо людей, Беннетт сказав, що лише 80 із 300-400 одиниць зброї, які Північна Корея мала випустити, ймовірно, вразили ціль. У своїй оцінці Лі сказав, що близько половини випущених північнокорейськими снарядами впали у воду, не досягнувши острова.

«Це жалюгідна продуктивність артилерії. Росіяни можуть побачити те саме, і це не дуже їх порадує», – сказав Беннетт.

Спостерігачі сумніваються в корисності північнокорейських боєприпасів для російської кампанії в Україні, які, на їхню думку, виснажили армію. У соцмережах з'явилися фотографії розбитих стволів російських рушниць.

Незрозуміло, наскільки серйозна в Росії нестача боєприпасів. У липні високопоставлений чиновник оборони США заявив журналістам, що Росія щодня запускає десятки тисяч артилерійських снарядів і не може продовжувати робити так вічно.

«Хоча значні запаси, ймовірно, все ще існують, вони можуть дедалі більше використовувати ті, що зарезервовані на випадок ширшого майбутнього конфлікту», — сказав Демпсі.

Навряд чи Північна Корея надасть Росії балістичні ракети, які вона вважає вирішальними у своїй військовій стратегії щодо Вашингтона та Сеула, сказав Ян Ук, аналітик сеульського Інституту політичних досліджень Асан.

І якщо Північна Корея вирішить постачати ракети в Росію, їй також доведеться надіслати свої пускові платформи, оскільки Росія не має пускових установок для північних ракет «Скад» та інших ракет. Північна Корея розробила високоманеврену балістичну ракету з ядерним зарядом, яка, ймовірно, була створена за зразком російського «Іскандера». Але дві ракети мають різні розміри, за словами Шіна Чонгу, військового експерта Сеульського форуму оборони та безпеки Кореї,

Північна Корея могла б надати Росії низку предметів, враховуючи, що дві країни мають спільні системи озброєння ще з радянських часів. Але тип боєприпасів, які Північна Корея надасть Росії, «ймовірно, буде старим, а його кількість обмеженою», — сказав Мун Сон Мук, аналітик південнокорейського Корейського науково-дослідного інституту національної стратегії.

В обмін на зброю Північна Корея, ймовірно, захоче продовольство, паливо та інші матеріали з Росії, оскільки Північній Кореї важко купувати такі товари з-за кордону через санкції ООН, запроваджені через її ядерну програму.

Панда сказав, що Північна Корея, ймовірно, отримує вигоду у вигляді грошових переказів з Росії або, можливо, більшої поблажливості Росії у відмові від застосування інших санкцій щодо Пхеньяна, включаючи передачу матеріалів, необхідних для розвитку ракетних програм Північної Кореї.

За словами Беннета, Північна Корея була б готова отримати компенсацію паливом. За його словами, для своєї більш досконалої зброї вона може потребувати передових збройних російських технологій, можливо, включно з тими, які потрібні для її очікуваного ядерного випробування, першого за п'ять років.

[\(The Wall Street Journal\)](#)

Російський бізнесмен Михайло Фрідман пропонує перевести 1 мільярд доларів своїх особистих статків в український банк, співзасновником якого він є. Пропозиція, за словами обізнаних людей, спрямована на те, щоб переконати Великобританію скасувати санкції проти нього.

За словами офіційних осіб США, пропозиція пана Фрідмана є однією з низки заяв, які керівники компаній, банків і компаній із чорного списку тихцем роблять західній владі, оскільки ці країни проводять кампанію з завдання Росії економічних збитків у відповідь на її війну в Україні.

Пан Фрідман заперечував, що робив Україні пропозицію *quid pro quo*.

«Сполучене Королівство не визнає жодних ухилень від санкцій», — заявили в МЗС Британії.

У березні, після вторгнення Росії в Україну, західні союзники ввели санкції проти російських олігархів і політичних союзників президента Росії Володимира Путіна. Серед тих, хто переслідував Європейський Союз і Великобританію, пан Фрідман, який володіє контрольним пакетом акцій Альфа-банку, і його бізнес-партнери Петр Авен і Герман Хан.

Містер Авен і пан Хан відмовилися від коментарів.

Хоча ці особи не підпали під санкції з боку США, і вони наполягають, що не мають впливу на уряд у Москві чи його ведення війни в Україні, Альфа-банк, одна з найбільших приватних фінансових установ Росії, внесений до чорного списку Мінфіном США.

Передача будь-яких активів пана Фрідмана в Альфа-банку, в якому він володіє контрольними акціями, потребуватиме схвалення Казначейства.

Війна в Україні порушила баланс, який пан Фрідман, який народився в Україні радянської доби, десятиліттями вмilo підтримував між своїми західними та російськими бізнес-інтересами.

З березня активи пана Фрідмана в компаніях Великобританії були заморожені, а інвестори розірвали з ним зв'язки, щоб уникнути санкцій.

«Альфа-Банк-Україна» запропонував чиновникам у Києві дозволити пану Фрідману перевести в банк \$1 млрд своїх особистих статків, повідомив голова наглядової ради фінустанови Роман Шпек. За його словами, ці гроші будуть використані для фінансування важливих проектів в Україні, пов'язаних з інфраструктурою, охороною здоров'я, продовольчою та енергетичною безпекою.

«Банк хотів би, як один із найбільших приватних банків в Україні, системних банків, бути активним гравцем у відновленні української економіки після війни», — сказав пан Шпек, колишній міністр економіки України.

Пан Шпек зазначив, що Альфа-Банк Україна направив свою пропозицію до Національного банку України в червні. Речниця Національного банку України, який курує фінансовий сектор і мав би схвалити такий перехід, не відповіла на запит про коментар.

Пан Шпек заперечив, що запропонована передача мала на меті забезпечити послаблення санкцій.

«Для нас це дійсно важливий економічний проект, і ми хотіли б уникнути будь-яких спекуляцій, що Фрідман і його партнери хочуть інвестувати \$1 млрд в Україну, щоб отримати щось в іншій країні», — сказав

пан Шпек. «Я не вважаю це якоюсь спекуляцією чи грою, яка в майбутньому може допомогти уникнути або скасувати санкції. Це зовсім інше питання».

Панові Фрідману знадобиться спеціальний дозвіл від ЄС, щоб отримати доступ і переказати гроші зі своїх рахунків в Україну. Минулого тижня Альфа-Банк Україна звернувся до Ради Європи від його імені, повідомив пан Шпек.

Речниця Ради Європи не відповіла на запит про коментар.

За словами людей, обізнаних з цими дискусіями, десятки росіян, які потрапили під санкції, розглядають подібні кроки, щоб позбутися фінансової скрути. Українські чиновники розглядали можливість створення фонду, куди би вкладали гроші підсанкційні росіяни, повідомляють люди, знайомі з цими дискусіями в Києві. Потім ці гроші будуть використані на користь України, хоча незрозуміло, чи може це призвести безпосередньо до послаблення санкцій.

Ростислав Шурма, заступник глави Адміністрації президента України, заявив, що уряд у Києві розглядатиме пропозицію Фрідмана лише як частину ширшої структури, яка може включати фонд, який розглядається для допомоги Україні. «Це має бути загальний підхід до всіх підсанкційних росіян», – сказав пан Шурма.

Підприємці та компанії, які потрапили під санкції, також звертаються до влади США, Великої Британії та інших західних держав, шукаючи способів пом'якшити санкції, зберегти свої статки та звільнити заморожені активи.

«Є багато осіб, які звертаються до Мінфіну США та Державних департаментів з проханням виключити їх зі списків», — сказав Еріх Феррарі, адвокат, який раніше представляв кілька відомих осіб, що потрапили під санкції.

Хоча Міністерство фінансів контролює більшість санкцій, запроваджених США, Державний департамент розглядає петиції про виключення зі списку, сказав пан Феррарі. За його словами, пропозиції передбачають розрив відносин керівників компаній і компаній із основними цілями західних санкцій, відчуження власності та вихід із керівних рад компаній, які потрапили під санкції.

Речник штату заявив, що відомство не коментуватиме дипломатичні переговори.

«Уряд Сполучених Штатів дуже чітко заявив у публічних і приватних повідомленнях, що санкції стосуватимуться російської та кремлівської еліт, олігархів і лідерів російської політики та національної безпеки, які підтримали brutальне та незаконне вторгнення президента Росії Володимира Путіна в Україну», — сказав речник.

Речниця Міністерства фінансів відмовилася від коментарів.

Роль миротворця у війні вже допомогла одному російському олігарху, мільярдеру Роману Абрамовичу. Пан Абрамович не став мішенню уряду

США після звернення президента України Володимира Зеленського, хоча він потрапив під санкції Великобританії. Пан Абрамович виступає посередником між Україною та Росією з низки питань, у тому числі щодо обміну полоненими, повідомляв журнал раніше.

США не застосували санкції до пана Фрідмана, але Міністерство фінансів наклало одну зі своїх найпотужніших санкцій, заборонивши операції та будь-які інші ділові операції з Альфа-банком.

Передача будь-яких активів пана Фрідмана в Альфа-банку або будь-яких інших інтересів у компаніях, які потрапили під санкції, потребуватиме схвалення Казначейства. В інших випадках США не бажали надати схвалення без значних поступок і контролю, щоб переконатися, що мета санкцій — позбавлення пана Путіна та його союзників коштів і влади — все ще виконується.

Хоча залучення видатних росіян могло би принести користь зв'язкам з громадськістю, Україна, швидше за все, зіткнеться з негативною реакцією всередині країни, якщо забезпечить політичне прикриття видатним особам, які могли би вплинути на Кремль.

«З росіянами ми не можемо мати жодної справи», – заявила заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки Мар'яна Безугла. Пані Безугла заявила, що Україна має працювати лише з росіянами, які забезпечують військову розвідку.

Пан Шурма зазначив, що Україна розглядатиме таку угоду щодо зняття санкцій лише після закінчення війни.

«Мета санкцій – не отримати гроші від деяких багатих росіян», – сказав він. «Мета санкцій — створити гідний тиск на еліти, щоб вони припинили війну».

[\(Newsweek\)](#)

Оскільки українські високоточні ракети продовжують бомбардувати російські лінії постачання південного міста Херсон, а українські сухопутні сили досягають успіхів у північній Харківській області, зростає оптимізм щодо того, що російсько-українська війна в кінцевому підсумку закінчиться прямою військовою перемогою для Києва.

Залишається менш ясным, коли може бути цей кінець і якою ціною він буде досягнутий.

«Українці врятували свою країну», генерал у відставці Бен Ходжес, колишній командувач армії Сполучених Штатів у Європі, сказав Newsweek у кулуарах Тбіліської міжнародної конференції Інституту Маккейна цього тижня.

«Вони поставили умови, за яких вони можуть відновити повний суверенітет, включити Крим, я думаю, протягом наступного року», – додав він.

Таке передбачення було би майже неможливим лише шість місяців тому, коли російські війська ще були фізично присутні на відстані удару від столиці України Києва. Однак ці російські війська почали відступати наприкінці березня, і з середини літа російське просування на східному українському Донбасі також зупинилося.

«Ось ми тут, через півроку після початку повномасштабного російського вторгнення, і передбачувана друга найкраща армія у світі тепер є другою найкращою армією в Україні», – сказав Ходжес. «Після всього цього часу Росія все ще контролює менше 20% території України, і її здатність проводити подальші наступальні операції практично вичерпана».

Ходжес каже, що західним партнерам України настав час надати київському уряду матеріальну та моральну підтримку, яка буде потрібна йому для досягнення повної військової перемоги.

«Потрібна декларація про те, що ми хочемо перемоги України, що ми хочемо, щоб вона повернула всю свою територію, що ми хочемо, щоб вона могла захистити себе в майбутньому, і що ми будемо робити все необхідне щоб допомогти їм це зробити», – сказав Ходжес.

Що саме потрібно Україні для досягнення цих цілей, залишається питанням без загальнодоступної відповіді. Проте Ходжес упевнений, що відповідні сторони у Вашингтоні повністю усвідомлюють потреби України.

«Ми не повинні публічно знати, які ці потреби, тому що ви ніколи не хочете, щоб ворог знав, які ваші можливості та які ваші недоліки», – сказав він. «Але я на 100% впевнений, що Міністерство оборони США і Рада національної безпеки точно знають, що потрібно Україні, і що українці їм про це сказали».

Ходжес також хотів би, щоб уряд США змінив спосіб оприлюднення своєї матеріальної підтримки України.

«Коли адміністрація каже: «ми поставили два мільйони цих, десять тисяч тих, на X мільярдів доларів чого завгодно», ці цифри абсолютно не мають значення», — пояснив він. «Великі цифри не мають значення».

«Єдина цифра, яка має значення, — це відсоток потреби», — сказав він. «Натомість я хотів би почути: «ми зробили 80% того, що потрібно Україні, щоб перемогти Росію та повернути її територію, і ми працюємо над іншими 20%».

«Це той тип даних, який насправді щось говорить», — додав він.

(...). Незалежні аналітики погоджуються, що Україна має потенціал для повної перемоги на полі бою. Однак кінцевий термін значною мірою залежатиме від того, наскільки швидко Україна зможе отримати описані Гончаренком типи західної зброї та наскільки вміло вона зможе включити їх у свої контрнаступальні операції.

«На стратегічному рівні нинішня ситуація однозначно сприяє Україні, але в оперативному плані їм все ще потрібно продемонструвати, що вони можуть проводити кампанію, спрямовану на знищення російських військ і

захоплення території», — сказав Newsweek Джордж Баррос з Інституту вивчення війни.

Своєрідним лакмусовим папірцем спроможності України може стати операція України навколо Херсона.

«Якщо українці продемонструють здатність оточити великого супротивника і взяти його в облогу в Херсоні, це було би великим військовим досягненням, і це свідчило би про те, що вони також можуть зробити це в інших місцях на сході та півдні», — сказав Баррос.

Проте, ймовірно, пройде кілька місяців, перш ніж з'явиться достатньо чітка картина українських досягнень навколо Херсона.

[\(Institute for the Study of War\)](#)

У доповіді Міжнародного агентства з атомної енергії (МАГАТЕ) від 6 вересня про ситуацію на Запорізькій атомній електростанції (ЗАЕС) описано численні способи, якими російська окупаційна влада та російські військові ставлять під загрозу безпечну роботу станції. Автори звіту не намагаються визначити, хто несе відповідальність за обстріл, який завдав шкоди об'єкту, і неодноразово закликають «всі відповідні сторони» вжити заходів для покращення ситуації. Поміркованість і очевидний нейтралітет цієї мови можуть затьмарити надзвичайно чітке формулювання російської діяльності, яка підриває безпеку АЕС, і той факт, що звіт не приписує Україні небезпечних дій. Таким чином, звіт МАГАТЕ є зашифрованим засудженням дій Росії, які створили та увічнюють небезпеку ядерної катастрофи в Україні.

У доповіді, зокрема, зазначається, що Україна повідомила МАГАТЕ про те, що російські сили розмістили військову техніку в двох турбінних залах та інших об'єктах на території ЗАЕС та навколо неї. Також у ньому йдеться про те, що інспекційна група, яка нарешті відвідала завод, нещодавно безпосередньо спостерігала російську військову техніку в турбінних залах та інших місцях навколо станції. У ньому додали, що персонал російської державної організації з атомної енергетики «Росатом» перебував на станції та зауважується, що «присутність старшого технічного персоналу «Росатома» може призвести до втручання в звичайні лінії оперативного командування чи повноважень і створити потенційну напругу, коли справа доходить до прийняття рішень. Також зазначено, що «експлуатаційний персонал не мав необмеженого доступу до деяких зон, таких як бризкальні ставки-охолоджувачі, дахи будівель та споруд у районі водозабору, а також доступ до ставків-охолоджувачів повинен був надавати військовий персонал на місці». Інспекційній групі МАГАТЕ було повідомлено, що «центр надзвичайних ситуацій на місці був недоступний для персоналу станції для реагування на надзвичайні ситуації, оскільки він був зайнятий військовими». Команда відвідала альтернативний центр екстреної допомоги та помітила, що в ньому немає «незалежного електропостачання чи незалежної системи вентиляції, а також немає підключення до Інтернету, щоб забезпечити

ефективний зв'язок з усіма сторонами, залученими до реагування на надзвичайні ситуації».

Таким чином, звіт МАГАТЕ демонструє, що російські офіційні особи розмістили військову техніку в місцях, які перешкоджають доступу до основних об'єктів, встановили власний персонал для нагляду за роботою станції таким чином, що, на думку МАГАТЕ, може перешкоджати ефективному реагуванню на ядерну надзвичайну ситуацію, обмежили доступ українського оперативного персоналу до ключових частин об'єкта та перемістили центр екстреної допомоги в місце, де відсутні основні компоненти, життєво важливі для ефективного реагування на серйозну ядерну аварію. Таким чином, росіяни створили умови на ЗАЕС, які підвищують ризик виникнення надзвичайної ситуації та значно підвищують небезпеку того, що експлуатаційний персонал не зможе ефективно та дієво реагувати на таку подію.

Президент Росії Володимир Путін може спробувати використати побоювання, які викликають його дії, щоб змусити МАГАТЕ та міжнародне співтовариство визнати де-факто право Росії брати участь в експлуатації ЗАЕС, яке він може спробувати зобразити як де-факто визнання окупації півдня України Росією. Дещо зашифрована мова звіту МАГАТЕ відображає той факт, що Україна залишається оператором ЗАЕС і стороною, відповідальною за її безпечну експлуатацію та дотримання вимог МАГАТЕ відповідно до міжнародного права. МАГАТЕ не може напямую залучити Росію щодо роботи АЕС, принаймні мовчазно не визнаючи, що Росія має певне право на консультації. Путін може спробувати скористатися цією ситуацією, щоб спробувати створити процес, аналогічний Мінським угодам, які встановили «припинення вогню» в Україні після вторгнення Росії в 2014 році. Мінські угоди та Мінські угоди 2 розглядали Росію як нейтральну сторону, а не як учасника, тим самим мовчазно приймаючи твердження Путіна, що Україна перебуває в стані громадянської війни, а не є жертвою російської агресії. Путін може спробувати використати умови, які він створив на ЗАЕС, щоб створити паралельну міжнародну структуру, що підриває суверенні права України на значно більшу територію України, яка зараз є окупованою російськими військами.

[\(Нове время\)](#)

**Політолог, директор Центру політичних досліджень «Пента»
Володимир Фесенко:**

Офіційний звіт місії МАГАТЕ на Запорізьку АЕС (ЗАЕС) нагадує мені айсберг. Ми бачимо його верхівку, але головна частина небезпеки прихована від наших очей

Проте сама небезпека зафіксована. Далі треба вживати заходів.

Позитивна сторона цього звіту в тому, що в ньому офіційно підтверджуються факти присутності російських військ і військової техніки на

території станції, зокрема на першому поверсі турбінних залів в енергоблоках 1 та 2, що створює підвищені ризики для безпеки ЗАЕС. Також визнається, що сам факт окупації станції, зокрема тиск на український персонал і присутність на станції представників компанії «Росатом», створює проблеми для безпеки роботи атомної станції. Підтверджено і факт обстрілів, але без зазначення сторони, яка це зробила. Як і прогнозувалося, МАГАТЕ намагається дотримуватись формальної нейтральності у цьому звіті, але все одно місії МАГАТЕ у своєму звіті хоча б побічно доводиться визнавати, що головні ризики зумовлені самим фактом окупації станції російськими військами.

Місія визнала, що ситуація є безпрецедентною та існує величезний ризик для ядерної безпеки внаслідок воєнних дій у районі ЗАЕС. Заклик «негайного створення зони ядерного захисту» навколо Запорізької АЕС, у чому МАГАТЕ готова допомогти, загалом є правильним. Але якщо сказали «А», то треба було сказати і «Б», закликати Росію до повної демілітаризації ЗАЕС.

Але тут виникає вже типова проблема — всі міжнародні організації, в яких Росія має вплив, зокрема й МАГАТЕ, намагаються дотримуватись формальної нейтральності і заклики спрямовують до обох сторін, які воюють. Тому не варто чекати від МАГАТЕ чогось надзвичайного, тим паче конкретних дій щодо безпеки ЗАЕС. Власними силами МАГАТЕ це зробити не може. Єдине, що вони можуть зробити — продовжити контроль над ситуацією на станції і спробувати там створити місію, що постійно діє.

Свій сигнал тривоги і потенційної великої небезпеки навколо ситуації на ЗАЕС МАГАТЕ надіслало і закликала до переговорів щодо врегулювання надзвичайної ситуації. Цілком імовірно, що найближчим часом буде зроблено спробу розпочати такі переговори, хоча б у неформальному та закритому режимі. А ось чи вдасться про щось домовитись? Це залежить від готовності Росії хоча б до відносних компромісів щодо безпеки на ЗАЕС, а також від розвитку військової ситуації на півдні України.

Кремль може спробувати використати цю ситуацію для того, щоб втягнути Україну в переговори на своїх умовах, і добитися загального та повного перемир'я на півдні нашої країни під приводом забезпечення безпеки АЕС. Але для України це неприйнятно (у всякому разі зараз). Українська сторона у цих переговорах може наполягати на демілітаризації території ЗАЕС та повному виведенні російських військ із території станції.

Суперечність позицій України та Росії очевидна. Чи можливий у цих умовах якийсь реальний компроміс? Поки що така можливість виглядає малоімовірною. Можливо, вдасться домовитися про припинення воєнних дій та обстрілів у районі ЗАЕС, що було б дуже раціонально з погляду забезпечення безпеки станції. Але навіть якщо вдасться досягти такої домовленості, то чи виконуватиметься вона?

Додатки

Додаток 1

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №627/2022

Про відзначення державними нагородами України

За особисту мужність і самовіддані дії, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі **постановляю:**

Нагородити орденом Богдана Хмельницького I ступеня

ВЕСНІНА Володимира Андрійовича — майора

Нагородити орденом Богдана Хмельницького II ступеня

ІВАНЧЕНКА Олександра Володимировича (посмертно) — старшого лейтенанта

ПАНЗИГУ Ігоря Борисовича — старшого лейтенанта

Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня

БАЛАБУ Романа Володимировича (посмертно) — старшого сержанта

БЕЗОГЛЮКА Ігоря Анатолійовича — підполковника

БІЛОУСА Олександра Борисовича — підполковника

КРАВЧЕНКА Дмитра Олександровича — майора

ЛИСАЧЕНКА Володимира Васильовича — лейтенанта

МАТЛАХА Костянтина Володимировича — підполковника

НЕСТЕРУКА Олега Петровича — полковника

ПАПУШУ Віталія Юрійовича — лейтенанта

ПЕЧОРІНА Олександра Миколайовича — полковника

РОДІОНОВА Андрія Володимировича — підполковника

РОМАНЧУКА Миколу Петровича — підполковника

ФАНДЕЦЬКОГО Олексія Юрійовича — лейтенанта

ЧУРАШЕВА Сергія Вячеславовича — полковника

ШЕВЧУКА Олександра Сергійовича (посмертно) — майора

Нагородити орденом “За мужність” III ступеня

АБЛАЄВА Руслана Різайовича — капітана

АЛДОШИНА Павла Анатолійовича — солдата

АРТЮШИНА Вадима Григоровича (посмертно) — підполковника

БАРСУКОВА Андрія Борисовича — старшого лейтенанта

БОГАЧУКА Валентина Миколайовича — майора

БОНДАРЧУКА Олега Михайловича — підполковника

БОРТНИКА Дмитра Валерійовича — майора

ВАКУЛІНА Андрія Миколайовича — старшого солдата

ГЕРАСИМОВА Максима Олександровича — лейтенанта

ГЛУШКА Максима Івановича — молодшого сержанта

ГРИЩУКА Миколу Валентиновича — солдата
ГУДИМЕНКА Юрія Володимировича — молодшого сержанта
ГУМЕНЮКА Олександра Леонідовича — полковника
ДОРОФІЄНКА Сергія Вікторовича — старшого сержанта
ЗАЛОГУ Володимира Валентиновича — солдата
ЗАПІЧНОГО Максима Юрійовича — старшого солдата
ЗАРЕМБУ Олександра Миколайовича — старшого солдата
ЗУЄВА Миколу Миколайовича — сержанта
КАРАНДУ Віктора Володимировича (помертно) — солдата
КОЗАКЕВИЧА Олександра Володимировича (помертно) — лейтенанта
КОРЧИНСЬКОГО Олександра Анатолійовича (помертно) — старшого солдата
КОСІКА Дмитра Вікторовича — солдата
КУЗЬКА Олексія Михайловича (помертно) — солдата
ЛАПКА Віктора Івановича — старшого лейтенанта
ЛІННІКА Володимира Віталійовича — старшого сержанта
МАЗУРА Володимира Ігоровича — солдата
МАНЬКОВСЬКОГО Віктора Степановича (помертно) — старшого солдата
МАРТИНЕНКА Віталія Володимировича (помертно) — старшого лейтенанта
МАРУНЧАКА Василя Вікторовича — підполковника
МИХАЛЮКА Ігоря Петровича (помертно) — молодшого сержанта
МІРОШНИКА Сергія Анатолійовича (помертно) — солдата
МІРОШНИЧЕНКА Олега Леонідовича — старшого солдата
НАБОКУ Євгенія Миколайовича — солдата
НАЗРУКА Олександра Миколайовича (помертно) — солдата
НЕМЧЕНКА Єгора Юрійовича — солдата
НЕСТЕРЕНКА Олега Олександровича — молодшого сержанта
ОСТАПЕНКА Євгена Михайловича — солдата
ОСТАПЕНКА Олександра Михайловича (помертно) — солдата
ПОЛІНОВСЬКОГО Олександра Романовича — старшого солдата
ПОЛЯКОВА Анатолія Євгеновича — солдата
ПОХИЛА Володимира Івановича — старшого солдата
ПУНЕГОВА Сергія Олександровича — капітана
РАДІОНОВА Віктора Володимировича — старшого солдата
РОМАНЮКА Тараса Юрійовича — старшого солдата
РУСОЛА Андрія Миколайовича — сержанта
СЛОБОДЕНЮКА Олександра Васильовича — молодшого лейтенанта
СЛОБОЖЕНЮКА Миколу Павловича — майстер-сержанта
СТЕЛЬМАХА Миколу Миколайовича — старшого сержанта
СТЕЛЬМАХА Олексія Олександровича — лейтенанта
СУПРУНА Володимира Васильовича — підполковника
СУХОВА Ігоря Олександровича — сержанта

ТАРАНА Сергія Анатолійовича — майора
ТЕРНАВСЬКОГО Юрія Васильовича — сержанта
ТКАЧОВА Івана Васильовича — старшого матроса
ФЕДОРОВА Віталія Анатолійовича — штаб-сержанта
ФЕДОРЧУКА Олександра Петровича (помертно) — старшого солдата
ЦЬОХА Андрія Олександровича — молодшого сержанта
ЧЕРВОНОГО Петра Вікентійовича — солдата
ЧЕРНЕГУ Віктора Володимировича — старшого сержанта
ШАМАНОВА Ярослава Вадимовича (помертно) — капітана
ШАРИГІНА Антона Олександровича — солдата
ШАРІГУ Олега Анатолійовича — майора
ЯКІВЦІВА Володимира Петровича — молодшого лейтенанта
Нагородити орденом Данила Галицького
ДОРОШКА Ігоря Миколайовича — бригадного генерала
ЗІНЬКА Івана Степановича — полковника
КЛОЧКА Олега Леонідовича — підполковника
КРАВЧУКА Василя В'ячеславовича — капітана
КРАСНОНОСА Олега Петровича — підполковника
МАЛОВАЦЬКОГО Володимира Олександровича — підполковника
МАТЯША Сергія Олександровича — майора
ТІТЛОВА Олександра Вікторовича — полковника
ТОКАЙЧУКА Сергія Сергійовича — майора
Нагородити медаллю “За військову службу Україні”
АНТОНЕНКА Юрія Сергійовича — майора
АРДЕЛЯНА Олександра Олексійовича — капітана
БАГРІЙЧУКА Михайла Дмитровича — лейтенанта
БАСОВА Владислава Вікторовича — сержанта
БАШУКА Романа Михайловича — старшого сержанта
БЕРЕЗОВСЬКОГО Олексія Олександровича — солдата
БОРИСОВСЬКОГО Владіслава Степановича — головного сержанта
ВАКУЛІНСЬКОГО Артема Петровича — солдата
ГАРМАША Владислава Вікторовича — підполковника
ГАЦЕНКА Олексія Сергійовича — лейтенанта
ДАНИЛЬЧЕНКА Артема Борисовича — солдата
ЄВТУШЕВИЧА Павла Сергійовича — солдата
ЄРМЕЙЧУКА Володимира Григоровича — солдата
ЗАЙЧУКА Василя Васильовича — капітана
ІВАНИЦЬКОГО Андрія Миколайовича — солдата
ІЛЛЯШУКА Олександра Вікторовича — старшого солдата
КАЛІНІЧЕНКА Василя Олексійовича — майора
КАЧАНОВСЬКОГО Євгена Володимировича — старшого солдата
КОБУ Олега Миколайовича — солдата
КОЖУКАРА Володимира Віореловича — лейтенанта

КОРЗАНОВА Андрія Валерійовича — старшого солдата
КРАВЧУКА Іллю Валентиновича — солдата
КРИЖАНІВСЬКОГО Андрія Володимировича — сержанта
КУКЛІСА Євгенія Олеговича — капітана
КУРАЗОВА Костю Лечаєвича — солдата
ЛАВРЕНЧУКА Петра Юрійовича — молодшого сержанта
ЛЕВИЦЬКОГО Олексія Костянтинівича — солдата
ЛУК'ЯНЮКА Василя Вячеславовича — старшого сержанта
МАНОЙЛЕНКА Сергія Васильовича — лейтенанта
МАРТИНЦЯ Руслана Павловича — старшого солдата
МАРТИНЮКА Валерія Ігоровича — старшого солдата
МАЦЮКА Юрія Володимировича — старшого солдата
МЕСЯ Олексія Сергійовича — майора
МІРЗАХАНОВА Тараса Віталійовича — підполковника
МОІСЕЄНКА Сергія Валентиновича — молодшого сержанта
НІКІТЮКА Олега Степановича — штаб-сержанта
НІКОЛАЯНА Менуа Вагінаковича — капітана
ОВЧАРЕНКА Володимира Миколайовича — полковника
ПАВЛЕНКА Олександра Івановича (посмертно) — солдата
ПАЛІЄНКА Олександра Юрійовича — солдата
ПАЛЬОХУ Юліана Богдановича — молодшого сержанта
ПЕТУХОВА Андрія Анатолійовича (посмертно) — солдата
ПІКУША Романа Васильовича — старшого солдата
ПОДИБАЙЛА Данила Андрійовича — солдата
ПЯСТА Олександра Миколайовича — старшого солдата
САВЧЕНКА Віталія Миколайовича (посмертно) — солдата
САВЧУКА Михайла Олександровича (посмертно) — солдата
САЛОВА Віталія Борисовича — капітана
СВЕРЧКОВА Ігоря Олександровича (посмертно) — солдата
СИЛАЄВА Володимира Сергійовича — старшого солдата
СОРОКУ Юрія Михайловича — полковника
СОРОЧАНА Геннадія Геннадійовича — солдата
СТАРЖИНСЬКОГО Назара Олеговича — молодшого сержанта
ТЕРЕЩЕНКА Анатолія Анатолійовича (посмертно) — старшого сержанта
ТУРЧИНСЬКОГО Вадима Васильовича — капітана
ШВЕЦЯ Валерія Андрійовича — полковника
ШКІЛЬНЮКА Артема Григоровича — підполковника
Нагородити медаллю “Захиснику Вітчизни”
АКІМОВА Олексія Івановича — майора
ДЕРЕБЕНЬОВА Сергія Юрійовича — солдата
ЗАРВУ Володимира Миколайовича — сержанта
КЛЮФАСА Миколу Михайловича — старшого солдата
КОВТОНЮКА Валерія Володимировича — майора

МАКСИМЧУКА Олександра Сергійовича — солдата
СІКАЧОВА Олега Івановича — лейтенанта
СКОРЯТІНА Максима Миколайовича — солдата
ЧИШКОВСЬКОГО Олександра Анатолійовича — солдата.

Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ

6 вересня 2022 року

Додаток 2

[УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №628/2022](#)

Про відзначення державними нагородами України

За особисту мужність і самовіддані дії, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі **постановляю:**

Нагородити орденом Богдана Хмельницького II ступеня

МАШКОВСЬКОГО Олександра Юрійовича — полковника

ПОРХОВСЬКОГО Максима Богдановича — майора

Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня

ВІННИЦЬКОГО Андрія Володимировича — капітана

ГАМОВА Максима Андрійовича — капітана

КИДОНЯ Володимира Івановича — генерал-майора

НІКАНДРОВА Віталія Миколайовича (помертньо) — старшого лейтенанта

САЙДОВА Руслана Вадимовича — майора

ХАРИТОНЧУКА Сергія Миколайовича — полковника

ЦИВАДЦА Артема Тимуровича — майора

ШКУРАТА Олексія Станіславовича — майора

Нагородити орденом “За мужність” I ступеня

МУЗИКУ Богдана Михайловича — старшого солдата

Нагородити орденом “За мужність” II ступеня

СЛУЖАВУ Поліну Сергіївну — сержанта

Нагородити орденом “За мужність” III ступеня

БАБУРНИЧА Юрія Юрійовича (помертньо) — сержанта

БАЛАЄСКУЛА Олександра Анатолійовича — молодшого сержанта

БАЛАНА Валерія Анатолійовича — солдата

БЛОВА Віктора Вікторовича (помертньо) — солдата

БОРТНЮКА Богдана Анатолійовича (помертньо) — старшого солдата

БУЛЬБАХА Володимира Володимировича — лейтенанта

БУТКА Сергія Костянтиновича — старшого матроса

ВАСИЛЬЧИШИНА Осипа Михайловича (помертньо) — солдата

ВЕЛИЧКА Руслана Ігоровича — солдата

ГВОЗДЕВСЬКИХ Андрія Вікторовича — молодшого сержанта

ГОРПІНІЧ Оксану Леонідівну (помертньо) — старшого сержанта

ГРИНЯКІВСЬКОГО Сергія Володимировича (помертньо) — солдата
ГРОМИКА Юрія Григоровича (помертньо) — молодшого сержанта
ГУЗАЙРОВА Антона Андрійовича — молодшого сержанта
ДАЦКІВА Володимира Михайловича (помертньо) — солдата
ДИМУ Ігоря Ігоровича — молодшого сержанта
ДУБИНУ Миколу Сергійовича (помертньо) — сержанта
ДУДКА Андрія Андрійовича (помертньо) — молодшого сержанта
ЖЕЛІЗНИКА Романа Ярославовича (помертньо) — солдата
ЗАЯЦА Анатолія Григоровича — солдата
ЗІМЕНКА Андрія Віталійовича — штаб-сержанта
КАЛАПУЗА Івана Ярославовича (помертньо) — солдата
КИРИЛЮКА Максима Васильовича — старшого солдата
КЛЕПАЧЕВСЬКОГО Андрія Юрійовича — старшого солдата
КОВАЛЕНКА Антона Ростиславовича — солдата
КОВАЛЬЧУКА Андрія Сергійовича — старшого лейтенанта
КОВРИЖКА Павла Олександровича — солдата
КОЛЕСНИКА Олександра Сергійовича (помертньо) — старшого солдата
КОЛІСНІЧЕНКА Сергія Олександровича (помертньо) — капітана
КОМЛИКА Сергія Юрійовича — старшого майстер-сержанта
КОНОВАЛЕНКО Любов Юріївну — старшого солдата
КОНОВАЛЕНКА Олександра Юрійовича (помертньо) — старшого солдата
КОШКАРЬОВА Ярослава Сергійовича — солдата
КРОЦУКА Андрія Петровича (помертньо) — солдата
КРУПЕННОГО Миколу Миколайовича (помертньо) — солдата
КУЛКА Віктора Вікторовича — старшого сержанта
КУЦИКА В'ячеслава Мирославовича (помертньо) — молодшого сержанта
ЛАКАТОША Миколу Миколайовича — молодшого сержанта
ЛЕМІШЕНКА Андрія Миколайовича — старшого солдата
ЛІННИКА Леоніда Григоровича (помертньо) — молодшого сержанта
ЛУЧКІВА Василя Степановича (помертньо) — головного сержанта
ЛЮБЧИК-ПАЛІЙ Анастасію Борисівну — старшого солдата
МАЛИНОВСЬКОГО Олега Анатолійовича — молодшого сержанта
МАРУЦАКА Валерія Ігоровича — молодшого сержанта
МАТЛЯКА Івана Ігоровича (помертньо) — старшого сержанта
МЕДЯНИКА Сергія Сергійовича (помертньо) — старшого солдата
МІНТЯНСЬКОГО Миколу Ілліча — старшого сержанта
МОРОЧИЛА Івана Юрійовича (помертньо) — солдата
НУРКА Василя Степановича (помертньо) — старшого солдата
ОБЕРШТА Петра Степановича (помертньо) — старшого лейтенанта
ОВДУСЕНКА Микиту Володимировича — солдата
ПАЛОША Михайла Федоровича (помертньо) — солдата
ПАНЧУКА Павла Валерійовича — сержанта
ПАНЬКІВА Едуарда Олеговича — старшого солдата

ПЕРЕГІНЮ Ігоря Михайловича — молодшого сержанта
ПІВОВАР Наталію Миколаївну — старшого сержанта
ПОГРІБНОГО Олексія Леонідовича — старшого солдата
ПОНОМАРЕНКА Ярослава Андрійовича — молодшого сержанта
ПОПОВИЧА Павла Павловича (по смертно) — старшину
ПРИХОДАЯ Михайла Андрійовича (по смертно) — старшого солдата
РЕМЕНЯКА Олександра Івановича (по смертно) — солдата
РЕНДЗЯКА Андрія Мирославовича (по смертно) — солдата
РОМАНЮКА Віктора Леонідовича — солдата
САВІНКОВА Івана Валентиновича (по смертно) — солдата
САВЧУКА Володимира Федоровича (по смертно) — солдата
СЕЛІНА Євгенія Вікторовича — старшого солдата
СІНИШИНА Павла Ігоровича (по смертно) — солдата
СКЛЯРА Олега Сергійовича (по смертно) — капітана
СОКОЛ Олену Володимирівну — сержанта
СОРИЧА Ярослава Ярославовича (по смертно) — старшого солдата
СТЕГНІЯ Василя Ярославовича (по смертно) — старшого солдата
СТЕЦИКА Руслана Петровича (по смертно) — солдата
ТИБІНКУ Андрія Мироновича (по смертно) — молодшого лейтенанта
ТИСОВСЬКОГО Олександра Ілліча (по смертно) — солдата
ТИЩЕНКА Геннадія Михайловича (по смертно) — майора
ТКАЧОВА Дмитра Григоровича — солдата
ТРОЦЕНКА Віктора Олександровича — сержанта
УГРИНЮКА Миколу Михайловича (по смертно) — молодшого сержанта
ФЕСАНА Костянтина Сергійовича — солдата
ХАЛАНСЬКОГО Олександра Павловича — сержанта
ХМЕЛЮКА Богдана Валентиновича — старшого солдата
ЧЕРІПКА Євгена Віталійовича — солдата
ЧМАРУ Віктора Богдановича (по смертно) — солдата
ЧУБА Дмитра Миколайовича — солдата
ШАЦІЛА Миколу Вікторовича — майстер-сержанта
ШВАДЧЕНКА Валерія Станіславовича — солдата
ШМИГАЛЯ Анатолія Анатолійовича — сержанта
ЩИПКОВА Дмитра Олександровича — старшого солдата
ЯНИШИНА Богдана Зеновійовича (по смертно) — сержанта

Нагородити орденом Данила Галицького
ГОРЛАТОГО Романа Ярославовича — капітана
СПЕКТОРА Євгена Юрійовича — капітана-лейтенанта
ШЕВЧУКА Олександра Анатолійовича — капітана медичної служби

Нагородити медаллю “За військову службу Україні”
АВРАМИШИНА Ігоря Миколайовича — молодшого сержанта
БЄЛОУСОВА Ростислава Веніаміновича — майора
БОБИКІНА Ігоря Валерійовича — головного сержанта

БОНДАРЯ Ярослава Олександровича — солдата
БУРЗАКА Олександра Олександровича — солдата
БУТИРІНА Павла Вікторовича — солдата
ВОЛЮ Марію Олександрівну — старшого солдата
ВОРОБІЙОВА Андрія Олеговича — підполковника
ГАВРИЛЮК Олену Володимирівну — солдата
ГЛУХЕНЬКОГО Леоніда Олександровича — молодшого сержанта
ГЛУШИКА Андрія Ігоровича — молодшого сержанта
ДЕРЕВ'ЯНКА Віктора Олександровича — старшого солдата
ДЗЮБАНА Василя Вікторовича — старшого сержанта
ДЗЮБУКА Івана Юрійовича — солдата
ДМИТРЕНКА Сергія Сергійовича — солдата
ЗОЗУЛЬОВА Ігоря Олександровича — старшого солдата
КИРИЧЕНКА Миколу Георгійовича — капітана
ЛЕЩУКА Владислава Петровича — майора
МЕДВЕДЕНКО Світлану Іванівну — молодшого сержанта
МІЩЕНКА Андрія Миколайовича — солдата
МОРОЗОВА Анатолія Євгеновича — підполковника
НАБОКОВА Віталія Вікторовича — штаб-сержанта
ОРЄХОВА Володимира Павловича — старшого сержанта
ОСТАПЕНКА Дмитра Анатолійовича — солдата
ПАРХОМЕНКО Інну Валеріївну — капітана 3 рангу
ПЛАХОВА Ростислава Юрійовича — солдата
ПЛЮТУ Євгена Олександровича — капітана 2 рангу
СИНЬКА Ігоря Олександровича — солдата
СІМІЙОНА Ігоря Володимировича — старшого сержанта
СЛУКУ Василя Богдановича — підполковника
ТАБАКУ Юрія Зеновійовича — старшого сержанта
ХІЛЯ Андрія Валерійовича — старшого солдата
ШАЙМКУЛОВА Олександра Андрійовича — матроса
ШИНКАРЕНКА Євгена Вадимовича — штаб-старшину
Нагородити медаллю “За бездоганну службу” III ступеня
ОПАНАСЮКА Ігоря Івановича — підполковника
Нагородити медаллю “Захиснику Вітчизни”
АРТЕМЧУКА Андрія Васильовича — капітана 2 рангу
БАРКОВА Бориса Вікторовича — капітана 1 рангу
БЛАНАРА Павла Георгійовича — старшого лейтенанта
БОРИСЕНКА Олександра Сергійовича — старшого лейтенанта
БРЬОХОВА Михайла Михайловича — старшину
ГРИЦАЯ Анатолія Федоровича — солдата
ДАННІКА Євгенія Олександровича — солдата
ДЕМЧЕНКА Максима Вадимовича — молодшого сержанта
ЄФРЕМЕНКА Романа Івановича — солдата

КЛИМЧУКА Андрія Миколайовича — старшого солдата
КОВАЛЯ Іллю Олександровича — капітан-лейтенанта
КОЛОМОЙЦЯ Романа Миколайовича — молодшого сержанта
КРУПОДЕРА Олександра Миколайовича — старшого лейтенанта
МАКЕДОНСЬКОГО Олександра Юрійовича — капітана
МІЛЕЩЕНКА Юрія Валерійовича — солдата
ПОЛЯКОВА Юрія Вікторовича — молодшого сержанта
СЛИВЧЕНКА Сергія Івановича — молодшого сержанта
УСОВА Вадима Миколайовича — солдата
ХАКІМОВА Олександра Абдухолоковича — солдата
ШВЕЦЯ Василя Леонідовича — старшого лейтенанта
ШКЛЯРА Юрія Григоровича — солдата
ШТЕПУ Юрія Олексійовича — солдата
Нагородити медаллю “За врятоване життя”
ГОРОБЦЯ Олександра Юрійовича — солдата
КУНЬКУ Кирила Олександровича — сержанта
МИСАКА Костянтина Володимировича — старшого лейтенанта медичної
служби
ШЕВЕЛУ Наталю Вікторівну — солдата.

Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ

6 вересня 2022 року

Додаток 3

[УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №636/2022](#)

Про відзначення державними нагородами України

За особисту мужність і самовідданість, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі, сумлінне та бездоганне виконання службового обов'язку **постановляю:**

у Національній гвардії України:

Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня

БАСАРАБУ Іллю Олександровича — старшого лейтенанта
БЕЗМЕНОВА Сергія Володимировича — молодшого сержанта
БІЛОУСА Вадима Олександровича — капітана
КОВАЛЬЧУКА Олександра Олександровича — підполковника
МАТУЩАКА Володимира Анатолійовича — підполковника
ОХРІМЕНКА Олександра Вікторовича — полковника
СПІЦИНА Антона Вадимовича — молодшого сержанта
СТАНЄВА Валерія Степановича — підполковника
ШЕЛУДЬКА Антона Михайловича — полковника

Нагородити орденом “За мужність” II ступеня

БУГАЄНКА Романа Юрійовича — старшого лейтенанта

ПАНЧЕНКА Дмитрія Андрійовича — капітана

Нагородити орденом “За мужність” III ступеня

АКУЛЕНКА Миколу Миколайовича (помертньо) — старшого солдата

АНДРІЄНКА Дениса Сергійовича — солдата

АНДРІЯША Володимира Олександровича (помертньо) — солдата

АНТОНЮКА Григорія Анатолійовича — майора

АРТЕМЕНКА Юрія Івановича (помертньо) — лейтенанта

АХМЕДОВА Руслана Ільгана огли (помертньо) — солдата

БЕРЕСТА Дмитра Геннадійовича — молодшого лейтенанта

БОГАЧУКА Михайла Володимировича (помертньо) — старшого лейтенанта

БОЙКА Богдана Володимировича — капітана

БОНДАРЯ Андрія Віталійовича (помертньо) — старшого солдата

БУХАНЧЕНКА Віталія Юрійовича (помертньо) — старшого солдата

ВАРАВУ Вадима Миколайовича (помертньо) — лейтенанта

ВОЛОСОВЦЯ Олександра Олександровича — старшого лейтенанта

ГОРАКА Дениса Петровича — майора

ГОРОБЦЯ Анатолія Івановича (помертньо) — солдата

ГРАБЧАКА Максима Геннадійовича (помертньо) — головного сержанта

ГРЕНЧИШЕНА Сергія Анатолійовича — капітана

ГРИЩЕНКА Сергія Олександровича — сержанта

ГУДИМА Андрія Олександровича (помертньо) — сержанта

ГУНЬКА Віталія Леонідовича — старшого лейтенанта

ДЕМЧУКА Ігоря Володимировича — капітана

ДИТИНЕНКА Костянтина Петровича — старшого лейтенанта

ЗАГРІЙЧУКА Антона Миколайовича (помертньо) — старшого лейтенанта

ЗАРАЖЕВСЬКОГО Романа Івановича (помертньо) — солдата

ЗАХОЖОГО Андрія Івановича — капітана

ЗЕЛЕНСЬКОГО Олександра Вікторовича — молодшого сержанта

ІВАНОВА Михайла Станіславовича (помертньо) — молодшого сержанта

ІЩЕНКА Антона Вікторовича (помертньо) — солдата

КИРИЧКА Сергія Сергійовича — капітана

КИЧУ Олексія Григоровича — майора

КІНДЗЕРСЬКОГО Андрія Михайловича — майора

КОСТІНА Дмитра Олексійовича (помертньо) — старшого солдата

КОХАНЦЯ Миколу Павловича — солдата

КРЯЧКА Василя Анатолійовича (помертньо) — солдата

КУДРЯВЦЕВА Олександра Олександровича — лейтенанта

ЛАХІНА Валерія Петровича — старшого солдата

ЛЕЩЕНКА Дмитра Сергійовича (помертньо) — солдата

МАЛАНІЧА Олександра Васильовича — майора

МАЛИША Дениса Сергійовича — капітана

МАРКОВА Павла Андрійовича (помертньо) — солдата
МЕЛЬНИКА Дениса Георгійовича — старшого лейтенанта
МОЗУЛЯ Романа Володимировича — головного сержанта
ОСТРОУХА Данила Сергійовича — штаб-сержанта
ПУТРЮ Леоніда Володимировича (помертньо) — старшого солдата
РОДЯКІНА Сергія Борисовича — старшого солдата
СЕНЧУКА Владислава Васильовича (помертньо) — солдата
СИВОВА Віталія Андрійовича — старшого лейтенанта
СОБЧУКА Олександра Вікторовича (помертньо) — підполковника
СОКОЛОВА Костянтина Геннадійовича — старшого лейтенанта
СПІЦИНА Олександра Вадимовича — солдата
ФЕДОРЕНКА Івана Сергійовича (помертньо) — старшого солдата
ЧЕТВЕРУКА Володимира Юрійовича (помертньо) — молодшого сержанта
ШАНДИБУ Данила Сергійовича — старшого сержанта
ШЕВЦОВА Владислава Петровича (помертньо) — солдата
Нагородити орденом княгині Ольги III ступеня
СТЕФАНІВ Наталію Дмитрівну — полковника медичної служби
Нагородити орденом Данила Галицького
ГУБУ Валерія Павловича — підполковника медичної служби
НАЙДЬОНОВА Сергія Володимировича — полковника
Нагородити медаллю “За військову службу Україні”
АЛЕКСІЙЧУКА Володимира Миколайовича — молодшого сержанта
АНІСІМОВА Олександра Вікторовича — старшого солдата
АНІЩЕНКА Юрія Васильовича — старшого солдата
БАБІЧЕНКА Артема Олексійовича — капітана
БЕРЕЗНОГО Олександра Петровича — молодшого сержанта
БІДАКА Юрія Юрійовича — солдата
БІЛИЧА Віталія Івановича — старшого майстер-сержанта
БРАЙКА Віталія Миколайовича — майора
БУРЛАЧЕНКА Іллю Ігоровича — лейтенанта медичної служби
ВАРІВЧЕНКА Артема Ігоровича — солдата
ВАРУХУ Олександра Віталійовича — головного сержанта
ВОРОНІНА Геннадія Юрійовича — старшого лейтенанта
ВОРОНОВА Антона Мирославовича — солдата
ГАЙДАМАЧЕНКА Віталія Анатолійовича — старшого сержанта
ГЛЮЗДІНА Дмитра Васильовича — солдата
ГОРПИНЯКУ Михайла Васильовича — солдата
ГРОМИКА Віктора Олександровича — старшого солдата
ГРУШЕЦЬКОГО Петра Леонідовича — старшого солдата
ГРУШЕЦЬКОГО Ярослава Леонідовича — солдата
ГУБЕНЮ Вадима Олександровича — лейтенанта
ГУДИМУ Григорія Зіновійовича — головного сержанта
ГУССВА Володимира Валерійовича — підполковника

ДЕМЧУКА Володимира Леонідовича — молодшого сержанта
ДЕНИСЕНКА Володимира Олександровича — старшого солдата
ЗАЙЧЕНКА Вадима Володимировича — головного сержанта
ЗАЛІЗНЯКА Максима Олександровича — майора
ІВАНОВА Дениса Сергійовича — солдата
КАПУЛУ Олександра Вікторовича — сержанта
КАРІМОВА Руслана Миколайовича — солдата
КАСІЧА Івана Сергійовича — молодшого сержанта
КАШКАРЬОВА Богдана Андрійовича — солдата
КЕРЕЙКА Максима Ігоровича — підполковника
КОВАЛЬ Марію Іванівну — старшого лейтенанта
КОВБУЩЕНКА Сергія Володимировича — головного сержанта
КОЗИРЄВА Андрія Геннадійовича — солдата
КОРБУТА Олександра Андрійовича — сержанта
КОРОЦІНСЬКОГО Сергія Леонідовича — старшого сержанта
КОТА Валерія Валерійовича — солдата
КРИВОРУЧКА Олексія Олексійовича — старшого лейтенанта
КРИШИНЕВСЬКОГО Євгена Юрійовича — старшого лейтенанта
КУРАНЧАНІНА Андрія Сергійовича — головного сержанта
ЛИХОТУ Арсена В'ячеславовича — старшого сержанта
ЛУКАШЕВИЧА Олександра Васильовича — старшого лейтенанта
ЛУЦАЯ Віталія Віталійовича — солдата
МЕНЗЮКА Віталія Сергійовича — молодшого сержанта
МИКИЦЕЯ Ярослава Васильовича — солдата
МІКЕШИНА Олександра Сергійовича — старшого солдата
МІЦАНИНА Богдана Степановича — старшого солдата
МОСКАЛЕНКА Сергія Володимировича — старшого солдата
НАБІЄВА Юрія Юрійовича — сержанта
НЕСТЕРЧУКА Владислава Сергійовича — солдата
НЕЦВІТА Ярослава Володимировича — старшого солдата
НІКІТЧЕНКА Олександра Вікторовича — старшого сержанта
НІКОНЦЯ Антона Анатолійовича — підполковника
ОБЛУДСЬКОГО Миколу Володимировича — старшого солдата
ОВЧАРЕНКА Ростислава Вадимовича — молодшого лейтенанта
ОМЕТЮХА Василя Васильовича — солдата
ОРЛІВСЬКОГО Андрія Ігоровича — молодшого сержанта
ОСКІРКА Андрія Сергійовича — сержанта
П'ЯТАКА Андрія Анатолійовича — майстер-сержанта
ПАВЛЮЧЕНКА Юрія Валерійовича — лейтенанта
ПАСІЧНИКА Леоніда Леонідовича — старшого сержанта
ПАХОЛЬЧУКА Олега Олександровича — солдата
ПЕНДЮРІНА Олексія Анатолійовича — головного сержанта
ПЕНЕНКА Юрія Сергійовича — старшого солдата

ПЕТРОВА Антона Сергійовича — старшого солдата
ПОЛЯКОВА Олексія Володимировича — старшого солдата
ПОНОМАРЕНКА Романа Михайловича — старшого солдата
ПОТЄХІНА Андрія Андрійовича — головного сержанта
ПОТРАВНОГО Владислава Олександровича — солдата
РАДИКА Володимира Володимировича — старшого лейтенанта
РИБАЛЬСЬКОГО Сергія Івановича — старшого солдата
РИЖОВА Ярослава Івановича — молодшого сержанта
РИМСЬКОГО Сергія Віталійовича — солдата
РИСОВАНОВОГО Дениса Васильовича — старшого солдата
РОЗІЗНАНОГО Романа Миколайовича — головного сержанта
СИВОУСА Віктора Івановича — сержанта
СКОРЕНКА Сергія Миколайовича — сержанта
СТОПЧАКА Руслана Валентиновича — солдата
СУБІНА Дмитра Петровича — капітана
СУШИНСЬКОГО Юрія Сергійовича — старшого солдата
ТАЛИШЕВА Олександра Анатолійовича — старшого сержанта
ТАРАСОВА Євгенія Петровича — старшого солдата
ТОКАРЕНКА Антона Анатолійовича — капітана
ФОЄВЦОВА Олексія Олександровича — старшого майстер-сержанта
ХАВАЛКА Павла Володимировича — солдата
ХРУСЯ Юрія Володимировича — старшого солдата
ЦАП'ЯКА Василя Васильовича — майора
ЦВІХА Назарія Леонідовича — майора
ЯРОЩУКА Олександра Володимировича — майстер-сержанта

Нагородити медаллю “Захиснику Вітчизни”

БАБЕНКА Олега Володимировича — сержанта
БЕДРІЯ Ігоря Романовича — головного сержанта
БОГДАШЕВСЬКОГО Олександра Володимировича — солдата
БОЛЮБАША Богдана Сергійовича — старшого солдата
БУРДОВА Владислава Олександровича — солдата
ВДОВИЧЕНКА Ярослава Григоровича — солдата
ВОЛОЩУКА Вадима Миколайовича — старшого солдата
ГАЙДАРА Євгенія Вікторовича — солдата
ГАЙДАРЕНКА Олексія Олександровича — солдата
ГЛУХАНЮКА Олександра Сергійовича — солдата
ГОРНОГО Сергія Анатолійовича — солдата
ГОТРУ Михайла Михайловича — солдата
ЗІНЧЕНКА Дмитра Вікторовича — сержанта
КЛОДЧИКА Дмитра Валерійовича — майора
КОВАЛЬЧУКА Віталія Вікторовича — старшого солдата
КОЖУШКА Андрія Григоровича — старшого солдата
КОЗАКА Андрія Анатолійовича — старшого солдата

КУДИМЦЯ Павла Васильовича — старшого солдата
КУКІЛЯ Костянтина Валерійовича — старшого солдата
ЛЕВЧУКА Юрія Михайловича — старшого солдата
ЛІТКЕВИЧА Богдана Васильовича — старшого солдата
МАРУЩЕНКА Дениса Сергійовича — старшого солдата
МАТВЕЙЧИКА Віктора Вікторовича — солдата
МАТУХНА Ігоря Миколайовича — солдата
МИРОНОВА Дмитра Миколайовича — солдата
МИРОНЮКА Андрія Анатолійовича — солдата
МОРОЗА Андрія Вікторовича — старшого сержанта
МУСІЄНКА Сергія Олександровича — солдата
НАУМЕНКА Костянтина Миколайовича — солдата
НАУМОВА Євгенія Олександровича — сержанта
НЕМЧЕНКА Владислава Олександровича — солдата
НОВІЦЬКОГО Миколу Станіславовича — майстер-сержанта
ПАВЛЮКА Івана Валерійовича — старшого сержанта
ПАВЛЮКА Олександра Станіславовича — солдата
ПИЛИПЕНКА Максима Івановича — сержанта
ПОЛІЩУКА Олега Миколайовича — штаб-сержанта
ПРИЩЕПУ Владислава Сергійовича — старшого лейтенанта
РИЖУКА Олександра Леонідовича — майора
САМУСІКА Романа Васильовича — капітана
САНЖАРЕВСЬКОГО Олександра Юрійовича — солдата
САНТЬЯГО Марка Давідовича — молодшого сержанта
СЕМЕНЕНКА Дмитра Олександровича — солдата
СТАДНІКА Олександра Васильовича — майора
ТКАЧУКА Олексія Миколайовича — старшого сержанта
ЦИБУЛЬСЬКОГО Олександра Ігоровича — сержанта
ЧУРСІНА Олександра Миколайовича — солдата
ШЕВЦОВА Олександра Васильовича — молодшого лейтенанта
ШЕВЧУКА Михайла Віталійовича — головного сержанта

Нагородити медаллю “За врятоване життя”

БАКУНА Владислава Михайловича — солдата
ВЛАСІКА Станіслава Степановича — солдата
КІЩАКА Руслана Михайловича — капітана
МАРТИНОВА Дениса Вікторовича — солдата
РУДЯ Дмитра Євгеновича — солдата
ФЕДОРЕНКА Вадима Сергійовича — капітана

у Національній поліції України:

Нагородити орденом “За мужність” III ступеня

ВАГНЕРА Івана Васильовича — майора поліції
ЮЗИКА Святослава Анатолійовича — майора поліції

Нагородити орденом княгині Ольги III ступеня

ПРОКОПЕНКО Тамару Антонівну — заступника начальника управління – начальника відділу Головного управління Національної поліції в Сумській області

Нагородити орденом Данила Галицького

СВІРА Павла Володимировича — полковника поліції
ТИМЧЕНКА Леоніда Леонідовича — полковника поліції

Нагородити медаллю “Захиснику Вітчизни”

АХМЕДОВА Айхана Інтігама огли — капітана поліції

у Державній службі України з надзвичайних ситуацій:**Нагородити орденом “За мужність” III ступеня**

БІЛОГО Олександра Володимировича — прапорщика служби цивільного захисту

ВЕЛИЧКА В’ячеслава Юрійовича — старшого сержанта служби цивільного захисту

ДОВГОПОЛА Олександра Анатолійовича — майора служби цивільного захисту

КОЖЕМ’ЯКУ Олексія Олександровича — підполковника служби цивільного захисту

КОЛЯДКУ Леоніда Едуардовича — молодшого сержанта служби цивільного захисту

МИЛЬЧЕНКА Олексія Васильовича — майора служби цивільного захисту

НАУМЕНКА Вячеслава Олександровича — старшого прапорщика служби цивільного захисту

СИВОКОНЯ Андрія Андрійовича — сержанта служби цивільного захисту

ТЕРЕНТЬЄВА Геннадія Степановича — капітана служби цивільного захисту

Нагородити медаллю “За врятоване життя”

ЗАРАЙСЬКОГО Євгена Володимировича — сержанта служби цивільного захисту

ЛУГОВСЬКОГО Олександра Сергійовича — капітана служби цивільного захисту

МИРОШНИЧЕНКА Сергія Юрійовича — сержанта служби цивільного захисту

у Державній прикордонній службі України:**Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня**

МІХАЦЬКОГО Олега Володимировича — полковника

Нагородити орденом “За мужність” III ступеня

ГАМАГУ Костянтина Сергійовича — солдата

РУБАНА Сергія Володимировича — головного сержанта

СТАХОВА Павла Володимировича (посмертно) — сержанта

ТИМЧУКА Руслана Павловича (посмертно) — старшого солдата

Нагородити медаллю “За військову службу Україні”

АРМАШОВА Сергія Олександровича — капітана

ГІТТА Андрія Сергійовича — полковника
ГЛУЩЕНКА Олексія Сергійовича — старшого сержанта
ДОНІ Михайла Михайловича — штаб-сержанта
ДУДНИКА Андрія Станіславовича (по смертно) — старшого майстер-сержанта
ЗАЇКУ Григорія Леонідовича — підполковника
КИРИЧЕНКА Віталія Віталійовича — майстер-сержанта
КЛЮЧНИКА Петра Петровича — полковника
КОСТІНСЬКОГО Сергія Вікторовича — полковника
КОЦЕРУБУ Івана Дмитровича — майора
ЛОЩИЛІНА Олексія Івановича — старшого лейтенанта
МУСАКІВСЬКОГО Олександра Вікторовича — майстер-сержанта
НАГІРНОГО Анатолія Володимировича — підполковника
ОЛЕКСЮКА Дмитра Михайловича — майора
РЕХТЕТУ Віталія Сергійовича — штаб-сержанта
ФРАНЧУКА Дениса Валерійовича — майора
ЧИЧАНОВСЬКОГО Олега Володимировича — полковника
ЯЦЮКА Анатолія Анатолійовича — старшого лейтенанта
Нагородити медаллю “За бездоганну службу” III ступеня
БАЙДИЧА Андрія Олександровича — полковника
БАРАНКЕВИЧА Віталія Васильовича — підполковника
БУДАНОВА Миколу Павловича — підполковника юстиції
ГАЙДАЯ Руслана Павловича — полковника
ГРИБАЧОВА Олександра Геннадійовича — майора
ДАВИДЕНКА Олега Валерійовича — майора
ЖУКА Олександра Володимировича — майора
КАЗМІРУКА Костянтина Антоновича — полковника
КРУШЕЛЬНИЦЬКОГО Віталія Миколайовича — підполковника
МАРТИНЮКА Олександра Сергійовича — підполковника
ПАНЧУКА Ігоря Ігоровича — майора
ЧУБАКОВА Володимира Володимировича — полковника
Нагородити медаллю “Захиснику Вітчизни”
АЛЬОШКІНА Олега Олексійовича (по смертно) — сержанта
БЕХА Віталія Степановича — лейтенанта
БІЛЕЦЬКОГО Альвіана Андрійовича — старшого сержанта
БОГДАНА Олександра Сергійовича (по смертно) — старшого майстер-сержанта
БРИНЯ Петра Миколайовича — штаб-сержанта
БУКЕЛЯ Миколу Михайловича — головного сержанта
ВИХІВСЬКОГО Василя Васильовича — старшого сержанта
ВІННІКА Євгенія Андрійовича (по смертно) — головного сержанта
ВЛАСЕНКА Олександра Сергійовича (по смертно) — старшого майстер-сержанта

ВОЛОШИНА Олександра Олександровича — старшого сержанта
ДЯКУНА Володимира Івановича — старшого солдата
ЄВСТРАТЕНКА Григорія Олександровича (помертено) — майстер-сержанта
КОЗІКА Сергія Андрійовича — сержанта
КОПРОВСЬКОГО Олександра Григоровича — сержанта
КУЧЕРЕНКА Олексія В'ячеславовича — штаб-сержанта
МІНЕСКА Дмитра Володимировича — старшого лейтенанта
МОЗГАЛЬСЬКОГО Дмитра Васильовича — старшого сержанта
НЕДОБЕГУ Владислава Анатолійовича — старшого лейтенанта
НЕЩЕРЕТА Віталія Сергійовича — головного сержанта
ПЯСЕЦЬКОГО Владислава Костянтиновича — майора
СОБОЛЄВА Сергія Михайловича — майстер-сержанта
ШКРЯБІНА Олексія Тимуровича — старшого сержанта.

Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ

7 вересня 2022 року